

Ref

DELTIDS ARBETE 1974

1976:7

SOU

EN UNDERSÖKNING

Ur KB:s samlingar
Digitaliserad år 2013

Ref

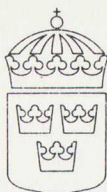
DELTIDS ARBETE 1974

1976:7

SOU

EN UNDERSÖKNING
AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Statens offentliga utredningar
1976:7
Justitiedepartementet

Deltidsarbete 1974

FRÅGOR

I föreliggande rapport lämnas en redovisning för en intervjuundersökning rörande deltidsovervakningsarbete och partitid i hushållen. Undersökningen har genomförts av statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor.

Planerings- och undersökningsarbetet har utförts av SCB:s utredningsinstitut i samarbete med delegationen.

Rapporten har utarbetats av byråcheferna Elisabet L. Bjeller och Brita Maria Hagman-Gagård vid utredningsinstitutet.

Stockholm i november 1974

Stefan Jön
Statistiskchef

Rapport över en intervjuundersökning utförd vid
statistiska centralbyråns utredningsinstitut på uppdrag av
delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor

Stockholm 1976

FÜHRUNG

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie. Sie umfasst die Festlegung der Ziele, die Organisation der Ressourcen und die Überwachung des Fortschritts. Eine gute Führung ist entscheidend für den Erfolg eines Unternehmens.

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie. Sie umfasst die Festlegung der Ziele, die Organisation der Ressourcen und die Überwachung des Fortschritts.

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie. Sie umfasst die Festlegung der Ziele, die Organisation der Ressourcen und die Überwachung des Fortschritts.

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie.

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie.

Die Führung des Unternehmens ist ein zentraler Bestandteil der Unternehmensstrategie.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Deltidsundersökningen - syfte, tillvägagångs- sätt och innehåll i resultatredovisningen	1
1.1	Uppdraget	1
1.2	Syfte	1
1.3	Kortfattad beskrivning av tillvägagångssättet vid insamlandet av data	1
1.4	Undersökningspopulation	1
1.5	Definition av deltidssysselsatta	1
1.6	Resultatredovisning	2
1.7	Resultatens tillförlitlighet	3
2	Översiktlig beskrivning av mäns och kvinnors sysselsättningsituation	7
2.1	Inledning	7
2.2	Män och kvinnor i olika åldrar	7
2.3	Kvinnor med och utan barn	12
2.4	Män och kvinnor i Storstadslänen, Skogslänen och i Övriga Syd- och Mellan-Sverige samt i olika H-regioner	15
3	Jämförande beskrivning av deltidssysselsatta och heltidssysselsatta	20
3.1	Inledning	20
3.2	Köns- och åldersfördelning	20
3.3	Deltids- och heltidssysselsatta med och utan barn	21
3.4	Medborgarskap	22
3.5	Deltids- och heltidssysselsattas fördelning på Storstadslänen, Skogslänen och Övriga Syd- och Mellan-Sverige samt H-region	23
3.6	Deltids- och heltidssysselsatta i olika yrken	23
3.6.1	Inledning	23
3.6.2	Yrkesfördelning bland deltidss- och heltids- sysselsatta	24
3.6.3	Andelen deltidssysselsatta i olika yrken	25
3.7	Deltids- och heltidssysselsatta i olika näringsgrenar	31
3.7.1	Inledning	31
3.7.2	Deltids- och heltidssysselsattas fördelning på näringsgren (1-siffernivå)	31
3.7.3	Andelen deltidssysselsatta i olika närings- grenar	32
3.8	Heltids- och deltidssysselsatta företagare och anställda	38

II

4	Översiktlig beskrivning av deltidssysselsatta 16-74 år	40
4.1	Deltidssysselsattas fördelning på vissa centrala variabler	40
4.1.1	Ålder	40
4.1.2	Familjeförhållanden	40
4.1.3	Yrkesställning och arbetsgivare	40
4.1.4	Arbetstidens längd	40
4.1.5	Arbetstidsförläggning	41
4.1.6	Tidigare sysselsättning	42
4.2	Jämförelser mellan deltidssysselsatta företagare och anställda	43
4.3	Jämförelse mellan deltidsanställda män och kvinnor	45
4.3.1	Inledning	45
4.3.2	Åldersfördelning	45
4.3.3	Familjeförhållanden	45
4.3.4	Arbetsgivare	45
4.3.5	Arbetstidens längd	46
4.3.6	Arbetstidsförläggning	46
4.3.7	Anställningsform	47
4.3.8	Semesterform	47
4.3.9	Förtjänst per månad	47
4.3.10	Yrke och näringsgren	48
4.3.11	Tidigare sysselsättning	49
4.3.12	Befordran och internutbildning	50
4.3.13	Fackföreningstillhörighet	50
4.3.14	Sammanfattning	50
5	Deltidsanställda kvinnor 20-66 år	51
5.1	Inledning	51
5.2	Översiktlig beskrivning av deltidsanställda kvinnor 20-66 år, jämförda med deltidsanställda kvinnor i åldrarna 16-19 år resp 67-74 år	51
5.3	Familjeförhållanden	52
5.4	Barn tillsynsformer	55
5.5	Faktisk veckoarbetstid	57
5.6	Önskad veckoarbetstid	58
5.7	Arbetstidsförläggning	61
5.8	Anställningsform, semester, kännedom om uppsägningstidens längd	68
5.8.1	Anställningsform	68
5.8.2	Semester	70
5.8.3	Kännedom om uppsägningstidens längd	70
5.9	Internutbildning, befordran	71
5.10	Inkomst	71
5.10.1	Månadsförtjänst i deltidsarbetet	71
5.10.2	Familjeinkomst 1973	75

	Sid	
5.11	Tidigare sysselsättning	77
5.12	Fackföreningstillhörighet	78
5.13	Yrken	80
5.13.1	Fördelning på yrken	80
5.13.2	Faktisk och önskad veckoarbetstid	82
5.13.3	Arbetstidsförläggning	85
5.13.4	Anställningsform, semester	87
5.13.5	Internutbildning och befordran	88
5.13.6	Fackföreningstillhörighet	89
5.13.7	Tidigare sysselsättning	89
5.14	Arbetsgivare och näringsgren	90
5.14.1	Fördelning på arbetsgivare och näringsgren	90
5.14.2	Faktisk och önskad veckoarbetstid	91
5.14.3	Arbetstidsförläggning	92
5.14.4	Fackföreningstillhörighet	96
5.15	H-region	98
5.15.1	Fördelning på H-region	98
5.15.2	Faktisk och önskad veckoarbetstid	99
5.15.3	Arbetstidsförläggning	99
5.15.4	Anställningsform	100
5.15.5	Fackföreningstillhörighet	100
5.15.6	Tidigare sysselsättning	100

Bilagor:

- 1 Teknisk rapport avseende "Undersökning av deltidssysselsatta".
- 2 Approximativa skattningar av halva 95-procentiga konfidensintervallens längd för sysselsatta 16-74 år och för sysselsatta kvinnor 20-66 år.
- 3 Intervjuformulär.
- 4 Karta. H-regionernas utbredning.
- 5 Jämförelsetabeller för deltidssundersökningen.
- 6 Del I Tabeller över samtliga deltidssysselsatta personer 16-74 år särredovisade efter om man är egen företagare eller anställd.
Del II Tabeller över samtliga deltidssysselsatta kvinnor 16-74 år särredovisade efter ålder.
- 7 Tabeller över deltidssysselsatta personer 16-74 år särredovisade efter kön.
- 8 Tabeller avseende deltidssysselsatta kvinnor i åldrarna 20-66 år.

Bilagorna 1-4 bifogas detta betänkande.

Bilagorna 5-8 finns tillgängliga på delegationens kansli.

1 Deltidsundersökningen - syfte, tillvägagångssätt och innehåll i resultatredovisningen

1.1 Uppdraget

Statistiska Centralbyrån fick våren 1974 i uppdrag av delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor att utföra en intervjuundersökning rörande deltidssysselsattas arbets- och familjeförhållanden. Undersökningens syfte och huvudsakliga innehåll angavs av delegationen.

1.2 Syfte

Undersökningens syfte har varit att kartlägga förekomsten av deltidssysselsättning samt att belysa de deltidssysselsattas arbets- och familjeförhållanden. Undersökningen inriktades ej på jämförelse mellan deltidssysselsatta och andra grupper.

1.3 Kortfattad beskrivning av tillvägagångssättet vid insamlandet av data (Se vidare bilaga 1 Teknisk rapport)

Deltidsundersökningen utfördes som ett tillägg till de månatliga arbeidskraftundersökningarna (AKU) i april, maj och juni 1974. I AKU, som varje månad omfattar ett proportionellt stratifierat urval med omkring 18 000 personer, insamlas uppgifter huvudsakligen genom telefonintervjuer. Vid samma intervjutillfälle ställdes i april, maj och juni 1974 ett antal tilläggsfrågor rörande deltidsarbete till en del av AKU-urvalet, nämligen till deltidssysselsatta¹ i åldrarna 16-74 år. Netto-urvalet deltidssysselsatta var uppskattningsvis 5 743 personer. Av det totala bortfallet i AKU, 2 277 personer, har antalet deltidssysselsatta uppskattats till 263. Dessa 263 personer har inräknats i nettourvalet ovan. Av nettourvalet intervjuades 5 351 personer dvs 93,2 procent. Totalt uppgick således bortfallet till 6,8 procent.

1.4 Undersökningspopulation

Undersökningspopulationen utgörs av deltidssysselsatta personer i åldrarna 16-74 år², som var kyrkobokförda i riket vid undersökningstillfället.

1.5 Definition av deltidssysselsatta

I deltidssundersökningen har deltidssysselsatta definierats på följande sätt.

Personer som

- a) hade arbete med kontant lön under mätveckan (inklusive personer som var tillfälligt frånvarande från arbetet)

och som

¹ Definition av deltidssysselsatta se avsnitt 1.5.

² Uppnådd ålder vid intervjutillfället.

- b) uppgivit att de vanligen arbetar mindre än 35 timmar per vecka och för vilka detta inte innebär heltidsarbete (gäller vissa yrken).

Till deltidssysselsatta har således ej räknats medhjälpande familjemedlemmar utan kontant lön. Inte heller ingår personer som har två deltidssysselsatta eller mer om arbetstiden vanligen sammanlagt uppgår till 35 timmar eller mer per vecka. Inte heller ingår personer vars deltidssysselsatta består i att de arbetar heltid vissa veckor men inte arbetar alls övriga veckor. Slutligen har utslutits personer som arbetade endast mätveckan men vanligen inte förvärvsarbetar.

Här använda definition av deltidssysselsatta är ej densamma som den som används i de ordinarie AKU. I AKU redovisas i de allra flesta fall endast arbetstid under den s k mätveckan. I ett fåtal tabeller redovisar AKU emellertid även personer som "vanligen" arbetar deltid. Sistnämnda grupp i AKU skiljer sig emellertid från deltidssysselsatta i deltidssundersökningen genom att i AKU räknas de personer, som under mätveckan arbetar heltid men som vanligtvis arbetar deltid, som heltidssysselsatta.

1.6 Resultatredovisning

I föreliggande rapport redovisas resultatet från deltidssundersökningen och i viss utsträckning även från ordinarie AKU april, maj och juni 1974.

I kapitel 2 som behandlar sysselsättningsituationen rent allmänt för män och kvinnor redovisas huvudsakligen resultat från de ordinarie AKU. Källmaterial utgör råtabeller för AKU april, maj, juni och andra kvartalet 1974.

En intressant och viktig utgångspunkt vid studium av deltidssysselsatta utgör jämförelsen med heltidssysselsatta. Undersökningar av heltidssysselsatta ingår emellertid ej i deltidssundersökningen. Man bedömde det som mer angeläget att lägga samtliga ekonomiska resurser på studiet av de deltidssysselsatta för att därigenom få en mer ingående belysning av dessa. För jämförelser mellan heltids- och deltidssysselsatta är man således begränsad till de data som erhålles i de ordinarie AKU. De s k jämförelsetabellerna (bilaga 5) utgör särskilda bearbetningar av AKU, där deltidssysselsatta enligt deltidssundersökningens definition¹ redovisas jämsides med heltidssysselsatta. Heltidssysselsatta definieras då som personer som

- a) hade arbete med kontant lön under mätveckan (inklusive personer som var tillfälligt frånvarande från arbete)

och som

- b) uppgivit att de vanligtvis arbetar 35 timmar eller mer per vecka (således även personer som har fler deltidssysselsatta vilka sammanlagt vanligen omfattar 35 timmar eller mer per vecka).

¹ Gruppen deltidssysselsatta i jämförelsetabellerna är något större än i resultatredovisningen av deltidssundersökningen, då i den senare utslutits personer som på grundval av den fylligare information som erhållits i deltidssundersökningen (jämfört med AKU) befunnits ej kunna räknas till deltidssysselsatta.

I jämförelsetabellerna redovisas som särskilda grupper också

- 1) personer som arbetade under mätveckan men vanligen inte förvärvsarbetar

och

- 2) medhjälpare familjemedlemmar utan kontant lön samt personer som arbetar inom yrken där full arbetsvecka är mindre än 35 timmar.

Även latent arbetssökande och personer utanför arbetskraften (exklusive långvarigt sjuka och intagna för anstaltsvård) behandlas i jämförelsetabellerna. Arbetslösa redovisas ej i jämförelsetabellerna. Jämförelsetabellerna utgör det huvudsakliga källmaterialet för framställningen i kapitel 3, där en jämförande beskrivning av heltids- och deltidssysselsatta ges.

Den mer ingående redogörelsen för de deltidssysselsatta och deras situation inriktas i denna rapport främst på anställda kvinnor i åldrarna 20-66 år (kapitel 5), då dessa i detta sammanhang utgör delegationens för jämställdhet mellan män och kvinnor huvudsakliga målgrupp.

I kapitel 4 ges emellertid en översiktlig beskrivning av samtliga deltidssysselsatta. Vidare jämföres deltidssysselsatta företagare med deltidssysselsatta anställda. Även en kort beskrivning av deltidssysselsatta anställda män jämförda med deltidssysselsatta anställda kvinnor i samtliga undersökta åldersgrupper (16-74 år) ingår i kapitel 4.

1.7 Resultatets tillförlitlighet (se vidare Teknisk rapport, bilaga 1)

Felen i en statistisk stickprovsundersökning kan uppdelas på slumpfel och systematiska fel. Slumpfel hos en skattning kan anges medelst ett konfidensintervall, som med viss sannolikhet (konfidensgrad) omsluter skattningens förväntade värde, dvs det värde man skulle ha fått om urvalet omfattat hela populationen. Om intervallet är sådant att det med säkerhet innehåller det förväntade värdet, har det konfidensgraden 100 procent. Om det däremot med säkerhet inte innehåller det förväntade värdet, är konfidensgraden 0 procent. Vanligen arbetar man med 95-procentiga konfidensintervall som för en normalfördelad variabel beräknas som skattningen $\pm 1,96$ gånger standardavvikelsen för skattningen. Standardavvikelsens storlek är i hög grad beroende av stickprovsstorleken. Man kan räkna med att skattningar som ges i föreliggande rapport vad slumpfelet beträffar, är säkrare ju större del av det totala stickprovet de är grundade på.

I bilaga 2 tabell 1 ges approximativa beräkningar av halva konfidensintervallets storlek för skattningen "samtliga sysselsatta 16-74 år", där även halva konfidensintervallet för undergrupper av samtliga sysselsatta (utom sådana som bestäms av kön och ålder) kan ut-

läsas. I samma bilaga tabell 2 ges approximativa beräkningar av halva konfidensintervallets storlek för skattningen "sysselsatta kvinnor i åldrarna 20-66 år" och för undergrupper av denna grupp (utom för undergrupper bestämda av ålder).

Vad gäller procentskattningar kan en ungefärlig uppfattning om halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek erhållas genom följande beräkning:

$$\text{Halva 95-procentiga konfidensintervallet} \approx 1,96 \sqrt{\frac{\hat{P}_g (100 - \hat{P}_g)}{ng}}$$

där

$\hat{P}_g$ är det skattade procenttalet

ng är stickprovsstorleken i den redovisningsgrupp på vilken procenttalet är beräknat.

Exempel:

$\hat{P}_g = 64,7$ (andelen som uppgivit att de vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad bland anställda deltidssysselsatta kvinnor 20-66 år)

ng = 4983 (antal intervjuade anställda deltidssysselsatta kvinnor 20-66 år)

Skattningen med ungefärligt 95-procentigt konfidensintervall är således $64,7 \pm 1,3$.

Exemplet slut.

I bilaga 2 ges approximativa beräkningar av halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek för olika procenttal P_g och för olika ng.

Storleken av de systematiska felen är i allmänhet mycket svår att göra uppskattningar av. Man får utifrån allmänna bedömningsgrunder söka avgöra vilka felkällor som kan förekomma och i vilken mån de kan tänkas ge upphov till systematiska fel. En felkälla som kan ge upphov till systematiska fel är bortfallet. Bortfallet består av personer som varit svårareträffade eller som vägrat delta i undersökningen. I det fall dessa personer avviker på ett icke slumpmässigt sätt från svarsindividerna vad gäller fördelning på undersökningsvariablerna, ger bortfallet upphov till ett systematiskt fel. Då man känner bortfallets storlek kan man beräkna det maximala fel, som bortfallet kan ge upphov till.

Det systematiska felet p g a bortfall kan skrivas

$$B = \frac{P_b (P' - P'')}{100}$$

där

P_b = bortfallsprocenten för den aktuella variabeln och redovisningsgruppen

P' = procentalet bland de i redovisningsgruppen som svarat

P'' = procentalet bland de i redovisningsgruppen som inte svarat.

Det framgår av formeln, att systematiska felet som beror av bortfall är noll om $P' = P''$ (detta inträffar om bortfallet är slumpmässigt). Vidare avtar felet med avtagande bortfallsprocent.

Då man ej känner P' och P'' användes skattningar resp antaganden rörande storleken av dessa tal p' och p'' vid beräkning av bortfallsfelet.

Exempel:

Andel som uppgivit att de vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per månad bland deltidsysselsatta anställda kvinnor 20-66 år är 64,7.

$$P_b = 6,5$$

$$p' = 64,7$$

$$p'' \text{ antages vara a) } 100,0 \quad \text{b) } 0,0$$

$$\text{a) } B = \frac{6,5(64,7 - 100,0)}{100} = -2,3$$

$$\text{b) } B = \frac{6,5(64,7 - 0,0)}{100} = +4,2$$

Om man antar att alla bortfallsindivider arbetar 15 dagar (nätter) per kalendermånad eller mer skulle andelen bli $64,7 + 2,3 = 67,0$.

Om man antar att ingen bortfallsindivid arbetar 15 dagar (nätter) per kalendermånad eller mer skulle andelen bli $64,7 - 4,2 = 60,5$.

Exemplet slut.

Det är orealistiskt att tänka sig, att bortfallsindividerna skulle avvika från svarsindividerna i så hög grad som antagits i exemplet ovan. Systematiska fel på grund av bortfall bör vara betydligt mindre än det maximalt tänkbara felet.

Systematiska fel kan vidare bli bero på att intervjupersonerna på ett icke slumpmässigt sätt missuppfattat eller av andra skäl givit fel svar på intervjufrågorna. Sådana systematiska fel måste prövas variabel för variabel. För de flesta variabler som förekommer i deltidsundersökningen har vi bedömt de systematiska felen som obetydliga. Vad gäller vissa variabler föreligger emellertid enligt vår bedömning

större risk för systematiska fel. Sådana variabler diskuteras i bilaga 1 Teknisk rapport. Osäkerheten vad gäller sådana variabler kommenteras också i föreliggande resultatrapport allteftersom de behandlas.

2 Översiktlig beskrivning av mäns och kvinnors sysselsättningssituation

2.1 Inledning

Under andra kvartalet 1974 utgjordes arbetskraften i åldrarna 16-74 år av totalt 4 026 000¹ personer. Utanför arbetskraften stod samtidigt 1 886 000¹ personer i samma åldrar. Av personer i arbetskraften var sammanlagt 73 000¹ arbetslösa. Antalet sysselsatta (dvs personer i arbetskraften exklusive arbetslösa) var således 3 953 000.¹

I de s k jämförelsetabellerna, bilaga 5 till denna rapport, som utgör bearbetningar av data insamlade i AKU andra kvartalet 1974, har de sysselsatta fördelats på deltids- och heltidssysselsatta samt på två övriggrupper av sysselsatta. Dessa har sedan i sin tur fördelats på ett antal av de undersökningsvariabler som normalt ingår i AKU. Fördelningen på deltids- och heltidssysselsatta har i jämförelsetabellerna gjorts på annat sätt än vad som vanligen sker i redovisningen av AKU. Definitionen av deltidsysselsatta är i jämförelsetabellerna densamma som i deltidsundersökningen.

Syftet med framställningen av de s k jämförelsetabellerna har varit att ge en möjlighet att jämföra deltidsysselsatta med heltidssysselsatta, vilket deltidsundersökningen ej ger möjlighet till. Man är vid sådana jämförelser hänvisad till att använda sig av AKU-data. Jämförelsetabellerna är således den huvudsakliga källan för framställningen i kapitel 3 i denna rapport. Källmaterial för föreliggande kapitel 2 är dels jämförelsetabellerna, dels ordinarie råtabeller för AKU andra kvartalet 1974.

2.2 Män och kvinnor i olika åldrar

(Texttabell 1, Diagram 1 och 2)

Då man studerar sysselsättningssituationen för kvinnor i olika åldersgrupper framträder klart vissa skillnader. I åldersgruppen 16-19 år är andelen sysselsatta (sysselsättningsgraden) bland samtliga kvinnor låg (48 procent), samtidigt som andelen heltidsarbetande bland sysselsatta kvinnor i dessa åldrar är jämförelsevis hög (81 procent). Även bland männen är andelen sysselsatta i denna åldersgrupp låg (54 procent) men dock märkbart högre än bland kvinnorna. Även andelen heltidsarbetande av de sysselsatta är högre bland männen (88 procent) än bland kvinnorna.

I åldersgruppen 16-19 år föreligger ingen skillnad mellan män och kvinnor vad gäller andelen personer som under mätveckan ej tillhört arbetskraften och som haft studier som huvudsaklig sysselsättning. Trettiofyra procent av männen och 34 procent av kvinnorna har studier som huvudsaklig sysselsättning.

¹Råtabeller för AKU andra kvartalet 1974.

Även andelen arbetslösa bland samtliga i åldersgruppen är lika för män och kvinnor (3 procent). Däremot uppger 3 procent av kvinnorna, att deras huvudsakliga sysselsättning är arbete i eget hushåll mot mindre än 1 procent av männen. Vidare har vi bland kvinnorna 11 procent vars huvudsakliga verksamhet inte närmare specificerats i bearbetningen av AKU (mot 7 procent bland männen).

I icke specificerad verksamhet ingår skollov, vilket troligen utgör en stor del av denna. Andelen personer utanför arbetskraften i åldrarna 16-19 år som kodats på "ej specificerat" vad gäller huvudsaklig verksamhet är mycket hög i juni (24 procent) men betydligt lägre i april och maj (13 procent). Skillnaden mellan män och kvinnor hänför sig huvudsakligen till juni månad. Troligt är att manliga skolungdomar i högre utsträckning än sina kvinnliga kamrater sökt arbete tidigt under skollovet.

Kvinnor i åldrarna 20-24 år har jämfört med kvinnor 16-19 år en hög sysselsättningsgrad (69 procent), dock lägre än män i åldrarna 20-24 år, som är sysselsatta till 79 procent. I likhet med de yngre kvinnorna arbetar sysselsatta kvinnor i åldrarna 20-24 år i hög grad på heltid (81 procent). Motsvarande procenttal bland män är 96. Vad gäller andelen arbetslösa föreligger inga signifikanta skillnader mellan män och kvinnor (2 resp 3 procent). Andelen personer utanför arbetskraften som huvudsakligen sysslar med studier är ungefär densamma för män som för kvinnor i åldersgruppen 20-24 år (11 resp 9 procent). Omkring 5 % av samtliga män i åldrarna 20-24 år är inkallade till militärtjänst. Utanför arbetskraften är det praktiskt taget endast kvinnor som angett arbete med eget hushåll som huvudsaklig sysselsättning (15 procent av samtliga kvinnor 20-24 år). Personer utanför arbetskraften utan specificerad huvudsaklig sysselsättning utgör bland män 3 procent och bland kvinnor 4 procent (ingen signifikant skillnad).

Kvinnor i åldrarna 25-54 år har en sysselsättningsgrad jämförbar med den som gäller kvinnor i åldrarna 20-24 (i åldersgruppen 25-34 år: 63 procent, i åldersgruppen 35-44: 73 procent, i åldersgruppen 45-54: 71 procent). Andelen heltidsarbetande bland de sysselsatta i dessa åldrar är betydligt lägre än bland yngre kvinnor (25-34 år = 59 procent, 35-44 år = 50 procent och 45-54 år = 51 procent). Sysselsättningsgraden bland män i samma åldrar ligger mellan 90 och 95 procent varav en mycket liten del arbetar på deltid.

För kvinnor i åldrarna 25-54 år kan det vara intressant att se på andelen heltidssysselsatta av samtliga i åldersgruppen. Dessa andelar är i åldersgruppen 25-34 år 39 procent, i åldersgruppen 35-44 år 36 procent och i åldersgruppen 45-59 år likaså 36 procent. Andelen arbetslösa bland kvinnor i dessa åldrar (omkring 1 procent) skiljer sig ej mellan olika åldersgrupper och ej heller har någon signifikant skillnad i jämförelse med män kunnat iakttagas.

Bland personer utanför arbetskraften i åldrarna 25-54 år är det endast i åldersgruppen 25-34 år man i någon utsträckning angett studier som huvudsaklig verksamhet. Ingen signifikant skillnad föreligger mellan män och kvinnor (3 procent av männen anger studier som huvudsaklig sysselsättning och 2 procent av kvinnorna). Arbete i eget hushåll förekommer som huvudsaklig sysselsättning för personer utanför arbetskraften praktiskt taget endast bland kvinnor. (28 procent av samtliga i åldrarna 25-34 år sysslar huvudsakligen med arbete i eget hushåll, 23 procent i åldrarna 35-44 år och 23 procent i åldrarna 45-54 år).

För kvinnor i åldrarna 55-64 år är sysselsättningsgraden betydligt lägre (46 procent) än för kvinnor i närmast yngre åldersklass. Även bland män är sysselsättningsgraden lägre i åldersklassen 55-64 än i åldersklassen 45-54. För män kan denna nedgång till större delen förklaras av den ökade andelen personer som är arbetsoförmögna eller för vilka den huvudsakliga sysselsättningen ej specificerats. I denna sistnämnda grupp ingår tillfälligt sjuka som ej kunnat uppge vad de skulle varit sysselsatta med om de varit friska, permitterade som ej räknar med att återgå till arbete samt personer som p g a ålder eller andra skäl dragit sig tillbaka från förvärvslivet. För kvinnor kan nedgången i sysselsättningsgrad från åldersgruppen 45-54 år till 55-64 år endast till en liten del förklaras av, att man uppgivit något av de tre skäl som nämnts för männen. Istället ökar bland kvinnorna andelen personer som arbetar i eget hushåll kraftigt (från 23 procent i åldrarna 45-54 år till 42 procent i åldrarna 55-64 år).

Andelen heltidssysselsatta bland de sysselsatta kvinnorna i åldrarna 55-64 år är 48 procent mot 96 bland männen. Andelen heltidssysselsatta av samtliga kvinnor i åldersgruppen är betydligt lägre (22 procent) än i närmast yngre åldersgrupp (36 procent).

I den äldsta här undersökta åldersgruppen (65-74 år) är sysselsättningsgraden bland kvinnor 6 procent mot 21 procent bland män. Andelen heltidare av de sysselsatta är lägre än i yngre åldrar. (Bland kvinnor 65-74 år är 36 procent heltidare bland de sysselsatta och bland män är motsvarande procenttal 72.)

Omkring 15 procent av samtliga män i åldrarna 65-74 år är sysselsatta på heltid mot 2 procent bland kvinnorna.

Texttabell 1. Befolkningen fördelad efter sysselsättningsstatus, kön och ålder i 1000-tal.¹

Kvinnor	I arbetskraften			Summa	Ej i arbetskraften	Samtliga
	Sysselsatta	Arbetlösa	Arbetskraften			
16-19	101	7	107	103	211	
20-24	195	8	202	82	284	
25-34	399	7	405	196	601	
35-44	327	4	331	117	448	
45-54	363	4	367	142	509	
55-64	230	5	234	261	495	
65-74	25	1	26	384	410	
16-74	1 639	35	1 674	1 284	2 957	
Män						
16-19	119	7	126	95	221	
20-24	231	5	236	58	294	
25-34	594	8	602	37	639	
35-44	437	4	441	20	461	
45-54	473	5	478	30	508	
55-64	387	8	395	87	481	
65-74	73	2	75	277	351	
16-74	2 314	38	2 352	603	2 955	

¹ Utdrag ur tabell 1 i rättabeller från AKU andra kvartalet 1974.

Diagram 1 Andel sysselsatta (sysselsättningsgrad) och andel heltidssysselsatta av samtliga män och kvinnor inom respektive åldersintervall

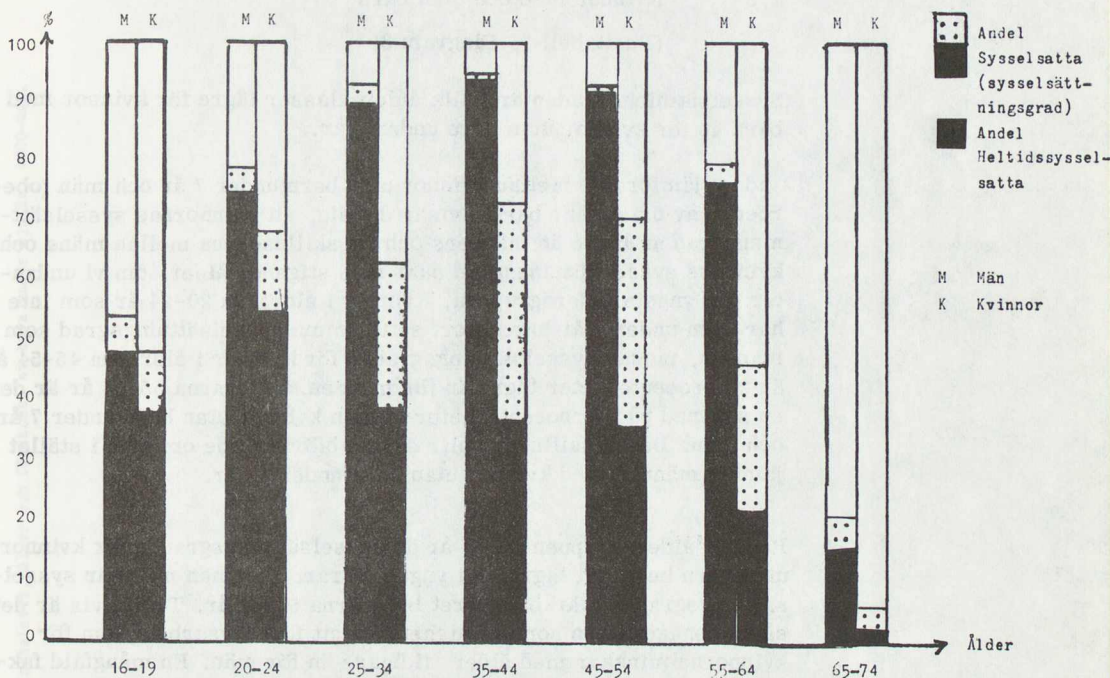
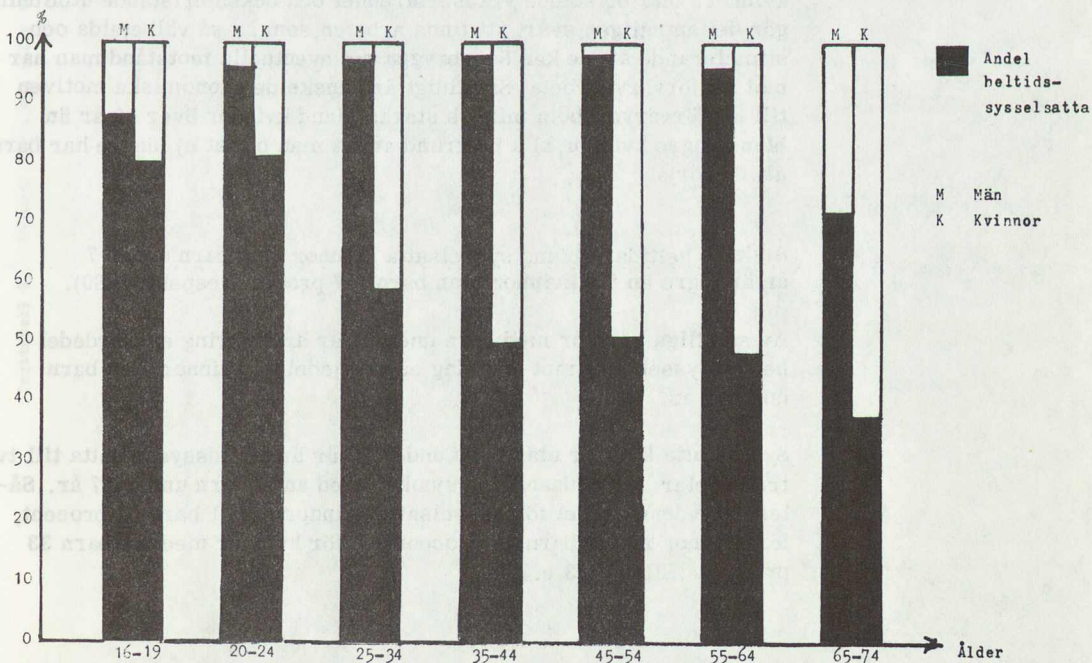

Diagram 2 Andel heltidssysselsatta av samtliga sysselsatta män och kvinnor inom respektive åldersintervall

2.3 Kvinnor med och utan barn

(Texttabell 2, Diagram 3)

Sysselsättningsgraden är i alla åldersklasser lägre för kvinnor med barn än för kvinnor utan barn under 7 år.

Vid en jämförelse mellan kvinnor utan barn under 7 år och män (oberoende av om de har barn), visar det sig, att kvinnornas sysselsättningsgrad är lägre än männens och att skillnaderna mellan mäns och kvinnors sysselsättningsgrad ökar med stigande ålder, om vi undantar den yngsta åldersgruppen. Kvinnor i åldrarna 20-24 år som inte har barn under 7 år har i stort sett samma sysselsättningsgrad som männen, medan sysselsättningsgraden för kvinnor i åldrarna 45-54 år är 20 procentenheter lägre än för männen. I åldrarna 55-64 år är det en skillnad på 34 procentenheter mellan kvinnor utan barn under 7 år och män. Dessa skillnader blir nästan oförändrade om man i stället jämför männen med kvinnor utan barn under 17 år.

Redan i åldersgruppen 45-54 år är sysselsättningsgraden för kvinnor utan barn betydligt lägre än i yngre åldrar. För män minskar sysselsättningsgraden märkbart först i åldrarna 55-64 år. Troligtvis är det såväl benägenheten som möjligheterna att förvärvsarbeta, som för kvinnorna minskar med ålder tidigare än för män. En mångfald faktorer bör påverka såväl benägenhet som möjlighet att förvärvsarbeta. Nära till hands ligger väl att den attitydförändring som skett vad gäller kvinnors förvärvsarbete slagit igenom snabbare bland de yngre. Äldre kvinnors ofta bristande yrkeserfarenhet och också bristande utbildning gör det antagligen svårt att finna arbeten, som är så välbetalda och stimulerande att de kan överbrygga det eventuella motstånd man har mot att förvärvsarbeta. Samtidigt är kanske de ekonomiska motiven till att förvärvsarbeta mindre starka bland kvinnor över 45 år än bland yngre kvinnor, bl a på grund av att man oftast ej längre har barn att försörja.

Andelen heltidare bland sysselsatta kvinnor med barn under 7 år är lägre än för kvinnor utan barn (47 procent respektive 60).

Av samtliga kvinnor med barn under 7 år är omkring en fjärdedel heltidssysselsatta mot omkring en tredjedel av kvinnor utan barn under 7 år.

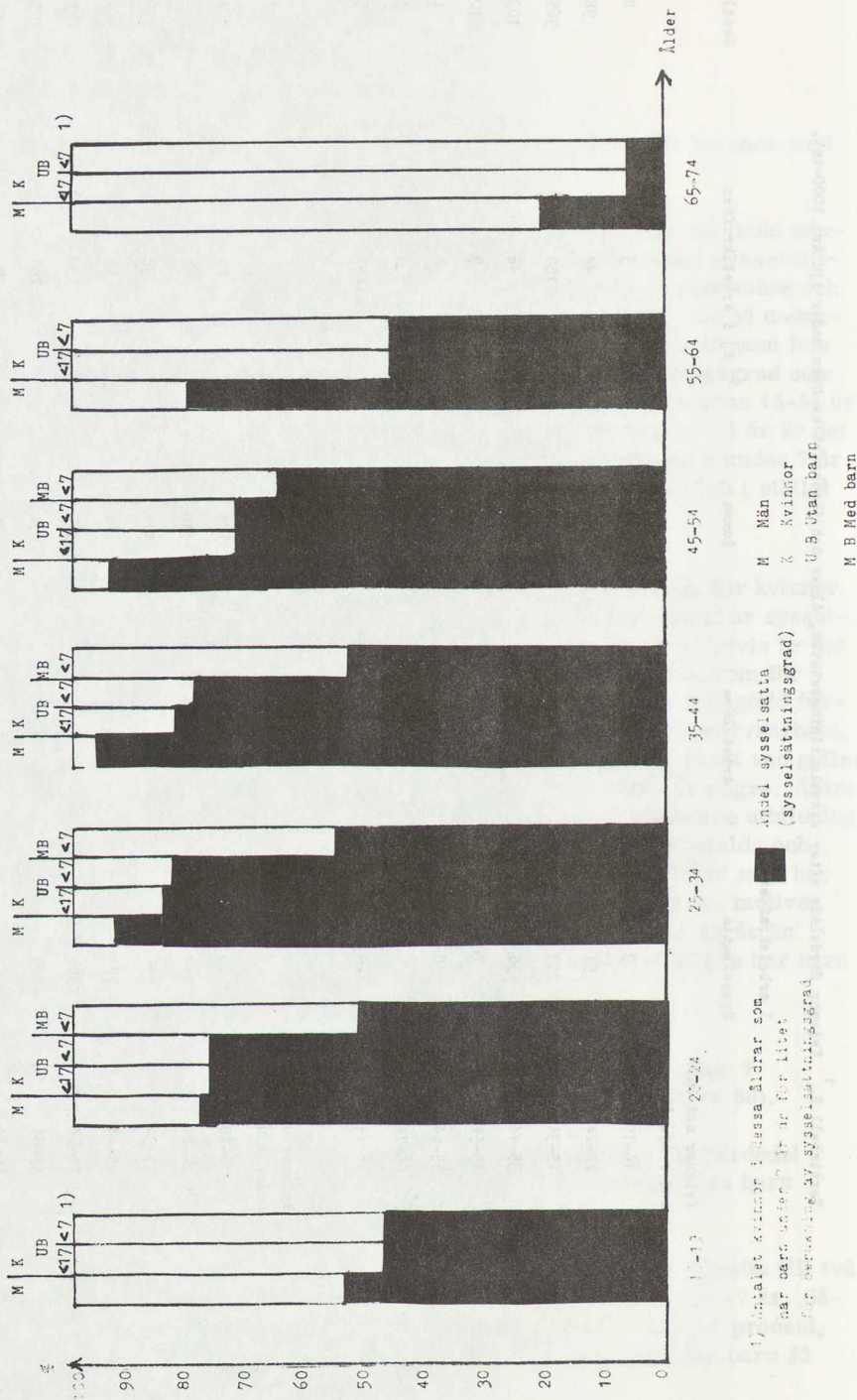
Sysselsatta kvinnor utan barn under 17 år är heltidssysselsatta till två tredjedelar. Heltidsandelen sjunker med antal barn under 17 år. Således är denna andel för sysselsatta kvinnor med 1 barn 54 procent, för kvinnor med 2 barn 40 procent och för kvinnor med tre barn 33 procent. (Bilaga 5:3 c.)

Texttabell 2.¹ Kvinnor fördelade efter sysselsättningsstatus, ålder och förekomst av barn under sju år, 1000-tal.

Kvinnor med barn under sju år	I arbetskraften			Summa	Ej i arbetskraften	Samtliga
	Sysselsatta	Arbetslösa	Arbetslösa			
16-19	3	0	3	5	8	
20-24	51	3	54	44	98	
25-34	203	4	207	158	365	
35-44	56	1	57	46	103	
45-54	7	0	7	3	10	
55-64	0	0	0	0	1	
65-74	0	0	0	0	0	
16-74	320	8	328	257	585	
Kvinnor utan barn under sju år						
16-19	98	7	104	98	202	
20-24	143	5	148	38	186	
25-34	196	3	198	38	236	
35-44	271	3	274	71	345	
45-54	356	4	360	138	499	
55-64	229	5	234	261	495	
65-74	25	1	26	383	410	
16-74	1 319	27	1 345	1 027	2 372	

¹ Utdrag ur tabell 1 i rättabeller från AKU andra kvartalet 1974.

Diagram 3 Andel sysselsatta (sysselsättningsgrad) av samtliga män och av samtliga kvinnor med eller utan barn (barn 7 år resp barn 17 år) inom resp åldersintervall

1) Andelen kvinnor i dessa åldrar som har barn under 7 år är för lågt för beräkning av sysselsättningsgrad

2.4 Män och kvinnor i Storstadslänen¹, Skogslänen²
och i Övriga Syd- och Mellan-Sverige samt i olika
H-regioner

Vid en jämförelse mellan Storstadslänen, Skogslänen och Övriga Syd- och Mellan-Sverige märks en framförallt i högre åldrar jämförelsevis låg sysselsättningsgrad bland män i Skogslänen. Män i åldrarna 45-54 år är i Skogslänen sysselsatta till 91 procent mot 93 och 95 i Storstadslänen resp Övriga Syd- och Mellan-Sverige. I nästa åldersgrupp 55-64 år är skillnaden mer uttalad, med en sysselsättningsgrad om 73 procent i Skogslänen och 83 procent i de övriga två regionerna. Även för åldersgruppen 65-74 år avviker Skogslänen med en sysselsättningsgrad på 15 procent mot 22 och 23 procent i Storstadslänen och Övriga Syd- och Mellan-Sverige.

Sysselsättningsgraden för män är i alla åldersgrupper något litet högre i Övriga Syd- och Mellan-Sverige än i Storstadslänen.

Även för kvinnor är sysselsättningsgraden lägst i Skogslänen. Skillnader i sysselsättningsgrad mellan Skogslänen och Övriga Syd- och Mellan-Sverige ökar med ålder från 25-44 år till 65-74 år. För de yngsta, 16-24 år, är sysselsättningsgraden markant lägre i Skogslänen (52 procent) än i Övriga Syd- och Mellan-Sverige (61 procent).

Kvinnor i Storstadslänen är i alla åldersgrupper sysselsatta i högre utsträckning än kvinnor i Skogslänen och i Övriga Syd- och Mellan-Sverige. Också här märks en tendens till att skillnaden ökar med ålder.

Andelen heltidare bland sysselsatta kvinnor är högre i Storstadslänen (63 procent) än i såväl Skogslänen (54 procent) som i Övriga Syd- och Mellan-Sverige (53 procent).

För männen däremot föreligger ingen skillnad mellan de olika områdena i andel heltidssysselsatta av samtliga sysselsatta. Denna andel är för män 96 procent. (Bilaga 5:6 b och c samt diagram 4.)

Vid fördelning av de deltidssysselsatta på region har i större delen av deltidssundersökningen H-region använts som indelningsgrund. H-region anger tätortsgrad. Ju lägre nummer (H1, H2, ... H6) regionen tilldelats desto tätare befolkad är den. (Se bilaga 5:7 fotnot.)

Tyvärre har vi ej i AKU tillgång till uppgifter om sysselsättningsgrad i de olika H-regionerna. Däremot kan anges ett tal, som nära an-

¹ A, B, M och O län.

² S, W, X, Y, Z, AC och BD län.

sluter till sysselsättningsgrad, nämligen andel sysselsatta av samtliga personer i åldrarna 16-74 år exklusive arbetslösa, långvarigt sjuka och personer intagna för anstaltsvård. Det finns ingen anledning att tro, att denna alternativa sysselsättningsgrad skulle ge en annan bild vid jämförelse mellan olika H-regioner, än vad den i tidigare avsnitt använda sysselsättningsgraden skulle ha gjort.

Denna alternativa sysselsättningsgrad är för både män och kvinnor högre ju tätare befolkad regionen är. Denna tendens är dock mer uttalad för kvinnor än för män (se diagram 5).

Ännu mer märks skillnaden mellan H-regionerna då man ser på andelen heltidssysselsatta kvinnor av samtliga kvinnor i respektive region (exkl arbetslösa, intagna för anstaltsvård och långvarigt sjuka), vilken i den tätast befolkade regionen (H1) är 43 procent och i den glesast befolkade regionen (H6) är 25 procent.

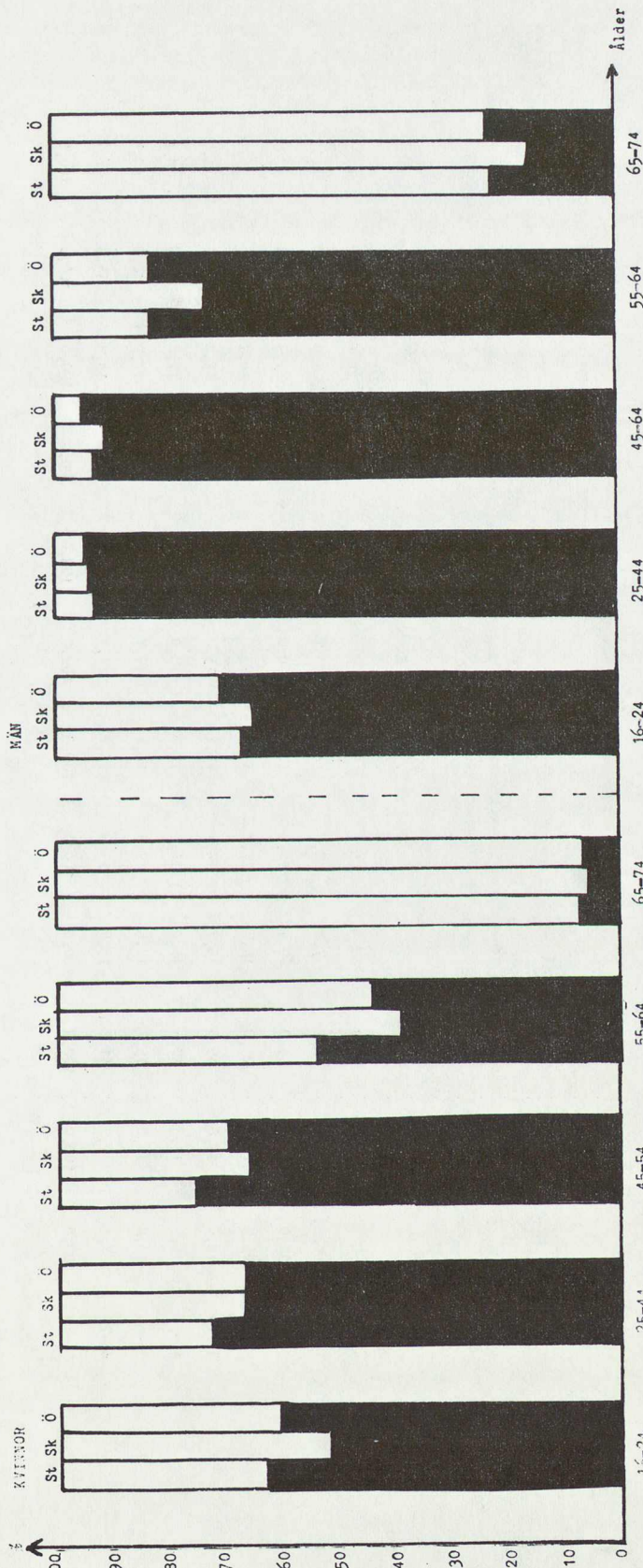
Vid en jämförelse av sysselsättningsgrad i olika H-regioner bör hänsyn tas till att åldersfördelningen i de olika H-regionerna är sinsemellan olika. De glesare befolkade H-regionerna har en äldre befolkning än de tätare befolkade H-regionerna. (Se texttabell 3 nedan.)

Skillnaden i sysselsättningsgrad för män i region H1 och region H6 kan till allra största delen förklaras av de olika åldersfördelningarna i dessa regioner.¹

För kvinnor däremot kan skillnaderna i sysselsättningsgrad mellan region H1 och H6 endast till en mindre del förklaras av de olika åldersstrukturerna.¹

¹ Om man antar, att män i såväl region H1 och H6 i varje åldersgrupp har samma sysselsättningsgrad som samtliga män i riket i dessa åldersgrupper, erhålles en tänkt sysselsättningsgrad som i såväl region H1 som H6 nära överensstämmer med den som faktiskt har observerats. För kvinnor däremot blir en sådan tänkt sysselsättningsgrad i region H1 endast 56 procent mot verkligt mätt 67 procent och i region H6 blir den tänkta sysselsättningsgraden 52 procent mot verkligt mätt 49 procent.

Diagram 4 Andel sysselsatta (sysselsättningsgrad) av samtliga män och kvinnor i Storstadslän, Skogs-län och Övriga Syd- och Mellansverige inom respektive åldersintervall

■ Andel sysselsatta (sysselsättningsgrad) av samtliga män och kvinnor

St Storstadslän
Sk Skogs-län
Ö Övriga Syd- och Mellansverige

Texttabell 3.¹ Åldersfördelningen bland män och kvinnor i H-regioner.

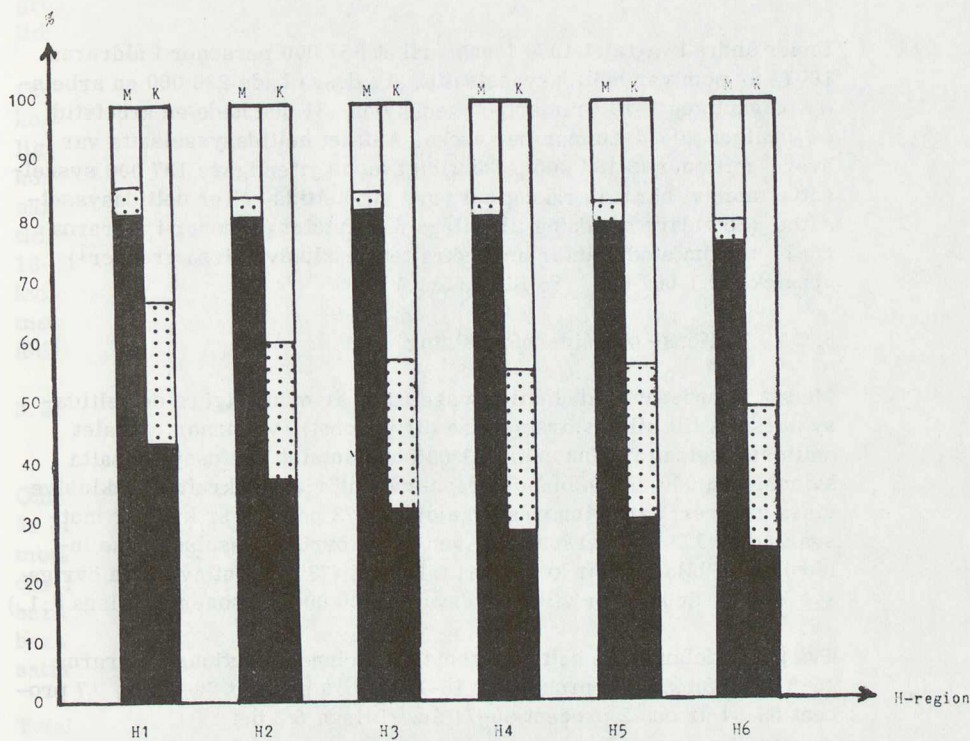
Ålder	Män						Kvinnor					
	H 1	H 2	H 3	H 4	H 5	H 6	H 1	H 2	H 3	H 4	H 5	H 6
16-19	6,8	6,8	8,1	7,8	8,0	6,9	6,7	5,8	7,6	7,9	8,0	6,1
20-24	11,0	10,6	11,0	9,1	10,3	10,1	10,0	12,3	10,0	9,3	10,9	6,0
25-34	25,7	22,5	21,0	18,9	17,6	17,1	23,0	20,3	20,9	16,7	16,5	16,6
35-44	14,6	16,8	15,5	15,7	14,7	16,1	15,2	16,0	14,2	15,7	14,8	16,7
45-54	16,9	17,3	17,5	18,0	16,2	18,4	18,0	16,7	17,9	17,8	16,0	14,3
55-64	16,0	16,2	15,7	17,5	17,8	16,1	15,7	15,7	16,3	17,7	18,0	23,5
65-74	9,1	9,9	11,2	13,0	15,3	15,2	11,4	13,2	13,0	14,9	15,8	16,7
16-74	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Antal
personer
i 1000-
tal

545 424 908 674 247 155 573 438 910 654 239 138

¹ Fälla: Specialbearbetning av AKU febr 1973, utförd för Arbetsmarknadsstyrelsen.

Diagram 5 Alternativ sysselsättningsgrad och andel heltidssysselsatta av samtliga män och kvinnor för olika H-regioner.

 Alternativ sysselsättningsgrad (Andel sysselsatta av män resp kvinnor exklusive arbetslösa personer, intagna för anstaltsvård och långvarigt sjuka)

 Andel heltidssysselsatta av samtliga män resp kvinnor

H-region (se not Bilaga 5:7 a)

3 Jämförande beskrivning av deltidssysselsatta och heltidssysselsatta

3.1 Inledning

Under andra kvartalet 1974 fanns i riket 657 000 personer i åldrarna 16-74 år som var deltidssysselsatta. Av dessa hade 226 000 en arbetstid på vanligen 1-19 timmar per vecka och 431 000 hade en arbetstid på vanligen 20-34 timmar per vecka. Antalet heltidssysselsatta var över 3 miljoner (3 165 000). Samtidigt fanns ytterligare 137 000 sysselsatta, som vi här inte räknat till vare sig heltids- eller deltidssysselsatta. (Se vidare inledning till bilaga 5.) Antalet personer i åldrarna 16-74 år som stod utanför arbetskraften (exklusive vissa grupper¹) uppgick till 1 607 000. (Se Bilaga 5:1.)

3.2 Köns- och åldersfördelning

Medan 70 procent av de heltidssysselsatta är män, utgörs de deltidssysselsatta till allra största delen (91 procent) av kvinnor. Antalet deltidssysselsatta kvinnor är 601 000 och antalet heltidssysselsatta kvinnor 943 000. Även bland personer utanför arbetskraften (exklusive vissa grupper¹) är kvinnorna i majoritet (73 procent är kvinnor motsvarande 1 174 000 personer). Även bland övriga sysselsatta (se inledning till bilaga 1) är kvinnorna talrikast (73 procent av dessa övriga sysselsatta är kvinnor vilket motsvarar 100 000 personer). (Bilaga 5:1.)

Två tredjedelar av de heltidssysselsatta männen återfinns i åldrarna 25-54 år. Omkring 5 procent är 16-19 år, 10 procent 20-24 år, 17 procent 55-64 år och 2 procent 65-74 år. (Bilaga 5:2 b.)

Åldersfördelningen bland heltidssysselsatta kvinnor är inte olik den som gäller för män. Nära två tredjedelar (62 procent) finns i åldrarna 25-54 år och liksom för männen gäller att inom detta åldersintervall flest personer återfinns i åldrarna 25-34 år (män 26 procent, kvinnor 25 procent). Omkring 8 procent av de heltidssysselsatta kvinnorna är 16-19 år, 17 procent är 20-24 år, 12 procent är 55-64 år och 1 procent är 65-74 år. Skillnaden i åldersfördelning mellan heltidssysselsatta män och kvinnor hänför sig främst till att en förhållandevis större andel heltidssysselsatta kvinnor återfinns i de yngsta åldersgrupperna 16-24 år (män 15 procent, kvinnor 25 procent) medan en mindre andel kvinnor återfinns bland de äldre, särskilt i de äldsta åldersgrupperna (55-74 år). (Bilaga 5:2 c.)

Åldersfördelningen bland deltidssysselsatta skiljer sig däremot kraftigt mellan män och kvinnor. De fåtaliga deltidssysselsatta männen (56 000 personer) är mycket sällan 35-54 år. Omkring hälften är 55-74 år. En relativt stor andel finns också i åldersgruppen 16-19 år (17 procent). Åldersgrupperna 20-24 och 25-34 år har vardera 11 procent av de deltidssysselsatta männen (se Bilaga 5:2 b och 2 c).

¹ Personer utanför arbetskraften exklusive personer intagna för anstaltsvård, långvarigt sjuka och värnpliktiga.

Däremot återfinns de deltidssysselsatta kvinnorna till största delen i de mest arbetsföra åldrarna. Nära tre fjärdedelar finns i åldrarna 25-54 år, med ca en fjärdedel för varje tioårsintervall. Även åldersgruppen 55-64 år är talrikt representerad. Sjutton procent av de deltidssysselsatta kvinnorna är i åldrarna 55-64 år. (Se Bilaga 5:2 c.)

Om man delar in de deltidssysselsatta i två grupper, personer med kort deltid (vanligen 1-19 timmar per vecka) och med lång deltid (vanligen 20-34 timmar per vecka), märks att av männen har 46 procent kort deltid mot endast en tredjedel av kvinnorna. Av männen är det särskilt bland de yngsta deltidarna (16-19 år), som man har kort deltid i hög utsträckning (77 procent). Omkring 7 000 män i åldrarna 16-19 år arbetar vanligen 1-19 timmar per vecka. Ungefär lika många kvinnor i denna åldersgrupp (8 000) arbetar 1-19 timmar per vecka men de utgör endast hälften av samtliga kvinnliga deltidare i denna åldersgrupp. (Bilaga 5:2 b och 2 c.)

3.3 Deltids- och heltidssysselsatta med och utan barn (Bilaga 5:3 b, 3 c, 4 b, 4 c och 15 c)

Omkring 42 procent av de heltidssysselsatta männen har barn under 17 år och omkring 23 procent har barn under 7 år. Bland kvinnorna är motsvarande procenttal 34 (har barn under 17 år) och 16 (har barn under 7 år). Skillnader i antal heltidssysselsatta män resp kvinnor med barn är stora. Medan det finns 938 000 heltidssysselsatta män med barn under 17 år finns det endast en tredjedel så många heltidssysselsatta kvinnor med barn under 17 år (321 000).

Totalt 510 000 heltidssysselsatta män har barn under 7 år mot 150 000 heltidssysselsatta kvinnor.

Bland deltidssysselsatta män har 10 procent barn under 17 år och 5 procent har barn under 7 år. De allra flesta deltidssysselsatta män är således barnlösa (inga barn under 17 år).

För deltidssysselsatta kvinnor är förhållandena helt andra. Över hälften (57 procent, motsvarande 334 000 kvinnor) har barn under 17 år och en fjärdedel (26 procent, motsvarande 154 000 kvinnor) har barn under 7 år. Ingen skillnad föreligger härvidlag mellan kvinnor med kort och lång deltid. Av deltidssysselsatta kvinnor, som har barn under 17 år, har knappt hälften (44 procent) 1 barn och ungefär lika många (41 procent) 2 barn.

Ser man enbart på mödrar till de allra yngsta barnen (under 3 år), visar det sig, att dessa utgör 12 procent av de deltidssysselsatta kvinnorna och 8 procent av de heltidssysselsatta. Sammanlagt finns det 150 000 sysselsatta kvinnor med yngsta barnet under 3 år, om man undantar dem som arbetar tillfälligt och som arbetar som medhjälpande

familjemedlem utan kontant lön m fl.¹ Ungefär hälften är sysselsatta på heltid.

Antalet sysselsatta kvinnor, vars yngsta barn är i åldrarna 3-6 år, är 154 000 (därav 83 000 deltidssysselsatta och 71 000 heltidssysselsatta). Det bör finnas omkring 275 000 kvinnor som är förvärvsarbetande och som har barn i daghemsåldrar. Av dessa kvinnor är omkring hälften heltidssysselsatta. Åtskilliga av dessa kvinnor bör ha mer än ett barn i daghemsålder.

Den utförda undersökningen ger ej uppgift om antal förvärvsarbetande kvinnor med barn i åldrarna 7-10 år (fritidshemsåldrarna). Ett minimalt utgör emellertid uppgiften, att det finns 70 000 heltidssysselsatta kvinnor vars yngsta barn är i åldrarna 7-10 år och 85 000 deltidssysselsatta kvinnor vars yngsta barn är i dessa åldrar.

Bland kvinnor utanför arbetskraften och bland kvinnor som arbetade tillfälligt andra kvartalet 1974 eller som var medhjälpande familjemedlemmar utan kontant lön m fl¹, finns det 151 000 kvinnor vars yngsta barn är under 3 år, 122 000 vars yngsta barn är 3-6 år och 72 000 vars yngsta barn är 7-10 år.

Totalt fanns i riket vid årsskiftet 1974/75 330 427 barn i åldrarna 0-2 år, 443 248 i åldrarna 3-6 år, 489 510 i åldrarna 7-10 år och 221 487 i åldrarna 11-12 år.²

3.4 Medborgarskap (Bilaga 5:5 b, 5 c)

Andelen svenska medborgare bland sysselsatta är 95 procent. Vissa små skillnader föreligger mellan heltids- och deltidssysselsatta. Dessa skillnader hänför sig till kvinnliga sysselsatta. Av deltidssysselsatta kvinnor är 97 procent svenska medborgare och av heltidssysselsatta är motsvarande procenttal 94.

Sysselsatta kvinnor med utländskt medborgarskap arbetar i högre utsträckning på heltid (72 procent) än svenska kvinnor (57 procent). Samtidigt är sysselsättningsgraden³ bland kvinnor med utländskt medborgarskap i åldrarna 16-74 år högre än bland svenska kvinnor i samma åldrar.

¹ Se inledning till jämförelsetabeller "Arbetar vanligen ej och Annat".

² SOS. Folkmängd del 3, 74-12-31.

³ Direkta uppgifter om sysselsättningsgraden bland män och kvinnor med utländskt medborgarskap har ej framtagits. Ett tal som ligger nära sysselsättningsgraden är andelen sysselsatta bland samtliga kvinnor exklusive arbetslösa, personer intagna för anstaltsvård och långvarigt sjuka. Denna andel är bland svenska kvinnor 57 procent, bland utländska kvinnor 68 procent, bland svenska män 84 procent och bland utländska män 89 procent.

Även bland män har personer med utländskt medborgarskap högre sysselsättningsgrad än personer med svenskt medborgarskap.¹ Skillnaden är dock liten.

- 3.5 Deltids- och heltidssysselsattas fördelning på Storstadslänen², Skogslänen³ och Övriga Syd- och Mellan-Sverige samt H-region⁴ (Bilaga 5:6 b, 6 c, 7 b, 7 c)

De heltidssysselsatta männen, dvs de allra flesta sysselsatta män, fördelar sig på Storstadslän, Skogslän och Övriga Syd- och Mellan-Sverige med 36, 21 och 43 procent i resp region. De deltidssysselsatta männen är mer koncentrerade till Storstadslänen (44 procent) och finns i mindre utsträckning i Skogslänen (16 procent).

Ungefär lika stora andelar av de deltidssysselsatta respektive heltidssysselsatta kvinnorna bor i Skogslänen (19 och 18 procent). De heltidssysselsatta är emellertid i högre grad än de deltidssysselsatta koncentrerade till Storstadslänen (45 procent av de heltidssysselsatta och 37 procent av de deltidssysselsatta bor i Storstadslän). På motsvarande sätt är de deltidssysselsatta oftare än heltidssysselsatta bosatta i Övriga Syd- och Mellan-Sverige (44 resp 38 procent).

De hel- och deltidssysselsatta har vidare fördelats på s k H-regioner (se not till Bilaga 5:7 a). Landet har indelats i sex H-regioner vilka bestäms utifrån tätortsgrad. Ju lägre nummer regionen tilldelats (H1, H2 osv till H6) desto tätare befolkad är den.

Deltidssysselsatta män finns i större utsträckning än heltidssysselsatta män i de allra tätast befolkade regionerna (H1 och H2). Region H1 och H2 utgörs av Stockholms, Göteborgs och Malmö-Lund-Trelleborgs A-regioner. Omkring 43 procent av de deltidssysselsatta männen är bosatta i Region H1 eller H2 mot 33 procent av de heltidssysselsatta.

Bland kvinnorna är förhållandena de motsatta. En tredjedel av de deltidssysselsatta kvinnorna bor i Region H1 eller H2 mot 41 procent av de heltidssysselsatta kvinnorna.

- 3.6 Deltids- och heltidssysselsatta i olika yrken (Bilaga 5: 8 b och 8 c)

3.6.1 Inledning

De hel- och deltidssysselsatta har fördelats efter yrke i första hand på s k 1-siffernivå, där olika yrken har sammanförts i ett fåtal stora yrkesområden (enligt Nordisk yrkesklassificering NYK) nämligen

¹ Se not 3 föreg sida.

² A, B, M och O län.

³ S, W, X, Y, Z, AC och BD län.

⁴ Beträffande H-regionernas omfattning se dels Bilaga 5 och Bilaga 4.

Kod	
0	Natur- och socialvetenskapligt arbete, tekniskt, humanistiskt, konstnärligt samt militärt arbete. (Inom detta yrkesområde finns en jämförelsevis stor andel högutbildade.)
1	Administrativt arbete (arbete i kvalificerat ledande ställning)
2	Kameralt och kontorstekniskt arbete
3	Kommersiellt arbete
4	Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete
6	Transport- och kommunikationsarbete
5+7+8	Tillverkningsarbete
9	Servicearbete.
3.6.2	Yrkesfördelning bland deltidss- och heltidssysselsatta

För varje person har yrket bestämts efter arten av personens huvudsakliga arbete under den aktuella mätveckan.

De heltidssysselsatta kvinnorna finns främst inom yrkesgrupperna 0+98 Natur- och socialvetenskapligt arbete, tekniskt, humanistiskt, konstnärligt arbete (ca en fjärdedel motsvarande 245 000 personer) och 2 Kameralt och kontorstekniskt arbete (likaså en fjärdedel motsvarande 249 000 personer). En annan stor grupp utgör 91-94 Servicearbete med en femtedel motsvarande 180 000 personer. Även 5+7+8 Tillverkningsarbete är rätt så betydande med 15 procent av de heltidssysselsatta kvinnorna motsvarande 144 000 personer.

Bland deltidssysselsatta kvinnor är yrkesfördelningen något annorlunda. 91-94 Servicearbete dominerar med drygt en tredjedel av de deltidssysselsatta kvinnorna (37 procent motsvarande 220 000 personer). Även yrkesområdena 0+98 och 2 är betydande med ca en femtedel av de deltidssysselsatta i vardera gruppen (128 000 resp 108 000 personer). Där emot är en mindre del av de deltidssysselsatta kvinnorna engagerade inom 5+7+8 Tillverkningsarbete (7 procent motsvarande 45 000 personer). 3 Kommersiellt arbete är något vanligare bland deltidssysselsatta kvinnor (12 procent motsvarande 71 000 personer) än bland heltidssysselsatta (8 procent motsvarande 73 000 personer).

Närmare hälften (44 procent motsvarande 977 000 personer) av de heltidssysselsatta männen arbetar med 5+7+8 Tillverkningsarbete. Ett annat stort yrkesområde bland heltidssysselsatta män är 0+98 Natur- och socialvetenskapligt arbete, tekniskt, humanistiskt och konstnärligt samt militärt arbete m m med omkring en femtedel av de heltidssysselsatta männen (427 000 personer). Yrkesområdena 3 Kommersiellt arbete, 4 Lantbruks-, skogs- och fiskeri-

arbete och 6 Transport- och kommunikationsarbete är de näst största bland heltidssysselsatta män (8, 9 resp 8 procent av de heltidssysselsatta männen, motsvarande 177 000, 196 000 resp 178 000 personer).

Även bland deltidssysselsatta män är 5+7+8 Tillverkningsarbete det största yrkesområdet men engagerar dock inte mer än en fjärdedel av de deltidssysselsatta männen (13 000 personer). Ungefär lika stor andel av de deltidssysselsatta som av de heltidssysselsatta männen återfinns inom yrkesområdet 0+98 Natur- och socialvetenskapligt arbete etc (17 procent av de deltidssysselsatta motsvarande 9 000 personer). De yrkesområden, som framförallt är mer vanliga bland deltidssysselsatta män än bland heltidssysselsatta, är 91-94 Service (15 procent av de deltidssysselsatta motsvarande 8 000 personer och 4 procent av de heltidssysselsatta motsvarande 95 000 personer) och 6 Transport- och kommunikationsarbete (14 procent av de deltidssysselsatta männen motsvarande 8 000 personer och 8 procent av de heltidssysselsatta männen motsvarande 178 000 personer).

3.6.3 Andelen deltidssysselsatta i olika yrken

Andelen deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta varierar mycket mellan olika yrkesområden (yrke på 1-siffernivå). Deltidssysselsättning är särskilt vanlig vad gäller Servicearbete (44 procent), Kameralt och kontorstekniskt arbete (24 procent) och Kommersiellt arbete (23 procent). Se texttabell 4a.

Texttabell 4a. Rangordning av yrken (1-siffernivå) efter andel deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta inom resp yrke

Kod	Yrke	Andel sysselsatta på deltid
91-94	Servicearbete	44,2
2	Kameralt- och kontorstekniskt arbete	24,0
3	Kommersiellt arbete	22,7
0+98	Natur- och socialvet. arb, tekniskt, humanistiskt, konstnärligt samt militärt arbete	16,1
6	Transport- och kommunikationsarbete	12,7
5+7+8	Tillverkningsarbete m m	4,9
4	Lantbruks-, skogsbruks- och fiskeriarbete	4,3
1	Administrativt arbete	2,6

I texttabell 4b rangordnas yrken på 2-siffernivå¹ efter andel deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta inom respektive yrke. Yrken på 2-siffernivå, där andelen deltidssysselsatta är mindre än 5 procent eller där totalantalet sysselsatta och stickprovsstorlekarna är små, vilket innebär att skattningar av andelen deltidssysselsatta således är osäkra, har ej tagits med i tabellen.

Texttabell 4b. Rangordning av yrken (2-siffernivå) efter andel deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta inom respektive yrkesgrupp.

Kod	Yrke	Andel deltidssysselsatta
93	Fastighetsskötsel, städning	62, 8
32	Affärsbiträden m fl	43, 4
92	Husligt arbete, portierarbete m m	41, 9
94	Annat servicearbete	35, 6
02	Hälso- och sjukvårdsarbete	35, 5
21	Bokförings- och kassaarbete (inkl butikskassör)	31, 0
22+23	Stenografi, maskinskrivnings- arbete och Annat kontorsarbete	22, 5
71	Textil- och sömnadsarbete	22, 4
03	Pedagogiskt arbete	15, 5
05	Biol., medicinskt, religiöst och juridiskt socialvårds- och utredningsarbete	13, 5
61+62	Transport- och kommunikations- arbete	12, 7

Deltidsarbete förekommer ofta inom yrkesområden (2-siffernivå) med hög andel kvinnor bland de sysselsatta (se texttabell 5). Undantag utgör Jordbruk och trädgårdsarbete med djurskötsel (kod 41) med 58 procent kvinnor men endast 5 procent deltidssysselsatta. Inte mindre än 49 procent av denna yrkesgrupp tillhör emellertid en kategori som i AKU räknats till personer utanför arbetskraften och som huvudsakligen består av medhjälpande familjemedlemmar utan kontant lön.

Om vi definierar utpräglade kvinnoyrken som sådana där andelen kvinnor bland de sysselsatta är mer eller lika med 75 procent kommer följande yrkesgrupper att räknas dit.

¹ Yrken på 2-siffernivå utgör undergrupper till de tidigare behandlade större yrkesområdena.

92 Husligt arbete, portierarbete m m (94 procent kvinnor), 02 Hälso- och sjukvårdsarbete (93 procent kvinnor), 21 Bokförings- och kassaarbete (inkl butikskassör) (80 procent kvinnor), 32 Affärsbiträden m fl (79 procent kvinnor), 71 Textil- och sömnadsarbete (78 procent kvinnor), 22+23 Stenografi, maskinskrivningsarbete och annat kontorsarbete (77 procent kvinnor), 93 Fastighetsskötsel, städning (77 procent kvinnor) och 94 Annat servicearbete (77 procent kvinnor). Dessa åtta yrkesgrupper är också de som har de största andelarna deltidssysselsatta. (Se texttabell 5.) I samtliga dessa yrkesgrupper är över 20 procent av de sysselsatta deltid arbetande.

De två yrkesgrupper som har högst andel deltidssysselsatta, nämligen 93 Fastighetsskötsel och städning (63 procent är deltidssysselsatta) och 32 Affärsbiträden m fl (43 procent är deltidssysselsatta), tillhör ej de allra mest kvinnodominerade yrkena (77 resp 79 procent är kvinnor). Dessa yrkesgrupper är också de där andelen deltidssysselsatta män är högst (14 resp 10 procent av männen i dessa yrkesgrupper är deltidssysselsatta).

Inom yrkesgrupperna 03 Pedagogiskt arbete och 05 Biologiskt, medicinskt, religiöst och juridiskt arbete, socialvårds- och utredningsarbete, där andelen kvinnor bland de sysselsatta är 65 respektive 38 procent, är andelen deltidssysselsatta ungefär som genomsnittet för samtliga sysselsatta. Inom yrke 03 är 16 procent deltidssysselsatta och inom yrke 05 är 14 procent deltidssysselsatta. Andelen deltid arbetande bland samtliga sysselsatta är 17 procent.

Inom de yrkesgrupper (2-siffernivå) där andelen kvinnor av de sysselsatta är 36 procent eller mindre¹ utgör de deltidssysselsatta endast 5 procent tillsammans taget.

I denna stora "Övrig-grupp" finns emellertid ett antal mindre yrkesgrupper, där andelen kvinnor bland de sysselsatta är omkring 30 procent och där andelen deltidssysselsatta över fem procent. Dessa mindre yrkesområden har emellertid ej kartlagts i deltidundersökningen, men från AKU kan erhållas uppgifter om andelen deltidare² bland samtliga personer i arbete³. Denna uppgift överensstämmer sannolikt rätt väl med den typ av skattning av andelen deltidare som vi använt oss av i deltidundersökningen.

Dessa mindre yrkesgrupper är

62 Övrigt transport- och kommunikationsarbete (dvs annat transport- och kommunikationsarbete än motorfordons- och spårvägsförare) med 36 procent kvinnor av de sysselsatta och 21 procent deltidare av samtliga personer i arbete.

¹ Dvs samtliga yrkesgrupper utom ovan nämnda 02, 03, 05, 21, 22+23, 32, 42, 71, 92, 93 och 94.

² Definierat på något annorlunda sätt än i deltidundersökningen.

³ Sysselsatta exklusive tillfälligt frånvarande.

04 Litterärt och konstnärligt arbete med 31 procent kvinnor (av sysselsatta) och 17 procent deltidare (av personer i arbete).

72 Sko- och läderarbete med 32 procent kvinnor (av samtliga sysselsatta) och 16 procent deltidare (av personer i arbete).

82 Övrigt tillverkningsarbete med 30 procent kvinnor (av sysselsatta) och 10 procent deltidare (av personer i arbete).

80 Livsmedelstillverkning med 33 procent kvinnor (av sysselsatta) och 8 procent deltidare (av personer i arbete) samt slutligen

31 Parti- och detaljhandelsföretagare med 27 procent kvinnor (av sysselsatta) och 7 procent deltidare (av personer i arbete).

Skattningar för dessa sex yrkesgrupper är mer osäkra än de som gäller för tidigare behandlade yrkesgrupper.

Inom samtliga övriga yrkesgrupper på 2-siffernivå är, med reservation för att skattningarna för vissa mindre yrkesgrupper är rätt osäkra, andelen kvinnor låg (i de flesta fall omkring 10 procent eller lägre¹) och andelen deltidare av samtliga personer i arbete låg (under fem procent). Dessa yrkesgrupper är 01 Tekniskt, kemiskt och fysikaliskt arbete; 10 Administrativt arbete; 33 Partiförsäljning genom kundbesök samt agenturarbete; 34 Övrigt försäljningsarbete; 41 Lantbruks-, skogs- och trädgårdsledning; 43 Viltvård och jakt, fiskeriarbete; 44 Skogsarbete; 50 Gruv- och stenbrytningsarbete; 61 Motorfordons- och spårvägsförare; 73, 74, 75, 76, 77, 78, 81, 83, 84 dvs allt tillverkningsarbete utom 71 Textil- och sömnadsarbete; 72 Sko- och läderarbete; 80 Livsmedelstillverkning samt vad som kallats Övrigt tillverkningsarbete kod 82; vidare 91 Civilt bevaknings- och skyddsarbete och 98 Militärt arbete.

Sammanfattningsvis kan vad gäller andelen kvinnor i olika yrken sägas, att av sammanlagt 38 yrken på 2-siffernivå har 28 yrken dvs tre fjärdedelar av yrkena mindre eller lika med 40 procent kvinnor. (Andelen kvinnor bland samtliga sysselsatta är 42 procent.) I hälften av alla yrken på 2-siffernivå är kvinnoandelen mindre eller lika med 10 procent och i en tredjedel av yrkena är andelen kvinnor mindre än 5 procent.

---

¹ Undantag yrke kod 34 med 16 procent kvinnor och kod 81 med 14 procent kvinnor.

Texttabell 5. Antal sysselsatta och därav antal och andel kvinnor i vissa yrken (2-siffrigt) samt andel deltidssysselsatta, heltidssysselsatta och övriga sysselsatta av samtliga sysselsatta i samma yrken.

Yrkeskod	Yrke	Antal sysselsatta 1000-tal	därav:		andelen		Summa	därav kvinnor:	
			andel deltidssysselsatta %	andel heltidssysselsatta %	andel deltidssysselsatta %	andel heltidssysselsatta %		antal 1000-tal	andel %
02	Hälsa- och sjukvård	243	35,5	59,0	5,5	100,0	228	92,6	
03	Pedagogiskt arbete	147	15,5	68,7	15,7	100,0	96	64,8	
05	Biologiskt, medicinskt, religiöst och juridiskt arbete, socialvårds- och utredningsarbete	120	13,5	85,1	1,3	100,0	46	37,9	
21	Bokförings- och kassarbete (inkl butikskassör)	87	31,0	67,5	1,5	100,0	69	79,6	
22+23	Stenografi, maskinskrivningsarbete och annat kontorsarbete	379	22,5	76,4	1,2	100,0	293	77,3	
32	Affärsbiträden m fl	155	43,4	50,7	5,9	100,0	123	79,2	
42	Jordbruks- och trädgårdsarbete, djurskötsel	98	4,9	46,3	48,8	100,0	56	57,5	
71	Textil- och sömnadsarbete	64	22,4	76,7	0,9	100,0	50	77,9	
92	Husligt arbete och portierarbete m m	226	41,9	55,6	1,5	100,0	212	93,7	
93	Fastighetskötsel, städning	158	62,8	35,3	1,9	100,0	122	77,3	
94	Annat servicearbete	94	35,6	60,0	4,4	100,0	73	77,4	
	Övriga yrken	2188	4,9	94,0	1,1	100,0	274	12,8	
	Samtliga yrken	3959	16,6	79,9	3,5	100,0	1642	41,5	

Omkring 37 procent av samtliga sysselsatta kvinnor är deltidssysselsatta. Andelen deltidssysselsatta varierar emellertid starkt från yrkesgrupp till yrkesgrupp. Nedan, i texttabell 6, rangordnas ovan nämnda utpräglade kvinnoyrken (75 procent kvinnor eller mer) efter andel deltidare av samtliga sysselsatta kvinnor i yrkesgruppen ifråga. Dessutom anges deltidsandelen bland kvinnor inom yrkena 03, 05 och 42 där andelen kvinnor bland de sysselsatta ligger mellan 36 och 74 procent.

Nära nio tiondedelar av samtliga deltidssysselsatta kvinnor och 83 procent av samtliga sysselsatta kvinnor är engagerade inom de i texttabell 6 angivna yrkesgrupperna.

Texttabell 6. Vissa yrken på tvåsiffrignivå rangordnade efter andel deltidssysselsatta bland sysselsatta kvinnor.

Kod	Yrke	Sysselsatta		
		kvinnor: antal 1000-tal	Därav deltidssysselsatta: antal 1000-tal	andel procent
Yrken med minst 75 procent kvinnor				
93	Fastighetsskötsel, städning	122	94	77, 0
32	Affärsbiträden m fl	123	64	52, 2
92	Husligt arbete, portierarbete m m	212	94	44, 3
94	Övrigt servicearbete	73	31	42, 9
02	Hälso- och sjukvårds- arbete	228	87	38, 1
21	Bokförings- och kassa- arbete (inkl butikskassör)	69	26	37, 8
27+23	Stenografi och maskin- skrivningsarbete och annat kontorsarbete	293	82	28, 0
71	Textil- och sömnads- arbete	50	14	27, 9
Yrken med 36-74 procent kvinnor				
05	Biologiskt, medicinskt, religiöst och juridiskt arbete, socialvårds- och utredningsarbete	46	13	28, 9
03	Pedagogiskt arbete	96	21	21, 5
42	Jordbruks- och trädgårds- arbete, djurskötsel	56	3	6, 0

Bland övriga yrkesgrupper tillsammansantagna (dvs de som ej angivits i texttabell 6) är deltidandelen bland kvinnorna 25,7 procent. Antalet sysselsatta kvinnor inom dessa "övrigr-yrken" är 275 000.

För de yrkesgrupper som tas upp i texttabell 6 varierar deltidandelen bland kvinnor kraftigt från 22 till 77 procent (om yrkesgruppen 42 undantages). Den högsta deltidandelen bland kvinnor finns inom yrkesgruppen 93 Fastighetskötsel och städning där inte mindre än 77 procent är deltidssysselsatta. Inom yrkesgruppen 32 Affärsbiträden m fl är ungefär hälften deltidssysselsatta. För ytterligare fyra yrkesgrupper 92, 94, 02 och 21 ligger deltidandelen högre än genomsnittet för samtliga kvinnor, vilken uppgår till 37 procent.

3.7 Deltids- och heltidssysselsatta i olika näringsgrenar (Bilaga 5:9 b, 9 c)

3.7.1 Inledning

De heltids- och deltidssysselsatta har fördelats på näringsgren enligt Svensk Näringsgrensindelning SNI. Näringsgren har för varje person bestämts efter den huvudsakliga verksamheten vid det arbetsställe, där personen var sysselsatt under den aktuella mätveckan. Indelningen har skett efter näringsgren på 1-siffernivå. Därutöver har hel- och deltidssysselsatta redovisats på vissa undergrupper på 2-, 3- och 4-siffernivå.

Näringsgrenar (koder enligt Svensk Näringsgrensindelning, SNI) på 1-siffernivå är

- 1 Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske
- 2 Gruvor och mineralbrott
- 3 Tillverkningsindustri
- 4 El-, gas-, värme- och vattenförsörjning
- 5 Byggnadsindustri
- 6 Varuhandel m m
- 7 Samfärdsel, post- och telekommunikationer
- 8 Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet
- 9 Offentlig förvaltning och andra tjänster

3.7.2 Deltids- och heltidssysselsattas fördelning på näringsgren (1-siffernivå)

Heltids- och deltidssysselsatta kvinnor fördelar sig på näringsgren (1-siffernivå) på något olika sätt.

Större andel av de deltidssysselsatta än av de heltidssysselsatta kvinnorna återfinns inom 9 Offentlig förvaltning och andra tjänster där omkring hälften av samtliga sysselsatta kvinnor arbetar. 55 procent av de deltidssysselsatta kvinnorna motsvarande 328 000 personer och 48 procent av de heltidssysselsatta kvinnorna motsvarande 450 000 personer arbetar inom näringsgren 9.

De två närmast största näringsgrenarna bland kvinnor är 3 Tillverkningsindustri och 6 Varuhandel m m, av vilka Tillverkningsindustrien överväger bland de heltidssysselsatta kvinnorna (22 procent eller 207 000 av de heltidssysselsatta arbetar inom Tillverkningsindustrien mot 14 procent eller 81 000 av de deltidssysselsatta). Bland de deltidssysselsatta kvinnorna är arbete inom 6 Varuhandel m m något vanligare (20 procent eller 119 000 av de deltidssysselsatta arbetar inom Varuhandel m m mot 16 procent eller 154 000 av de heltidssysselsatta).

Männen har i jämförelse med kvinnorna en större spridning över de olika näringsgrenarna. Den största näringsgrenen bland heltidssysselsatta män är 3 Tillverkningsindustri, där omkring en tredjedel arbetar (37 procent motsvarande 811 000 personer). En stor andel finns också inom 9 Offentlig förvaltning och andra tjänster (16 procent motsvarande 347 000 personer). Denna andel är dock betydligt mindre än för kvinnorna. Inom 5 Byggnadsindustri finns 12 procent av de heltidssysselsatta männen (271 000 personer) och inom 6 Varuhandel m m finns likaså 12 procent (262 000 personer). Även 1 Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske och 7 Samfärdsel, post- och telekommunikationer är betydande bland heltidssysselsatta män (8 resp 9 procent av de heltidssysselsatta männen arbetar där, motsvarande 188 000 resp 193 000 personer).

Då man jämför de deltidssysselsatta männen med de heltidssysselsatta, märks, i likhet med vad som gäller för kvinnor, en större koncentration av de deltidssysselsatta till 9 Offentlig förvaltning och andra tjänster (25 procent av deltidssysselsatta män motsvarande 14 000 personer) och till 6 Varuhandel m m (17 procent av deltidssysselsatta män motsvarande 10 000 personer). Samtidigt finns en mindre andel av de deltidssysselsatta än av de heltidssysselsatta inom 3 Tillverkningsindustri (20 procent av deltidssysselsatta män motsvarande 11 000 personer).

Även då man ser enbart på deltidssysselsatta märks en större spridning över näringsgrenar bland män än bland kvinnor.

3.7.3 Andelen deltidssysselsatta i olika näringsgrenar

Andelen deltidssysselsatta bland samtliga sysselsatta är rätt olika i olika näringsgrenar. Variationen i andelen deltidare är dock ej så kraftig mellan näringsgrenar som mellan olika yrken (se avsnitt 3.6).

Den näringsgren på 1-siffernivå som har högst andel deltidare är 9 Offentlig förvaltning och andra tjänster med 29 procent deltidare (motsvarande 341 000 personer). Närmast kommer 6 Varuhandel m m med 23 procent deltidare (129 000 personer) och 8 Bank och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet med 19 procent deltidare (40 000 personer). Även näringsgren 7 Samfärdsel, post- och telekommunikationer har en rätt stor andel deltidare (11 procent motsvarande 28 000 personer). Inom övriga näringsgrenar på 1-siffernivå är deltidandelen under 10 procent. Andelen deltidare är särskilt låg inom 5 Byggnadsindustri (4 procent) och 2 Gruvor och mineralbrott (likaså 4 procent).

Näringsgrenar på 1-siffernivå är emellertid långt ifrån homogena vad gäller andelen deltidare, vilket märks då man studerar näringsgrenar på 2-siffernivå (undergrupper av de ovan nämnda näringsgrenarna på 1-siffernivå).

I texttabell 7 nedan rangordnas näringsgrenar på 2-siffernivå efter andel deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta. I samma tabell anges också andelen kvinnor bland samtliga sysselsatta inom respektive näringsgren samt andel deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta kvinnor inom respektive näringsgren.

Näringsgren	Andelen deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta	Andelen kvinnor bland samtliga sysselsatta	Andelen deltidssysselsatta av samtliga sysselsatta kvinnor
0100	0,00	0,00	0,00
0200	0,00	0,00	0,00
0300	0,00	0,00	0,00
0400	0,00	0,00	0,00
0500	0,00	0,00	0,00
0600	0,00	0,00	0,00
0700	0,00	0,00	0,00
0800	0,00	0,00	0,00
0900	0,00	0,00	0,00
1000	0,00	0,00	0,00
1100	0,00	0,00	0,00
1200	0,00	0,00	0,00
1300	0,00	0,00	0,00
1400	0,00	0,00	0,00
1500	0,00	0,00	0,00
1600	0,00	0,00	0,00
1700	0,00	0,00	0,00
1800	0,00	0,00	0,00
1900	0,00	0,00	0,00
2000	0,00	0,00	0,00
2100	0,00	0,00	0,00
2200	0,00	0,00	0,00
2300	0,00	0,00	0,00
2400	0,00	0,00	0,00
2500	0,00	0,00	0,00
2600	0,00	0,00	0,00
2700	0,00	0,00	0,00
2800	0,00	0,00	0,00
2900	0,00	0,00	0,00
3000	0,00	0,00	0,00
3100	0,00	0,00	0,00
3200	0,00	0,00	0,00
3300	0,00	0,00	0,00
3400	0,00	0,00	0,00
3500	0,00	0,00	0,00
3600	0,00	0,00	0,00
3700	0,00	0,00	0,00
3800	0,00	0,00	0,00
3900	0,00	0,00	0,00
4000	0,00	0,00	0,00
4100	0,00	0,00	0,00
4200	0,00	0,00	0,00
4300	0,00	0,00	0,00
4400	0,00	0,00	0,00
4500	0,00	0,00	0,00
4600	0,00	0,00	0,00
4700	0,00	0,00	0,00
4800	0,00	0,00	0,00
4900	0,00	0,00	0,00
5000	0,00	0,00	0,00
5100	0,00	0,00	0,00
5200	0,00	0,00	0,00
5300	0,00	0,00	0,00
5400	0,00	0,00	0,00
5500	0,00	0,00	0,00
5600	0,00	0,00	0,00
5700	0,00	0,00	0,00
5800	0,00	0,00	0,00
5900	0,00	0,00	0,00
6000	0,00	0,00	0,00
6100	0,00	0,00	0,00
6200	0,00	0,00	0,00
6300	0,00	0,00	0,00
6400	0,00	0,00	0,00
6500	0,00	0,00	0,00
6600	0,00	0,00	0,00
6700	0,00	0,00	0,00
6800	0,00	0,00	0,00
6900	0,00	0,00	0,00
7000	0,00	0,00	0,00
7100	0,00	0,00	0,00
7200	0,00	0,00	0,00
7300	0,00	0,00	0,00
7400	0,00	0,00	0,00
7500	0,00	0,00	0,00
7600	0,00	0,00	0,00
7700	0,00	0,00	0,00
7800	0,00	0,00	0,00
7900	0,00	0,00	0,00
8000	0,00	0,00	0,00
8100	0,00	0,00	0,00
8200	0,00	0,00	0,00
8300	0,00	0,00	0,00
8400	0,00	0,00	0,00
8500	0,00	0,00	0,00
8600	0,00	0,00	0,00
8700	0,00	0,00	0,00
8800	0,00	0,00	0,00
8900	0,00	0,00	0,00
9000	0,00	0,00	0,00
9100	0,00	0,00	0,00
9200	0,00	0,00	0,00
9300	0,00	0,00	0,00
9400	0,00	0,00	0,00
9500	0,00	0,00	0,00
9600	0,00	0,00	0,00
9700	0,00	0,00	0,00
9800	0,00	0,00	0,00
9900	0,00	0,00	0,00

Texttabell 7. Rangordning av näringsgrenar (2-siffrigt) efter andel deltidssysselsatta bland samtliga sysselsatta inom näringsgrenen. För varje näringsgren anges också andelen kvinnor bland de sysselsatta samt andel deltidare bland sysselsatta kvinnor.

Kod	Näringsgren	Antal sysselsatta 1000-tal	därav			S:a	därav kvinnor		Andel del- tidssys- satta bland sysselsatta kvinnor %
			andel del- tidssys- satta %	andel hel- tidssys- satta %	andel övriga %		antal 1000-tal	andel %	
92	Renings- och renhållningsverk, städning- rörelse	30	39,2	59,5	1,3	100,0	15	50,2	71,5
93	Undervisning, sjukvård	776	34,1	60,4	5,5	100,0	621	80,0	41,6
62	Detaljhandel	319	31,0	65,8	3,2	100,0	191	59,7	48,0
94	Rekreations- och nöjesverksamhet, bibliotek, muséer	54	26,9	69,7	3,3	100,0	25	46,5	46,2
72	Post- och televerk	77	24,3	74,8	0,9	100,0	39	50,8	39,7
83	Fastighetsförvaltning och -förmedling, upp- dragsverksamhet, maskinuthyrning	131	20,5	78,8	0,8	100,0	49	37,8	44,3
81	Bankverksamhet	48	20,3	79,3	0,4	100,0	28	57,9	32,6
95	Personlig service m m	129	20,2	77,2	2,6	100,0	74	57,0	33,2
63	Restaurang- och hotell- rörelse	65	19,2	77,3	3,5	100,0	46	71,0	25,3
32	Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaru- industri	84	18,2	81,1	0,7	100,0	54	63,9	27,0
39	Annan tillverknings- industri ¹	10	15,5	84,5	0,0	100,0	4	40,8	35,7
31	Livsmedels-, dryckes- varu- och tobaksindustri	94	13,0	85,7	1,2	100,0	40	43,1	28,0
91	Offentlig förvaltning, försvars-, polis- och brandväsen	200	12,1	86,3	1,6	100,0	80	39,9	27,9
34	Massa-, pappers- och pappersvaruindustri, grafisk industri, förlag	144	12,0	85,0	3,0	100,0	31	28,7	47,8
82	Försäkringsverksamhet	31	10,4	89,0	0,6	100,0	19	62,3	15,6
61	Partihandel m m	175	10,1	89,4	0,4	100,0	47	27,0	34,0
35	Kemisk industri m m	82	8,8	90,4	0,7	100,0	26	31,9	29,7
33	Trävaruindustri	110	7,3	91,8	0,9	100,0	18	15,7	34,9
40	El-, gas-, värme- och vattenverk	32	6,5	91,0	2,5	100,0	4	12,5	45,0
36	Jord- och stenvaru- industri	43	6,1	92,8	1,2	100,0	7	17,0	32,9
38	Verkstadsindustri	485	5,3	94,4	0,3	100,0	90	18,6	23,6
11	Jordbruk och jakt	212	5,1	71,8	23,1	100,0	61	28,0	7,9
71	Samfärdse	191	4,8	92,4	2,8	100,0	26	13,7	25,3
21- 29	Gruvor och mineralbrott	20	4,0	94,5	1,5	100,0	2	9,8	42,1
12	Skogsbruk	49	3,7	95,3	1,0	100,0	5	9,5	24,4
50	Byggnadsindustri	294	3,6	95,6	0,7	100,0	19	6,4	42,2
37	Järn-, stål-,metallverk	69	3,0	94,1	2,7	100,0	10	14,7	18,6
13	Fiske	4	0,0	100,0	0,0	100,0	0	0,0	0,0
SAMTLIGA		3959	16,6	79,9	3,5	100,0	1643	41,5	36,6

¹ Annan tillverkningsindustri är 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38.

Man finner vid studium av texttabell 7 att i stort sett gäller, att i näringsgrenar med stor andel kvinnor är också deltidsandelen hög. Rangordningen av näringsgrenar efter deltidsandel och rangordningen efter andel kvinnor är emellertid ändå långt ifrån identiska, vilket bl a beror på att även bland kvinnor varierar deltidsandelen kraftigt från näringsgren till näringsgren.

Bland näringsgrenar på 2-siffernivå är deltidsandelen högst (39 procent motsvarande 12 000 personer) inom näringsgren 92 Renings-, renhållningsverk, städningsrörelse. Därefter kommer 93 Undervisning och sjukvård med 34 procent deltidare motsvarande 265 000 personer. Näringsgrenar med omkring 20 procent deltidare eller mer är vidare 62 Detaljhandel (31 procent eller 99 000 personer), 94 Rekreations- och nöjesverksamhet, bibliotek, muséer (27 procent eller 15 000 personer), 72 Post- och televerk (24 procent eller 19 000 personer), 83 Fastighetsförvaltning och -förmedling, uppdragsverksamhet, maskinuthyrning (21 procent eller 27 000 personer), 81 Bankverksamhet (20 procent eller 10 000 personer), 95 Personlig service m m (20 procent eller 26 000 personer), 63 Restaurang- och hotellrörelse (19 procent eller 12 000 personer) samt 32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri (18 procent eller 15 000 personer).

Inom de flesta av dessa näringsgrenar är andelen kvinnor bland de sysselsatta hög och över genomsnittet för samtliga sysselsatta. Högst kvinnoandel har näringsgren 93 Undervisning och sjukvård med 80 procent kvinnor. Hög andel kvinnor finns också inom 63 Restaurang- och hotellrörelse och 32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri med 71 respektive 64 procent kvinnor. Bland näringsgrenar med hög andel deltidare är det endast inom 83 Fastighetsförvaltning och -förmedling, uppdragsverksamhet, maskinuthyrning där andel kvinnor bland de sysselsatta är under genomsnittet för samtliga sysselsatta (38 procent kvinnor inom näringsgren 83). Också inom näringsgren 94 Rekreations- och nöjesverksamhet, bibliotek och muséer är kvinnoandelen relativt låg och endast något över genomsnittet för samtliga sysselsatta (47 procent kvinnor inom näringsgren 94).

Bland näringsgrenar med låg andel deltidare finns det en nämligen 82 Försäkringsverksamhet, där kvinnoandelen ligger långt över genomsnittet för samtliga sysselsatta (62 procent kvinnor).

Då man betraktar enbart kvinnliga sysselsatta finner man att deltidsandelen är högst inom näringsgren 92 Renings-, renhållningsverk, städningsrörelse med 72 procent deltidare.

Inom näringsgren 93 Undervisning, sjukvård, där andelen kvinnor bland de sysselsatta är särskilt hög (80 procent), är 42 procent av kvinnorna deltidare. Denna deltidsandel är hög och ligger gott och väl över genomsnittet för samtliga kvinnor (37 procent). Inom ytterligare 7 näringsgrenar på 2-siffernivå ligger deltidsandelen bland sysselsatta kvinnor på över 40 procent.

På samma sätt som näringsgrenar på 1-siffernivå är heterogena vad gäller deltidsandel, kvinnoandel m m, är också 2-siffergrupperna ofta sammansatta av inbördes rätt olika undergrupper (näringsgrenar på 3-siffernivå). Urvalsstorleken för deltidsundersökningen tillåter ej en fullständig redovisning av näringsgrenar på 3-siffernivå. Vissa näringsgrenar på 2-siffernivå har emellertid brutits ned i undergrupper, vilka redovisas i texttabell 8.

Texttabell 8. Antal sysselsatta och därav andel deltids-, heltidssysselsatta och övriga, antal och andel kvinnor bland sysselsatta samt andel deltidssysselsatta bland sysselsatta kvinnor inom vissa näringsgrenar på 3-siffernivå.

Kod	Näringsgren	Antal sysselsatta 1000-tal	Därav			S:a	Därav kvinnor		Andel deltidssysselsatta kvinnor bland sysselsatta kvinnor %
			andel deltidssysselsatta %	andel heltidssysselsatta %	andel övriga %		antal 1000-tal	andel %	
321	Textilindustri	36	15,2	84,0	0,8	100,0	20	54,5	25,8
322- 324	Beklädnads-, läder- o lädervaruindustri	48	20,6	79,0	0,4	100,0	34	71,8	27,8
S:a 32		84	18,2	81,1	0,7	100,0	54	63,9	27,0
341	Massa-, pappers- och pappersvaruindustri	73	4,8	91,0	4,2	100,0	15	20,6	22,4
342	Grafisk industri, förlag	71	19,5	78,8	1,7	100,0	26	37,5	44,3
S:a 34		144	12,0	85,0	3,0	100,0	31	28,7	47,8
831	Fastighetsförvaltning och -förmedling	38	32,6	66,8	0,5	100,0	15	39,8	66,7
832	Uppdragsverksamhet	91	15,7	83,4	0,9	100,0	34	37,0	34,3
833	Maskinuthyrning	2	-	-	-	-	-	-	-
S:a 83		131	20,5	78,8	0,8	100,0	49	37,8	44,3
931	Undervisning	220	30,3	59,0	10,7	100,0	153	70,0	41,2
932	Forsknings- och ut- vecklingsverksamhet	10	7,2	92,8	0,0	100,0	3	27,9	-
933	Hälso- o sjukvård, veterinärverksamhet	309	31,9	63,7	4,3	100,0	258	83,4	37,7
934	Socialvård	201	44,7	52,9	2,3	100,0	189	93,7	47,6
935	Intresseorganisationer, ideella o kulturella organisationer	37	23,8	73,0	3,2	100,0	19	50,0	41,6
S:a 93		776	34,1	60,4	5,5	100,0	621	80,0	41,6
941	Rekreations- och nö- jesverksamhet	43	23,5	72,7	3,7	100,0	18	42,9	42,4
942	Bibliotek och muséer	11	40,2	57,9	1,9	100,0	7	60,7	-
S:a 94		54	26,9	69,7	3,3	100,0	25	46,5	46,2
951	Reparation av hushålls- varor, mopeder, cyklar och motorfordon	45	4,7	92,9	2,4	100,0	5	11,1	-
952	Tvätteriverksamhet	12	33,9	64,4	1,6	100,0	10	84,7	39,0
953	Hushållsarbete	34	32,3	62,5	5,2	100,0	34	99,4	32,5
959	Annan personlig serviceverksamhet	38	23,4	75,8	0,8	100,0	24	64,6	33,3
S:a 95		129	20,2	77,2	2,6	100,0	74	57,0	33,2

Av de näringsgrenar på 3-siffernivå, som redovisas i texttabell 8, märks ett antal där deltidsandelen ligger i nivå med de högsta deltidandelar, som iakttagits för näringsgrenar på 2-siffernivå. Det gäller 934 Socialvård med 45 procent deltidare motsvarande 90 000 personer och 942 Bibliotek och muséer där deltidsandelen är ungefär 40 procent (4 000 personer). Omkring en tredjedel deltidssysselsatta har näringsgrenarna 952 Tvätteriverksamhet (4 000 personer), 953 Hushållsarbete (11 000 personer), 831 Fastighetsförvaltning och -förmedling (12 000 personer), 933 Hälso- och sjukvård, veterinärverksamhet (99 000 personer) samt 931 Undervisning (67 000 personer). Inom samtliga dessa näringsgrenar utom 831 är andelen kvinnor bland de sysselsatta hög. Först då man redovisar de sysselsatta på näringsgrenar på 3-siffernivå, kan vissa utpräglade kvinnobrancher urskiljas. Sådana branscher definieras på ett sätt som motsvarar det som tillämpades i redovisningen av yrken.

Som utpräglade kvinnobrancher räknas således näringsgrenar (3-siffernivå), där 75 procent eller fler av de sysselsatta är kvinnor. Sådana kvinnobrancher är 953 Hushållsarbete (99 procent kvinnor), 934 Socialvård (94 procent kvinnor), 952 Tvätteriverksamhet (85 procent kvinnor), 933 Hälso- och sjukvård (83 procent kvinnor).

3.8 Heltids- och deltidssysselsatta företagare och anställda (Bilaga 5:10 a, b, c)

Omkring 90 procent av samtliga sysselsatta är anställda, 7 procent är företagare och 2 procent är medhjälpande familjemedlemmar utan kontant lön.

Av företagarna är 8 procent (25 000 personer) deltidssysselsatta och av de anställda är 18 procent motsvarande 632 000 personer deltidssysselsatta. Medhjälparna har i föreliggande undersökning varken räknats till heltids- eller deltidssysselsatta utan ingår i en särskilt definierad övrig-grupp (se inledning till bilaga 5).

Deltidsandelen är både bland företagare och anställda betydligt högre bland kvinnor än bland män. Tjugoåtta procent (11 000 personer) av kvinnliga företagare mot 5 procent (13 000 personer) av manliga är deltidssysselsatta. 38 procent (589 000 personer) av kvinnliga anställda mot 2 procent (43 000 personer) av manliga anställda är deltidssysselsatta.

Bland deltidssysselsatta företagare finns det således ungefär lika många män som kvinnor, medan det bland deltidsanställda finns mer än 10 gånger så många kvinnor som män.

Deltidssysselsättning är dubbelt så vanligt bland företagare utan anställda (deltidsandel 10 procent) som bland företagare med anställda (deltidsandel 5 procent). Det finns omkring 1 000 manliga deltidssysselsatta företagare med anställda och 12 000 manliga deltidssysselsatta företagare utan anställda. Samtidigt finns det 2 000 kvinnliga deltidssysselsatta företagare med anställda och 9 000 kvinnliga deltidssysselsatta företagare utan anställda.

Vid en jämförelse mellan olika kategorier anställda (statligt anställda, kommunalt inklusive landstingsanställda och enskilt anställda) märks att deltidssysselsättning är särskilt vanlig bland de kommunalanställda (deltidsandel 32 procent mot 13 resp 14 bland statligt och enskilt anställda).

Av totalt 589 000 deltidssysselsatta anställda kvinnor finns 298 000 inom enskild tjänst, 247 000 inom kommunal tjänst och 45 000 inom statlig tjänst. (Andel deltidare bland kvinnor inom respektive område är 37, 42 och 31 procent.)

Av totalt 43 000 deltidssysselsatta anställda män finns de flesta 29 000 i enskild tjänst, 8 000 finns i kommunal tjänst och 7 000 i statlig tjänst. (Andel deltidare bland män inom respektive område är 2, 4 och 3 procent.)

- 4 Översiktlig beskrivning av deltidssysselsatta 16-74 år
- 4.1 Deltidssysselsattas fördelning på vissa centrala variabler
- 4.1.1 Ålder

Antalet deltidssysselsatta våren 1974 uppskattas till 657 000¹ varav 601 000 kvinnor och 56 000 män. Omkring 4 procent av de deltidssysselsatta (16-74 år) är i åldrarna 16-19 år, 93 procent i åldrarna 20-66 år och 3 procent i åldrarna 67-74 år.

De deltidssysselsattas fördelning på ålder och kön har tidigare redogjorts för i avsnitt 3.2 ovan. I kapitel 3 redogörs vidare för deltidssysselsatta med och utan barn (avsnitt 3.3), deltidssysselsattas medborgarskap (avsnitt 3.4), fördelning på region (avsnitt 3.5), yrkesfördelning (avsnitt 3.6), näringsgrensfördelning (avsnitt 3.7) och yrkeställning (avsnitt 3.8).

4.1.2 Familjeförhållanden

Av samtliga deltidssysselsatta är 84 procent gifta och/eller sammanboende medan således 16 procent är ensamstående. Av de gifta och/eller sammanboende har 91 procent make/maka, som är förvärvsarbetande (häri ingår permitterade utgörande en procent). De flesta förvärvsarbetande make/maka (96 procent) arbetar heltid.

Nära hälften (44 procent) av de deltidssysselsatta har barn som är 12 år² eller yngre. Totalt 22 procent har 1 barn, 18 procent 2 barn och 4 procent har 3 eller flera barn.

4.1.3 Yrkeställning och arbetsgivare

Omkring 4 procent av de deltidssysselsatta är egna företagare (med eller utan anställda). Av de anställda återfinns omkring hälften i enskild tjänst, 27 procent i kommunal tjänst, 13 procent i landstingstjänst och 8 procent i statlig tjänst.

4.1.4 Arbetstidens längd

Av samtliga deltidssysselsatta arbetar 12 procent vanligen 1-9 timmar per vecka, 23 procent 10-19 timmar per vecka, 37 procent 20-24 timmar per vecka och 28 procent 25-34 timmar per vecka. (Se texttabell 9). Vissa grupper av deltidssysselsatta, främst de med i förväg icke bestämd arbetstid, kan ha haft svårigheter att ange sin "vanliga" veckoarbetstid.

¹ Halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek för denna skattning är 16 000. Dvs att om inga andra fel än slumpfel föreligger ligger det förväntade värdet i intervallet 641 000 - 673 000.

² Födda 1961 eller senare, dvs fyller 13 år undersökningsåret.

Texttabell 9

Vanligen antal arbetade timmar per vecka bland samtliga deltidssysselsatta.

Antal timmar	Procentandel
1 - 4	4
5 - 9	8
10 - 14	10
15	6
16	2
17	1
18	3
19	2
20 - 24	37
25 - 29	16
30 - 34	12
Vet ej	-

En liten del (3 procent) av de deltidssysselsatta har uppgett att de har mer än ett arbete.

4.1.5 Arbetstidsförläggning¹

Två tredjedelar (68 procent) av de deltidssysselsatta har dagarbete (hela arbetstiden förlagd vardagar 7.00 - 18.00² plus eventuellt arbete även under lördag/söndag³). Omkring 15 procent har kvälls-, natt- eller morgonarbete (hela arbetstiden förlagd efter klockan 18.00² vardagar samt eventuellt under lördag, söndag³). I dessa 15 procent ingår också personer med arbetstiden förlagd till vardagar 15.00 - 22.00 (eventuellt även lördag, söndag³) eller vardagar 4.30 - 10.00 (eventuellt även lördag, söndag³) eller man har ett morgonpass och ett kvällspass. Två procent arbetar endast på lördagar och söndagar, 10 procent har skift- eller turlistearbete. Tre procent har varierande (såväl dag som kväll-natt) obestämda arbetstider (arbetsvolymen bestämmer). En procent har hemarbete varvid arbetstiden förläggs helt efter egna önskemål. (Se texttabell 10 nedan.)

¹ Definition av olika klasser bestämda av arbetstidens förläggning, se bilaga 1 sid 8.

² En timmes förskjutning av tidsgränserna tolereras. Två procent av de intervjuade som kodats på alternativ vardagar 7.00 - 18.00 har haft en tidsförskjutning på högst en timme åt endera hållet. Motsvarande andel för alternativet vardagar 7.00 - 18.00 + lördag/söndag är 3 procent, för alternativet vardagar efter 18.00 10 procent, och för alternativet vardagar efter 18.00 + lördag/söndag 3 procent.

³ Arbete lördag och/eller söndag oberoende av vilken tid på dygnet.

Texttabell 10

Arbetstidsförläggning¹ bland samtliga deltidssysselsatta.

	Procentandel
Vardagar 7.00 - 18.00	55
Vardagar 7.00 - 18.00 + lör, sön	13
Vardagar efter 18.00	5
Vardagar efter 18.00 + lör, sön	6
Enbart lör, sön	2
Skift, turlista	10
Vardagar 15.00 - 22.00 + lör, sön	3
Hoppnar in när som helst, arbets- givaren ringer	1
Varierande arbetstider, arbetets art bestämmer	2
Morgonpass + kvällspass, vardagar 4.30 - 10.00 + lör, sön	1
Hemarbete	1
Annat	2

Nära två tredjedelar (64 procent) av de deltidssysselsatta uppger att de vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad. Tjuguåtta procent arbetar 8-14 vardagar (nätter) per kalendermånad och 7 procent 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad.

4.1.6 Tidigare sysselsättning

En stor del av de deltidssysselsatta har påbörjat sitt deltidsarbete under de senaste åren. Trettioen procent påbörjade sitt deltidsarbete någon gång 1973-74, 23 procent började 1971-72, 29 procent började 1966-70, 10 procent började 1961-65 och 6 procent började före 1961. En procent har ej kunnat uppge när de påbörjade sitt deltidsarbete.

Vad gäller typ av sysselsättning före påbörjandet av nuvarande deltidsarbete, urskiljes fyra stora grupper. Den största av dessa utgörs av personer som tidigare hade heltidsarbete (33 procent). En femtedel (22 procent) hade tidigare annat deltidsarbete. Ungefär lika många (21 procent) sysslade tidigare med hushållsarbete (ej inkluderande barntillsyn) och 17 procent var sysselsatta med barntillsyn och hushållsarbete. (Se texttabell 11.)

¹ Definition av olika klasser bestämda av arbetstidens förläggning se bilaga 1 sid 8.

Texttabell 11

Sysselsättning före nuvarande deltidsarbete bland samtliga deltidssysselsatta.

	Procentandel
Heltidsarbete	33
Annat deltidsarbete	22
Hushållsarbete	21
Barntillsyn inkl hushållsarbete	17
Studier	6
Värnplikt	-
Sjukdom	1
Permitterad/förlorat tidigare arbete	1
Arbetsmarknadsutbildning, om- skolning	-

4.2 Jämförelser mellan deltidssysselsatta företagare och anställda (Bilaga 6 Del I.)

Som nämnts i föregående avsnitt utgör de egna företagarna (med eller utan anställda) 4 procent av samtliga deltidssysselsatta 16-74 år. Det finns 25 000 deltidssysselsatta företagare och 630 000 deltidsanställda i dessa åldrar.

En stor del av de deltidssysselsatta företagarna är män (53 procent) medan kvinnor klart dominerar bland anställda (94 procent).

Deltidssysselsatta företagare är genomsnittligt äldre (59 procent är över 54 år, 24 procent är över 66 år) än anställda (20 procent är över 54 år och 2 procent är över 66 år).

Vad gäller arbetstidens längd (vanligen antal arbetade timmar per vecka) skiljer sig deltidssysselsatta företagare och deltidsanställda inte nämnvärt åt.

Arbetstidsförläggningen är däremot något annorlunda bland egna företagare än bland anställda. Det är något vanligare bland egna företagare (75 procent) än bland anställda (68 procent), att man arbetar på dagtid vardagar. Av dessa är det emellertid något vanligare bland egna företagare än bland anställda att man också arbetar lördagar och/eller söndagar.

En femtedel av de egna företagen (mot 9 procent av de anställda) har en arbetstidsförläggning som ej kunnat placeras in i de svarsalternativ som används i deltidssundersökningen.

De deltidssysselsatta företagen uppger mer sällan, att de har varierande antal arbetstimmar per vecka (21 procent) eller varierande antal arbetstimmar per dag (19 procent) än deltidсанställda (motsvarande procenttal för sistnämnda grupp är 61 resp 56). Det är vanligare bland deltidssysselsatta företagare än bland deltidсанställda, att man vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad (företagare 72 procent, anställda 64 procent). Såväl företagare som anställda bland deltidssysselsatta säger sig oftast vara nöjda med sin arbetstidsförläggning (företagare 97 procent, anställda 93 procent).

De deltidssysselsatta företagen har haft sitt deltidssarbete längre än de deltidсанställda. Trettio procent av företagen påbörjade sitt deltidssarbete 1965 eller tidigare mot 15 procent av de anställda.

Sjuttio procent av företagen var förvärvsarbetande, innan de påbörjade sitt nuvarande deltidssarbete, mot 53 procent av de anställda. Företagens tidigare förvärvsarbete var i de allra flesta fall (88 procent) ett heltidsarbete (motsvarande procenttal bland anställda var 60). En tiondel av företagen sysslade tidigare med hushållsarbete (mot 21 procent av de anställda), 7 procent sysslade med barn tillsyn inklusive hushållsarbete (mot 18 procent bland anställda), 6 procent sysslade med studier (samma procenttal för anställda) och 6 procent hade varit värnpliktiga, sjuka, permitterade, genomgått AMS-utbildning eller annat (mot 2 procent av de anställda).

4.3 Jämförelse mellan deltidсанställda män och kvinnor (Bilaga 7)

4.3.1 Inledning

Antalet deltidсанställda våren 1974 skattas till 630 000 personer¹, varav 42 000¹ män och 588 000¹ kvinnor.

4.3.2 Åldersfördelning

En stor del av de deltidсанställda männen återfinns i den yngsta åldersgruppen 16-19 år (22 procent motsvarande 9 000 personer) och i den äldsta åldersgruppen 67-74 år (19 procent motsvarande 8 000 personer). Femtionio procent motsvarande 25 000 personer av männen är i åldrarna 20-66 år. De deltidсанställda kvinnorna däremot återfinns till allra största delen i åldersgruppen 20-66 år (97 procent motsvarande 568 000 personer). Tre procent av kvinnorna är 16-19 år (motsvarande 15 000 personer) och 1 procent är 67-74 år (motsvarande 5 000 personer).

4.3.3 Familjeförhållanden

Hälften av de deltidсанställda männen är gifta och/eller sammanboende mot 86 procent av kvinnorna. Av de gifta och/eller sammanboende männen har nära hälften (48 procent) förvärvsarbetande² maka, av vilka nära hälften (45 procent) är heltidsarbetande.

De gifta och/eller sammanboende deltidсанställda kvinnorna har i de allra flesta fall (94 procent) förvärvsarbetande make, av vilka 97 procent är heltidsarbetande.

Endast 7 procent av de deltidssysselsatta männen har barn som är 12 år eller yngre³ medan nästan hälften (47 procent) av kvinnorna har barn i dessa åldrar.

4.3.4 Arbetsgivare

Deltidсанställda män är oftare än kvinnorna anställda i enskild tjänst (68 resp 50 procent) och också oftare i statlig tjänst (14 resp 8 procent). Männen är däremot mera sällan än kvinnorna anställda i kommunal tjänst (15 resp 29 procent eller av landstinget 3 resp 14 procent).

Hos alla dessa fyra kategorier av arbetsgivare är de deltidсанställda kvinnorna emellertid många gånger fler än de deltidсанställda männen (staten 7 gånger fler, enskild tjänst 10 gånger fler, landstinget 73 gånger fler och kommunen 27 gånger fler).

¹ I tidigare kapitel, där antalsuppgifter hämtats från bilaga 5, är antalet något högre. Skillnad i definition av deltidssysselsatta i deltidսundersökningen och i jämförelsetabellerna har beskrivits i avsnitt 1.6 ovan.

² Inklusive permitterade.

³ Födda 1961, dvs fyller 13 år under undersökningsåret.

4.3.5 Arbetstidens längd

Det är vanligare bland deltidsanställda män än bland deltidsanställda kvinnor, att man har en relativt kort arbetstid. Femtiotvå procent av männen arbetar vanligen 1-19 timmar per vecka mot 35 procent av kvinnorna.

Sexton procent av samtliga deltidsanställda uppger, att de skulle vilja arbeta fler timmar per vecka än vad de nu gör. Procentandelen är något högre bland män (21) än bland kvinnor (15). De flesta (81 procent) har på frågan, om hur många timmar de önskar arbeta per vecka, uppgett ett timantal, som överensstämmer med det de faktiskt har. Ingen skillnad kan här iakttas mellan män och kvinnor.

4.3.6 Arbetstidsförläggning

Deltidsanställda män och kvinnor fördelar sig olika vad beträffar arbetstidsförläggning. Andel personer som arbetar på dagtid¹ är bland kvinnorna 68 procent och bland männen 61 procent. Enbart lördagar och söndagar arbetar 2 procent av kvinnorna och 14 procent av männen. Skift- och turlistearbete uppger 10 procent av kvinnorna och 5 procent av männen.

Inom samtliga typer av arbetstidsförläggning, utom vad gäller arbete enbart lördag och söndag, utgör kvinnorna nära 90 eller över 90 procent av samtliga deltidsanställda. En tredjedel av de deltidsanställda, som arbetar enbart lördag eller söndag, är män.

De flesta män och kvinnor uppger, att de är nöjda med den arbetstidsförläggning de har (94 procent är nöjda).

Deltidsanställda män arbetar i högre utsträckning än kvinnor få dagar (nätter) per kalendermånad. Arton procent av männen mot 6 procent av kvinnorna arbetar vanligen 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad och samtidigt är det färre män än kvinnor som vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per månad (56 resp 64 procent).

Av samtliga deltidsanställda är det 83 procent som har ett arbetstids-schema i den mening, att de åtminstone en vecka i förväg vet, när och hur de kommer att arbeta. Männen saknar i större utsträckning än kvinnorna arbetstidsschema. (Bland män saknar 34 procent arbetstidsschema mot 15 procent bland kvinnorna.)

Trettioåtta procent av samtliga deltidsanställda uppger, att deras arbetstid (antal timmar) varierar från vecka till vecka. Denna andel är ungefär lika stor bland män som bland kvinnor.

¹ Hela arbetstiden förlagd vardagar 7.00 - 18.00 plus eventuellt arbete även lördag och söndag.

Även vad gäller variation i tidpunkt för arbetets början och slut varje dag, är förhållandena bland män och kvinnor rätt likartade. En något mindre andel av kvinnor än av män börjar och slutar arbetet på olika tider dag från dag (42 mot 49 procent). Då man frånräknar personer, som arbetar skift eller efter turlista, blir skillnaden mellan män och kvinnor större. Fyrtiosju procent av männen och 36 procent av kvinnorna börjar och slutar på olika tider dag från dag.

Tjugotvå procent av samtliga deltidssysselsatta anställda arbetar övertid åtminstone ibland. Ingen större skillnad föreligger härvidlag mellan män och kvinnor (män 18 procent, kvinnor 22 procent).

4.3.7 Anställningsform

De deltidsanställda har fördelats efter anställningsform. Intervju-personerna har fått ange vilken anställningsform de tror att de har. Man kan inte räkna med, att alla är helt på det klara med vad de olika anställningsformerna innebär eller känner till vilken anställningsform de faktiskt har. Den i deltidsundersökningen erhållna fördelningen på anställningsform kan således inte betraktas som en redovisning av de faktiska förhållandena. Den ger snarare en belysning av hur fast eller löslig anknytning till arbetet de deltidsanställda uppfattar sig ha.

De flesta (72 procent) uppger sig vara fast anställda. Fast anställning tycks dock vara mindre vanlig bland män än bland kvinnor (52 resp 73 procent). Tolv procent uppger sig vara tillsvidare eller extra anställda¹ (män 33 procent, kvinnor 10 procent.) Åtta procent säger sig ha tillfälligt eller tidsbestämt vikariat (män 12 procent, kvinnor 7 procent) och 9 procent uppger sig vara objektsanställda (män 2 procent, kvinnor 9 procent).

4.3.8 Semesterform

Omkring hälften av kvinnorna har semester i form av betald ledighet mot 30 procent bland männen. Trettiosju procent bland kvinnorna erhåller semesterersättning mot 42 procent av männen. Inte mindre än 18 procent av männen uppger sig ha varken semester eller semesterersättning (mot 5 procent bland kvinnorna). Det kan mycket väl tänkas, att en hel del av dem som sagt att de varken har semester eller semesterersättning ändå har en ersättning exempelvis inbakad i lönen utan att känna till detta förhållande. En stor del av männen uppger också direkt, att de ej känner till, huruvida de har semester/semesterersättning (10 procent av männen mot 4 procent av kvinnorna).

4.3.9 Förtjänst per månad

I deltidsundersökningen har intervjupersonerna tillfrågats, hur mycket de ungefär tjänar per månad före skatt på sitt deltidsarbete. Denna

¹Fr o m 1 juli 1974 innebär tillsvidareanställning säkrare anställningsförhållanden än då intervjuerna till deltidsundersökningen gjordes (Lagen om anställningsskydd 1 juli 1974).

fråga har helt naturligt varit svår att besvara för personer, som inte har en bestämd månadslön och då särskilt för personer med varierande och oregelbundna arbetstider. Svaren kan av denna anledning vara behäftade med stora fel. Den fördelning på månadsförtjänst som ges i deltidsundersökningen ger en uppfattning om fördelning på mycket låga resp mindre låga förtjänster, medan de angivna beloppen får betraktas som mycket ungefärliga.

Det är vanligare bland män (34 procent) än bland kvinnor (15 procent) att man ligger i det lägsta månadsförtjänstskiktet (mindre än ca 500 kronor). Över hälften av kvinnorna (55 procent) uppger sig ha en månadsförtjänst som ligger någonstans i intervallet 500 - 1 500 kronor. I samma intervall hamnar en tredjedel av männen. Lika stora andelar av män som av kvinnor (26 procent) uppger sig ha högre månadsförtjänst (över ungefär 1 500 kronor). Även om man antar, att månadsförtjänstuppeffterna är kraftigt underskattade, kan man ändå konstatera att det för en mycket stor del av de deltidсанställda skulle innebära stora svårigheter att försörja sig på enbart förtjänsten från deltidсарbetet. Endast 2 procent av samtliga deltidсанställda uppger sig ha en månadsförtjänst som överstiger 2 500 kronor.

4.3.10 Yrke och näringsgren

I deltidսundersökningen användes en sådan indelning efter yrke, att de yrken på 2-siffernivå (i vissa fall sammanslagningar av 2-siffergrupper) som har störst antal deltidсанställda kvinnor särskilt redovisas (minst 20 000 deltidсанställda kvinnor). Dessa yrkesgrupper är

Texttabell 12

	Antal deltidсанställda kvinnor
Husligt arbete	97 000
Fastighetsskötsel, städning	94 000
Hälso- och sjukvård	86 000
Stenografi, maskinskrivning + annat kontorsarbete	77 000
Affärsbiträden m fl	61 000
Tillverkningsarbete	43 000
Bokförings-, kassaarbete	30 000
Transport- och kommunikationsarbete	23 000
Pedagogiskt arbete	20 000

Dessa yrken utgör i stort sett de i avsnitt 3.6 ovan angivna utpräglade kvinnoyrkena.¹

¹Till utpräglade kvinnoyrken räknades bl a Textil- och sömnadsarbete som utgör 12 000 av gruppen Tillverkningsarbete. Pedagogiskt arbete och Transport- och kommunikationsarbete räknades däremot ej till de utpräglade kvinnoyrkena och inte heller Tillverkningsarbete överhuvud.

Över fyrtio procent av de deltidсанställda männen arbetar antingen med Tillverkningsarbete (21 procent) eller med Transport- och kommunikationsarbete (20 procent), motsvarande 8 - 9 000 personer i vardera gruppen. Endast 11 procent av de deltidсанställda kvinnorna arbetar inom dessa yrkesområden (motsvarande 66 000 personer). En femtedel av de deltidсанställda männen arbetar inom andra yrkesområden än de i texttabell 13 uppräknade (mot 5 procent av kvinnorna).

Beträffande fördelning efter näringsgren hänvisas till avsnitt 3.7.1 ovan, där samtliga deltidssysselsatta män och kvinnor redovisas. Näringsgrensfördelningen är för kvinnor densamma som för den här behandlade gruppen anställda. Även för anställda män överensstämmer näringsgrensfördelningen i stort sett med den som gäller samtliga deltidssysselsatta män. Undantag utgör näringsgrenarna Jordbruk, jakt och fiske med endast 4 procent av de deltidсанställda männen (mot 12 procent av samtliga deltidssysselsatta män) och Samfärdsel, post och telekommunikationer med 15 procent av de deltidсанställda männen (mot 10 procent av samtliga deltidssysselsatta män).

4.3.11 Tidigare sysselsättning

Bland deltidсанställda är det fler män än kvinnor som påbörjat sitt nuvarande deltidсарbete under de allra senaste åren. Fyrtioen procent av männen började 1973-74 mot 30 procent av kvinnorna och 68 procent av männen började efter 1970 mot 55 procent av kvinnorna.

Omkring hälften (22 000 personer) av männen hade ett heltidsarbete, innan de påbörjade sitt nuvarande deltidсарbete. Motsvarande procenttal bland kvinnorna är 31 (180 000 personer). Om man därtill lägger personer som tidigare hade ett deltidсарbete (7 procent av männen och 23 procent av kvinnorna), visar det sig att över hälften av både män och kvinnor hade förvärvsarbete före sitt nuvarande deltidсарbete (59 procent av männen, 53 procent av kvinnorna).

Hushållsarbete och barntillsyn inklusive hushållsarbete är tidigare sysselsättningar som endast angetts av kvinnor. Omkring 40 procent av kvinnorna har uppgett, att de före sitt nuvarande deltidсарbete hade någon av dessa sysselsättningar (hushållsarbete 23 procent, barntillsyn inklusive hushållsarbete 19 procent).

De män som inte haft annat förvärvsarbete som huvudsaklig sysselsättning före sitt nuvarande deltidсарbete har sysslat med studier, varit sjuka eller blivit permitterade från tidigare arbete. Det vanligaste är dock studier.

4.3.12 Befordran och internutbildning

Sju procent av kvinnorna och 5 procent av männen uppger, att de blivit befordrade¹ under den tid de varit deltidssysslade.

Sjutton procent av kvinnorna och tolv procent av männen uppger, att de erhållit någon form av internutbildning² under den tid de varit deltidssysslade.

Andelen personer som befordrats eller erhållit internutbildning, säger knappast något om huruvida möjligheten för deltidssysslade att bli befordrade eller att erhålla internutbildning på något sätt skulle vara beroende av kön. De deltidssysslade männen skiljer sig i en mängd väsentliga avseenden från gruppen deltidssysslade kvinnor, som kunnat ses från föregående avsnitt. Vi skall här bara nämna åldersfördelningen (män är ofta över 67 år eller mycket unga 16-19 år) och skälet till att man deltidssysslade (studier och hälsoskäl är vanliga bland män m m).

4.3.13 Fackföreningstillhörighet

Hälften av de deltidssysslade kvinnorna uppger sig tillhöra någon fackförening mot en tredjedel av de deltidssysslade männen.

Både bland män och kvinnor har under en tiondel av de fackanslutna uppgett att de haft något förtroendeuppdrag inom fackföreningen under den tid de varit deltidssysslade (män 8, 5 procent, kvinnor 6, 4 procent, ej signifikant skillnad).

4.3.14 Sammanfattning

De allra flesta (93 procent) av de deltidssysslade är kvinnor. De jämförelsevis få deltidssysslade männen tillhör ofta en annan kategori än majoriteten av de deltidssysslade kvinnorna.

Medan de allra flesta kvinnorna (97 procent) är i åldrarna 20-66 år, så tillhör endast 59 procent av männen detta åldersintervall (se avsnitt 4.3.2).

De deltidssysslade männen tycks vara mindre fast anknutna till arbetsmarknaden än de flesta deltidssysslade kvinnorna. Männen arbetar i högre utsträckning få antal timmar per vecka (avsnitt 4.3.5) och få dagar (nätter) per kalendermånad. Männen saknar oftare arbetstidsschema (avsnitt 4.3.6), säger sig mera sällan vara fast anställda (avsnitt 4.3.7) och mera sällan ha semester i form av betald ledighet (avsnitt 4.3.8). Männen tillhör i högre utsträckning det allra lägsta skiktet (< 500 kr) vad gäller månadslön (avsnitt 4.3.9) samt tillhör mera sällan fackförening (avsnitt 4.3.13).

¹ Med befordran avses förändrade arbetsuppgifter eller ökat ansvar i kombination med höjd lön.

² Med internutbildning avses utbildning som är betald och oftast också arrangerad av arbetsgivaren. Introduktionskurser eller inskolning på arbetsplatsen ingår ej.

5 Deltidsanställda kvinnor 20-66 år

5.1 Inledning

Deltidsundersökningens huvudsakliga målpopulation utgörs av deltidsanställda kvinnor i åldrarna 20-66 år, vilka utgör omkring 85 procent av samtliga undersökta deltidssysselsatta eller 568 000 personer. Halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek för denna skattnings är ungefär 14 000 personer, dvs att med 95 procents sannolikhet ligger det förväntade värdet i intervallet 554 000 - 582 000. För denna grupp ges i föreliggande kapitel en mer ingående redogörelse för de olika undersökningsvariablerna än vad som skett i föregående kapitel.

5.2 Översiktlig beskrivning av deltidsanställda kvinnor 20-66 år, jämförda med deltidsanställda kvinnor i åldrarna 16-19 år resp 67-74 år (Bilaga 6, Del II)

Antalet deltidsanställda kvinnor 16-19 år är omkring 15 000. Samtidigt finns omkring 5 000 deltidsanställda kvinnor i åldrarna 67-74 år.

Deltidsanställda kvinnor 16-19 år har sällan (3 procent) barn som är 12 år eller yngre. Fyrtonio procent av de deltidsanställda kvinnorna i åldrarna 20-66 år har barn medan samtliga 67-74-åringar saknar barn.

En tiondel av 16-19-åringarna är gifta och/eller sammanboende mot 89 procent av kvinnorna i åldrarna 20-66 år. Nära hälften av deltidsanställda kvinnor 67-74 år är gifta och/eller sammanboende.

En mycket stor del (80 procent) av 16-19-åringarna började sitt deltidarbete 1973 eller senare mot 29 procent av 20-66 åringarna. Hälften av 67-74-åringarna började sitt deltidarbete 1967 eller tidigare mot 23 procent av kvinnorna 20-66 år.

Tre fjärdedelar av 16-19-åringarna studerade innan de påbörjade sitt deltidarbete och en femtedel hade tidigare annat förvärvsarbete, varav de flesta (tre fjärdedelar) arbetade på heltid. Femtiofyra procent av 20-66-åringarna förvärvsarbetade innan de påbörjade sitt nuvarande deltidarbete och 42 procent sysslade med barntillsyn och/eller hushållsarbete. Bland 66-74-åringar har mellan hälften och tre fjärdedelar tidigare haft annat förvärvsarbete (heltid eller deltid). Återstoden har tidigare sysslats med hushållsarbete.

Kvinnor 16-19 år och 67-74 år arbetar i högre utsträckning än kvinnor 20-66 år få timmar per vecka. Femtiofyra procent av 16-19-åringarna arbetar mindre än 20 timmar per vecka. Motsvarande procenttal bland 20-66-åringar är 33.

Vad gäller arbetstidsförläggningen arbetar 16-19-åringar mer sällan på dagtid¹ än 20-66-åringar och 67-74-åringar (16-19-åringar 46 procent, 20-66-åringar 69 procent). En fjärdedel av 16-19-åringarna arbetar enbart lördag och/eller söndag mot 1 procent av 20-66-åringarna.

¹Hela arbetstiden förlagd 7.00-18.00 vardagar + eventuellt arbete även lördag/söndag.

16-19-åringar har betydligt oftare än 20-66-åringar uppgett, att de har en månadsförtjänst om 500 kronor eller mindre (16-19-åringar 50 procent, 20-66-åringar 14 procent).

5.3 Familjeförhållanden (Bilaga 8, Del I:1-4)

De flesta deltidanställda kvinnor i åldrarna 20-66 år är gifta och/eller sammanboende (89 procent eller 505 000 personer), och av dessa har omkring hälften (260 000 personer) barn som är 12 år eller yngre.¹ Av de 63 000 ensamstående kvinnorna i dessa åldrar har 17 000 barn som är 12 år eller yngre. Fyrtio-nio procent av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år har således barn 12 år eller yngre.

Hälften (128 000 personer) av de gifta och/eller sammanboende mödrarna och 63 procent (11 000 personer) av de ensamstående mödrarna har 1 barn. Det finns således 133 000 gifta och/eller sammanboende flerbarnsmödrar och 6 000 ensamstående flerbarnsmödrar bland de deltidanställda kvinnorna i åldrarna 20-66 år.

Kvinnor har ju traditionellt ansvarat för barntillsynen och hushållsarbetet i hemmet, och det finns ingen anledning att tro, att förhållandena skulle vara annorlunda bland de deltidanställda kvinnorna. Omfattningen av hushållsarbete och av arbete med barntillsyn och barnuppfostran har ej mätts i deltidundersökningen. En viss uppfattning om vilken arbetsbörda det kan vara fråga om, ger ändå ovannämnda uppgifter om antal barn 12 år eller yngre. Även uppgift om storleken på de hushåll i vilka de deltidanställda kvinnorna ingår bör ge en viss uppfattning om i vilken mån de kan anses vara "dubbelarbetande". I hushållet, som det redovisas nedan, ingår förutom eventuellt make såväl barn 12 år och yngre som äldre barn. Intervjupersonen har fått besvara frågan "Hur många personer består Ert hushåll av?" Till hushållet räknas de personer som bor och äter tillsammans.

Drygt 40 procent (235 000 personer) av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år ingår i hushåll som består av 4 personer eller fler. I det övervägande antalet hushåll (97 procent) av denna storlek är kvinnan gift och/eller sammanboende. En fjärdedel (149 000 personer) ingår i 3-personshushåll (därav är 93 procent gifta och/eller sammanboende). Likaså omkring en fjärdedel (154 000 personer) ingår i 2-personshushåll (varav 89 procent är gifta och/eller sammanboende). Fem procent eller 30 000 personer utgör enpersonshushåll.

¹ Födda 1961 eller senare, dvs fyller 13 år undersökningsåret.

Det är stor skillnad mellan deltidsanställda kvinnor i åldrarna 20-44 år och i åldrarna 45-66 år vad gäller familjeförhållanden. I de lägsta åldrarna har 80 procent barn som är 12 år eller yngre mot 11 procent av kvinnorna i de högre åldrarna. Sextio procent av de yngre kvinnorna ingår i hushåll bestående av 4 personer eller fler mot 19 procent av de äldre kvinnorna. Över hälften (57 procent) av de äldre kvinnorna ingår i 1- eller 2-personshushåll.

De allra flesta deltidsanställda kvinnor i 1-personshushåll (81 procent eller 30 000 personer) är 45 år eller äldre.

167 000 deltidsanställda kvinnor består antingen av 1-personshushåll eller ingår i hushåll bestående av endast make/sammanboende och hustru. De allra flesta av dessa kvinnor (omkring 85 procent) är 45 år eller äldre.

I texttabell 13 nedan, ges en sammanfattande bild av hushållstyper, i vilka de deltidsanställda kvinnorna 20-66 år ingår.

Texttabell 13. Hushållstyper i vilka de deltidsanställda kvinnorna i åldrarna 20-66 år ingår.

Hushållstyp	Antal deltidsanställda kvinnor 20-66 år 1000-tal	Procentandel
Enpersonshushåll	30	5
Endast man och hustru (eller sammanboende)	137	24
Man och hustru (sammanboende) samt ytterligare personer över 12 år	108	19
Icke gift eller sammanboende kvinna samt ytterligare personer över 12 år	16	3
Man och hustru (sammanboende) med barn 12 år eller yngre (samt eventuellt ytterligare personer över 12 år)	260	46
Icke gift eller sammanboende kvinna med barn 12 år eller yngre (samt eventuellt ytterligare personer över 12 år)	<u>17</u>	<u>3</u>
Summa	568	100

Maken till de gifta och/eller sammanboende kvinnorna är i de flesta fall (94 procent) förvärvsarbetande och särskilt ofta i barnfamiljerna (98 procent). Andelen förvärvsarbetande bland makar är hög oberoende av om hustrun har lång eller kort deltid, har hög eller låg inkomst. (Bilaga 8, Del III:16.)

Tre procent av de förvärvsarbetande äkta männen (sammanboende) arbetar på deltid. Man kan möjligen se en svag tendens till att deltidsarbete bland äkta män är något mindre ovanligt i de familjer där den deltidanställda hustrun har jämförelsevis hög månadsförtjänst eller tillhör någon yrkesgrupp med stor andel högutbildade. (Bilaga 8, Del III:17.)

5.4 Barntillsynsformer

Det finns ungefär 446 000 barn i åldrarna 0-12 år¹, vars mödrar är deltidсанställda. Trettioen procent (138 000 barn) har inga syskon i åldrarna 0-12 år, hälften (225 000 barn) har ett syskon 0-12 år och 19 procent (83 000 barn) har två eller flera syskon i åldrarna 0-12 år.

De vanligaste barntillsynsformerna är att barnen tillses av fadern (31 procent eller 136 000 barn) eller att barnen tillses av syskon eller klarar sig själva (28 procent eller 126 000 barn). Barn som är i skolan under hela den tid modern förvärvsarbetar har räknats till den grupp som klarar sig själva.

Kommunal tillsyn i form av daghem, fritidshem eller kommunalt familjedaghem har 43 000 barn (10 procent).

Privat ordnad tillsyn i form av privat familjedaghem, släkting, barnsköterska m m har 114 000 barn (26 procent). Övriga tillsynsformer har 27 000 barn (6 procent).

Ju yngre barnet är, desto vanligare är den kommunala tillsynen. Sjutton procent (35 000) av barnen i åldrarna 0-6 år (födda 67-74) tillses i daghem eller kommunalt familjedaghem, medan endast 1 procent (1 000) av barnen i åldrarna 10-12 år (födda 1961-63) har kommunal tillsyn.

Även privat ordnad barntillsyn i form av privat familjedaghem etc är vanligare bland de yngre än bland de äldre barnen. Fyrtio procent (84 000) av barnen i åldrarna 0-6 år har denna barn-tillsynsform mot 7 procent (8 000) av barnen i åldrarna 10-12 år.

De yngre barnen tillses något oftare än de äldre barnen av fadern. Skillnaden är dock rätt liten.

Däremot är det betydligt mer vanligt att äldre barn tillses av syskon eller klarar sig själva än att yngre barn har denna tillsynsform. Åttatusen (4 procent) av barnen i åldrarna 0-6 år har denna barntillsynsform mot 46 000 (39 procent) av barnen i åldrarna 7-9 år och 73 000 (63 procent) av barnen i åldrarna 10-12 år.

Barn till ensamstående deltidсанställda kvinnor utgör endast 5 procent (24 000) av samtliga här undersökta barn 0-12 år. Barnen till de ensamstående kvinnorna är genomsnittligt något äldre än barnen till de gifta och/eller sammanboende kvinnorna. Fyrtioåtta procent av barnen med gift och/eller sammanboende moder är 0-6 år mot 35 procent av barnen med ensamstående moder.

¹ Födda 1961-1974.

Barn med ensamstående moder har oftare än barn med gift och/eller sammanboende moder kommunal tillsyn i form av daghem, fritidshem eller kommunalt familjedaghem (23 respektive 9 procent). De har i ungefär lika utsträckning privat tillsyn i form av familjedaghem etc.

Det stora flertalet barn, som inte har kommunal tillsyn eller tillses i privat familjedaghem etc, tillses av fader, andra barn eller klarar sig själva. Det gäller 251 000 (60 procent) av barn med gift och/eller sammanboende moder, varav drygt hälften tillses av fadern. Elvatusen (47 procent) av barnen med ensamstående moder tillses av syskon eller klarar sig själva. Giftna och/eller sammanboende mödrar bör oftare än ensamstående mödrar ha möjlighet att välja arbetstider, som ej överensstämmer med barnens skoltider, eftersom maken ofta i sådana fall kan tillse barnen.

Barn, vars moder vanligtvis arbetar 1-19 timmar per vecka, fördelar sig på ålder på samma sätt som barn, vars moder arbetar 20-34 timmar per vecka, dvs omkring en fjärdedel är 10-12 år, omkring en fjärdedel är 7-9 år och omkring 50 procent är 0-6 år. Fördelning på barntillsynsform bland barn, vars moder arbetar 1-19 timmar per vecka, är emellertid mycket olik den, som gäller för barn vars moder arbetar 20-34 timmar per vecka. Tretton procent (37 000) av barn, vars moder vanligen arbetar 20-34 timmar per vecka, har kommunal tillsyn i form av daghem, fritidshem eller kommunalt familjedaghem.

Endast 4 procent (6 000) av barn, vars moder arbetar 1-19 timmar per vecka, har kommunal tillsyn. Privat tillsyn i form av familjedaghem etc har 30 procent (84 000) av barn till kvinnor med längre veckoarbetstid mot 18 procent (30 000) av barn till kvinnor med kortare veckoarbetstid. Den vanligaste barntillsynsformen bland barn vars moder arbetar 1-19 timmar per vecka, är att fadern tillser dem (43 procent eller 72 000 barn). Denna tillsynsform har däremot endast 23 procent (64 000) av de barn, vars moder har längre veckoarbetstid. Både bland barn, vars moder har kort deltid och bland barn vars moder har lång deltid, är det 28 procent (47 000 resp 79 000 barn) som tillses av syskon eller som klarar sig själva.

5.5 Faktisk veckoarbetstid (Bilaga 8, I:6)

Samtliga personer, som deltog i deltidundersökningen, har tillfrågats hur många timmar de vanligen arbetar per vecka i sitt huvudsakliga deltidarbete. Man har i möjligaste mån fått ange veckoarbetstiden på en timme när. Personer med oregelbundna arbetstider kan ha haft svårt att ange ett genomsnittligt antal veckoarbetstimmar, och såväl underskattning som överskattning kan i dessa fall förekomma. Särskilt stor risk för fel föreligger för personer, som inte arbetar alla veckor i månaden (som exempelvis arbetar varannan vecka), varvid man, i vissa fall, kan ha uppgett ett genomsnitt för endast de veckor man arbetar. I samband med granskningen av intervjuformulären gjordes emellertid en rimlighetskontroll, varvid uppgifter om antal veckoarbets-timmar, antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad och månadsförtjänst jämfördes, och i de fall uppgifterna bedömdes som osannolika gjordes en kompletterande intervju med personen ifråga i syfte att utreda de rätta förhållandena.

Följande fördelning på antal vanligen arbetade timmar per vecka bland deltidanställda kvinnor 20-66 år har erhållits. Elva procent (62 000 personer) arbetar 1-9 timmar per vecka, 23 procent (132 000 personer) arbetar 10-19 timmar per vecka, 38 procent (215 000 personer) arbetar 20-24 timmar per vecka och 28 procent (159 000 personer) arbetar 25-34 timmar per vecka.

Vid en jämförelse mellan kvinnor med och utan barn 12 år eller yngre märks inga stora skillnader i antal vanligen arbetade timmar per vecka. En veckoarbetstid på 25-34 timmar är dock något vanligare bland kvinnor utan barn (31 procent) än bland kvinnor med barn (25 procent). Ser man enbart på kvinnor med barn märks tydligt, att ju fler barn man har, desto vanligare är de korta veckoarbetstiderna. Bland kvinnor med 1 barn arbetar 28 procent (39 000 personer) 1-19 timmar per vecka. Motsvarande procenttal bland kvinnor med 2 barn är 38 (43 000 personer) och bland kvinnor med 3 eller fler barn 50 (13 000 personer). Bland kvinnor utan barn arbetar 34 procent (98 000 personer) 1-19 timmar per vecka.

Ensamstående kvinnor med barn har särskilt ofta långa veckoarbetstider. Åttiofem procent (14 000 personer) bland ensamstående kvinnor med barn arbetar 20-34 timmar per vecka. Bland övriga grupper av kvinnor, bestämda av civilstånd och av huruvida man har barn, varierar andelen kvinnor, som arbetar 20-34 timmar per vecka från 61 till 67 procent.

Gifta och/eller sammanboende kvinnor, vars make har ett yrke som ingår i gruppen yrken med stor andel högutbildade¹, har

¹ Natur- och socialvetenskapligt arbete, tekniskt, humanistiskt, konstnärligt, militärt arbete samt administrativt arbete.

något oftare än övriga gifta och/eller sammanboende kvinnor en arbetstid om 20 timmar eller mer per vecka (71 resp 64 procent). (Bilaga 8, III:18 b.)

Veckoarbetstiden ställd i relation till arbetstidsförläggning, yrke, näringsgren m m behandlas i samband med respektive variabel i avsnitten 5.6 - 5.15 nedan.

5.6 Önskad veckoarbetstid (Bilaga 8, I:7-9 och Bilaga 8, III:20-45)

För att belysa vilken arbetstid som de deltidanställda i en för övrigt oförändrad situation skulle vilja ha tillfrågades intervju-personerna hur många timmar de för närvarande skulle vilja arbeta per vecka med den timförtjänst de nu har.

Det visar sig, att 15 procent (84 000 personer) bland deltidanställda kvinnor i åldern 20-66 år på den ställda frågan säger sig vilja arbeta mer än de nu gör och 4 procent (23 000 personer) säger sig vilja arbeta mindre än vad de nu gör. 81 procent (460 000 personer) säger sig inte vilja ha någon förändring av veckoarbetstiden.

Bland personer med en faktisk veckoarbetstid om 1-9 timmar är det 35 procent (21 000 personer) som önskar arbeta mer. Bland dem som arbetar 10-19 timmar per vecka är det 22 procent (29 000 personer) som önskar arbeta mer. I de två högsta veckoarbetstidsintervallen är det en tiondel (33 000 personer) som önskar längre arbetstid. Bland dem som arbetar 25-34 timmar per vecka är det ungefär lika många som önskar arbeta mer och som önskar arbeta mindre (8 procent), medan i övriga veckoarbetstidsgrupper 3 procent eller mindre vill ha färre veckoarbets-timmar.

De uppgivna önskemålen innebär att 68 % av de kvinnor som nu arbetar 1-9 timmar per vecka, skulle ligga kvar i samma intervall. Bland dem som nu arbetar 10-19 timmar per vecka, skulle 80 procent och i de två högre veckoarbetstidsintervallen (20-24 och 25-34 timmar) skulle 89 procent hamna i samma intervall.

I nedanstående texttabell ges en fördelning av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år efter faktisk och önskad veckoarbets-tid.

Texttabell 14. Deltidsanställda kvinnor 20-66 år fördelade efter faktisk och önskad veckoarbetstid.

Antal timmar per vecka	Faktisk		Önskad	
	veckoarbetstid		veckoarbetstid	
	Antal 1000-tal	Procent- andel	Antal 1000-tal	Procent- andel
1-9 ¹	62	11	44	8
10-19	132	23	118	21
20-24	215	38	220	39
25-34	159	28	163	29
35-	0	0	22	4
Summa	568	100	568	100

Tabellen visar, att om deltidanställda kvinnor 20-66 år skulle få den veckoarbetstid som de uppger sig vilja ha utan förändring i timförtjänst skulle fördelningen på veckoarbetstid förskjutas mot något högre genomsnittliga värden. Man kan t ex observera, att 4 procent, motsvarande 22 000 deltidssarbetande kvinnor, säger sig vilja arbeta 35 timmar eller mer per vecka, dvs vill ha vad som definitionsmässigt brukar räknas som heltidsarbete. De allra flesta av dessa, 17 000 personer, har nu en veckoarbetstid som ligger i intervallet 20-34 timmar.

I undersökningen gjordes också ett försök att belysa orsakerna till att de deltidanställda tagit arbete på deltid. Intervjupersonerna ombads besvara frågan "Vilka är skälen till att Ni tog arbete på deltid och inte på heltid?" Svaren klassificerades av intervjuarna på de i intervjuformuläret förekommande svarsalternativen. Om därvid mer än ett svarsalternativ noterats för en intervjuperson efterfrågades det huvudsakliga skälet.

De svar som erhållits ger emellertid inte som helhet någon tillförlitlig bild av orsakssammanhangen bakom deltidssarbetande kvinnors val av deltidssarbete. Detta beror bl a på att den korta intervjutid som stod till förfogande inte gett möjlighet till någon nyansering eller komplettering av de erhållna svaren. Till osäkerheten bidrar också vissa tekniska felkällor, främst svårigheten att i fråga om de förekommande skälen till deltid skapa entydiga svarsalternativ och svårigheten att i förekommande fall rangordna de enskilda skälens inbördes betydelse.

¹ När det gäller önskad arbetstid ingår ett litet antal personer som inte önskar förvärvsarbeta alls.

I viss utsträckning har vidare intervjupersonerna utgått från den vid intervjutillfället gällande situationen när de angett skäl för deltidsarbete.

Svaren, som måste betraktas mot ovanstående bakgrund, fördelade sig på följande sätt. Drygt hälften av de deltidsarbetande kvinnorna i åldern 20-66 år har angett som huvudskäl till att de tog deltidsarbete skälet "deltid är lagom/vill vara hemma hos barnen". 17 procent (98 000 personer) har angett hushållsarbete som skäl. Dessa är de två oftast nämnda skälen. Nio procent (50 000 personer) har angett hälsoskäl. Åtta procent (43 000 personer) har sagt att annat arbete fanns ej att få/dåligt med arbete. Fem procent (31 000 personer) har sagt att de inte ville arbeta mer eller att mer arbete ej lönade sig. Fyra procent (24 000 personer) har som huvudsakligt skäl till att de tog arbete på deltid och ej på heltid sagt, att de haft svårigheter med att ordna barntillsynen. Återstående nio procent (25 000 personer) har som huvudsakligt skäl nämnt lång restid, vård av nära anhörig, makes arbetstid eller annat skäl.

De praktiska förhållanden, på vilka uppgivna skäl till att man arbetar på deltid och inte på heltid grundar sig, kan ses som hinder för ett utökat förvärvsarbete. Detta kommer också till direkt uttryck i många av svaren. För att få en uppfattning om det noterade huvudskälets betydelse för inställningen till heltidsarbete tillfrågades vissa av intervjupersonerna, nämligen de för vilka "svårigheter med barntillsyn", "hushållsarbete", "studier", "lång restid" eller "annat arbete fanns ej att få/dåligt med arbete" noterats som huvudsakligt skäl, om de skulle vilja arbeta på heltid om "det huvudsakliga hindret" härför undanröjdes. Dessa personer utgjorde 31 % av samtliga deltidsanställda kvinnor i åldrarna 20-66 år motsvarande cirka 173 000 personer. Av dessa besvarade en fjärdedel (44 000 personer) frågan med ja. Andelen varierar emellertid mycket med skälet för deltidsarbete som framgår av texttabell 15 nedan.

Texttabell 15. Procentandel deltidsanställda kvinnor 20-66 år med visst huvudsakligt skäl för deltidsarbete som skulle vilja arbeta på heltid om huvudsakligt hinder härför undanröjdes, fördelade efter huvudsakligt skäl.

Huvudsakligt skäl till att man tog arbete på deltid och ej på heltid	Antal som uppgett skäl, 1000-tal	Procentandel som skulle vilja arbeta heltid om huvudsakligt skäl undanröjdes
Svårigheter att ordna barntillsyn	24	30
Hushållsarbete	98	9
Studier	6	79
Annat arbete fanns ej att få/Dåligt med arbete	43	53
Lång restid	3	47
Samtliga	173	26

De resultat som redovisas i denna tabell torde främst vara ett uttryck för den relativt underordnade betydelse som ett enskilt "huvudsakligt skäl" har för inställningen eller möjligheten till heltidsarbete: när ett "hinder" undanröjs kvarstår andra. Här måste vidare påpekas att det skäl som angivits enligt frågeformuleringen avser anställningstidpunkten, och det skäl som var aktuellt vid intervjutidpunkten kan naturligtvis vara ett annat.

I fråga om de deltidanställda kvinnor som sagt att det huvudsakliga skälet till deltidarbete varit "annat arbete fanns ej att få" har ett närmare studium av intervjumaterialet gett vid handen att många som svarat nej på frågan om de vill ha heltidsarbete varit påverkade av tvivel på att de i praktiken skulle kunna få ett heltidsarbete av den typ de skulle vilja ha.

De kvinnor som sagt sig vilja arbeta heltid fördelar sig efter de flesta bakgrundsvariabler ungefär som hela populationen deltidanställda kvinnor 20-66 år. De som skulle vilja arbeta heltid är dock i allmänhet yngre (70 procent är 20-44 år mot 55 procent i populationen), uppfattar sig mer sällan vara fast anställda (61 procent mot 74 procent i populationen), har oftare erhållit sitt deltidarbete de allra senaste åren (71 procent började 1971 eller senare mot 53 procent i populationen), har något oftare yrken med hög andel högutbildade (28 procent mot 21 procent i populationen) och en större andel återfinns i den glesast befolkade regionen (10 procent i region H 6 mot 5 procent i populationen).

5.7 Arbetstidsförläggning (Bilaga 8, I:10-18)

De deltidanställda har fördelats på fem olika grupper med hänsyn till hur deras arbetstid är förlagd, nämligen a. Endast vardagar med hela arbetstiden förlagd 7.00-18.00 (317 000 personer) b. Vardagar med hela arbetstiden förlagd 7.00-18.00 samt ibland arbete under lördag och söndag (69 000 personer) c. Enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete (71 000 personer) d. Skift- eller turlistearbete (59 000 personer) e. Övrigt¹ (52 000 personer).

Man kan observera en skillnad i arbetstidsförläggning mellan kvinnor med barn och kvinnor utan barn. I den förra gruppen är enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete vanligare (15 procent) än bland kvinnor utan barn (10 procent). Samtidigt arbetar kvinnor med barn inte fullt så ofta vardagar dagtid plus ev lördag, söndag (64 procent) som kvinnor utan barn (72 procent). Det är framförallt kvinnor med 2 eller fler barn, som har en annan fördelning på arbetstidsförläggning än kvinnor utan barn. Fördelning på arbetstidsförläggning är för kvinnor utan barn och för kvinnor med ett barn ungefär densamma. Nitton procent (27 000 personer) av kvinnor med två eller fler barn har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete (därav har bland kvinnor med tre eller fler barn 27 procent eller 7 000 personer kvälls-, natt- och/eller helgarbete).

¹ Se vidare avsnitt 4.1.5.

Femtionio procent (82 000 personer) av kvinnor med två eller fler barn arbetar på dagtid vardagar plus ev även lördagar/söndagar. Även s k övrig arbetstidsförläggning är vanligare bland kvinnor med barn och då framförallt bland kvinnor med två eller fler barn än bland kvinnor utan barn.

Man kan ej från den här utförda undersökningen se några signifikanta skillnader mellan gifta och/eller sammanboende kvinnor med barn och ensamstående kvinnor med barn vad gäller arbetstidsförläggning.

Den skillnad som kan observeras mellan yngre (20-44 år) och äldre (45-66 år) kvinnor vad gäller arbetstidsförläggning, torde till större delen kunna förklaras av att de yngre kvinnorna i stor utsträckning har barn medan de äldre oftast saknar barn.

För de deltidanställda kvinnorna 20-66 år, som är gifta och/eller sammanboende och vars make är förvärvsarbetande, ger deltidundersökningen viss möjlighet till jämförelse mellan mannens och kvinnans arbetstidsförläggning.

Åttiofva procent av makarna (männen) arbetar på dagtid vardagar plus ev även lördagar/söndagar, under en procent har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, elva procent har skift- eller turlistearbete och sju procent har s k övrig arbetstidsförläggning. Inga signifikanta skillnader kan iakttagas mellan män med barn och män utan barn (Bilaga 8, III:19).

I de fall mannen arbetar på dagtid vardagar plus eventuellt även lördagar, söndagar har 69 procent av hustrurna samma arbetstidsförläggning. Här föreligger dock en skillnad mellan familjer med barn och familjer utan barn. Sextiofyra procent (132 000 personer) av kvinnorna i barnfamiljer och 74 procent (136 000 personer) av kvinnorna i icke-barnfamiljer arbetar på dagtid vardagar plus ev även lördagar/söndagar. Samtidigt är det vanligare bland kvinnor i barnfamiljer (21 procent motsvarande 43 000 personer) än bland kvinnor i icke-barnfamiljer (14 procent motsvarande 25 000 personer) att man har kvälls-, natt- och/eller helgarbete eventuellt kombinerat med morgon- eller eftermiddagsarbete.

I de fall mannen har skift- eller turlistearbete har 15 procent (7 000 personer) av hustrurna också skift- eller turlistearbete. Ingen skillnad kan observeras mellan barnfamiljer och icke-barnfamiljer. Arton procent av hustrurna har kvälls-, natt- och/eller helgarbete eventuellt i kombination med morgon- eller eftermiddagsarbete. Samma skillnad, som tidigare observerats mellan barnfamiljer och icke-barnfamiljer vad gäller andel hustrur med kvälls-, natt- etc arbete, återkommer även här.

En sammanfattande bild, av förekommande kombinationer av mannens och hustruns arbetstidsförläggning, ges i nedanstående texttabell.

Texttabell 16. Gifta och/eller sammanboende deltidanställda kvinnor 20-66 år, vars make är förvärvsarbetande, efter hurvida man har barn samt efter egen och makens arbetstidsförläggning.

Mannens arbetstidsförläggning	Hustruns arbetstidsförläggning	Med barn		Utan barn		Samtliga	
		Antal 1000-tal	%	Antal 1000-tal	%	Antal 1000-tal	%
Vardagar dagtid + ev även lörd sönd	Vardagar dagtid + ev även lörd, sönd	132	51	136	62	267	56
" -	Kvälls-, natt- och/eller helgarbete ev kombinerat med morgon- och/eller eftermiddagsarbete	43	17	25	11	68	14
" -	Skift, turlista	21	8	17	8	37	8
" -	Övrigt	9	4	6	3	16	3
Skift, turlista	Vardagar dagtid + ev även lörd, sönd	18	7	15	7	32	7
" -	Kvälls-, natt- och/eller helgarbete ev kombinerat med morgon- och/eller eftermiddagsarbete	6	2	3	2	9	2
" -	Skift, turlista	4	2	3	1	7	2
" -	Övrigt	2	1	1	0	2	1
Kvälls-, natt- och/eller helg- arbete och övrigt	Vardagar dagtid + ev även lörd, sönd	12	5	10	4	21	5
" -	Kvälls-, natt- och/eller helgarbete ev kombinerat med morgon- och/eller eftermiddagsarbete	5	2	2	1	7	1
" -	Skift, turlista	2	1	1	0	3	1
" -	Övrigt	2	1	1	1	3	1
Uppgift saknas		1	0	1	0	2	0
Summa		256	100	219	100	474	100

Skillnader mellan de olika grupperna bestämda utifrån arbetstidsförläggning kan iakttagas, vad beträffar antalet vanligen arbetade timmar per vecka. Korta arbetstider, mindre än 20 timmar per vecka, är

vanligast inom gruppen enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete (55 procent motsvarande 39 000 personer) och inom gruppen övrig arbetstidsförläggning (45 procent motsvarande 23 000 personer). Trettiofyra procent (123 000 personer) av dem som arbetar dagtid vardagar plus eventuellt även lördagar/söndagar har en arbetstid på mindre än 20 timmar per vecka. Dessa korta veckoarbetstider är minst vanlig bland dem som har skift- eller turlistearbete (15 procent motsvarande 9 000 personer).

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år med enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete arbetar jämförelsevis sällan 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad (40 procent). Femton procent (motsvarande 10 000 personer) arbetar endast 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad. I ingen annan grupp med avseende på arbetstidsförläggning överstiger andelen personer som arbetar 1-7 dagar (nätter) 5 procent. Dock uppgår antalet personer, som arbetar dagtid vardagar och endast 1-7 dagar (nätter) till 16 000 personer. Även personer med skift- eller turlistearbete arbetar i jämförelse med övriga grupper mindre ofta (57 procent) 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad. Bland dem som arbetar dagtid vardagar plus eventuellt även lördagar/söndagar, arbetar 70 procent 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad. I gruppen övrig arbetstidsförläggning är motsvarande procenttal 68. Totalt 65 procent (367 000 personer) av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år arbetar vanligen 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad.

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år utan barn arbetar oftare (70 procent motsvarande 204 000 personer) än kvinnor med barn (59 procent motsvarande 163 000 personer) 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad. Man kan vidare observera en skillnad mellan gifta och/eller sammanboende kvinnor med barn och ensamstående kvinnor med barn. I den förra gruppen arbetar 58 procent 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad mot 74 procent i den senare gruppen. De skillnader som kan observeras mellan yngre (25-44 år) och äldre (45-66 år) kvinnor avspeglar det förhållandet, att i den förra gruppen har de flesta barn 12 år eller yngre, medan i den senare gruppen de flesta saknar barn.

Andelen personer som vanligen arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad utgör 6 procent (motsvarande 33 000 personer) av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år. Endast små skillnader kan här observeras mellan kvinnor med och utan barn, mellan olika åldersgrupper och mellan olika civilstånd.

Totalt 166 000 personer, utgörande 29 procent av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år, arbetar vanligen 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad, vilket således är vanligare bland kvinnor med barn (34 procent motsvarande 94 000 personer) än

bland kvinnor utan barn (25 procent motsvarande 72 000 personer). Arbete 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad är också vanligare bland gifta och/eller sammanboende kvinnor med barn (35 procent motsvarande 91 000 personer) än bland ensamstående kvinnor med barn (21 procent eller 4 000 personer).

I vilken mån man som förvärvsarbetande kan få ta del av olika slag av sociala förmåner är bl a beroende av hur många timmar per vecka man arbetar och hur många dagar (nätter) per kalendermånad man arbetar. I nedanstående texttabell har de deltidanställda kvinnorna 20-66 år delats in i grupper bestämda av såväl veckoarbetstiden som antalet arbetade dagar (nätter) per kalendermånad. Personer, tillhörande den först redovisade gruppen (1-19 timmar/vecka och 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad), omfattande 30 000 personer (5 procent), står antagligen utanför en stor del av de sociala förmåner som de förvärvsarbetande kan få ta del av. Antalet sociala förmåner, man kan få ta del av, bör i stort sett öka med ökande antal veckoarbets-timmar och ökande antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad och bör vara högst i den sist redovisade gruppen (20-34 timmar per vecka och 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad), omfattande 279 000 personer (49 procent).

Texttabell 17. Deltidsanställda kvinnor 20-66 år fördelade på grupper, bestämda av vanligen antal arbetade timmar per vecka och vanligen antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad

Vanligen antal arbetade tim/vecka	Vanligen antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad	Antal 1000-tal	Procent-andel
1-19 tim	1-7 dagar	30	5
1-19 tim	8-14 dagar	75	13
1-19 tim	15 dagar eller mer	88	16
20-34 tim	1-7 dagar	3	1
20-34 tim	8-14 dagar	90	16
20-34 tim	15 dagar eller mer	279	49
Summa		568	100

På frågan om man har arbetstidsschema, i den meningen att man åtminstone en vecka i förväg vet när och hur man kommer att arbeta, har 85 procent (482 000 personer) av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år besvarat frågan med ja. Femton procent säger sig således sakna arbetstidsschema.

Några större skillnader kan inte observeras mellan kvinnor med och utan barn, eller mellan yngre och äldre kvinnor eller mellan olika civilstånd.

Avsaknad av arbetstidsschema är särskilt vanlig bland dem, som arbetar få timmar per vecka 1-19 timmar (22 procent motsvarande 43 000 personer). Antalsmässigt saknar lika många arbetstidsschema av dem, som arbetar 20-34 timmar/vecka (42 000 personer), men dessa utgör endast 11 procent av gruppen ifråga.

Särskilt vanlig är avsaknad av arbetstidsschema bland dem, som vanligen arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad (31 procent motsvarande 10 000 personer). Antalsmässigt fler personer saknar arbetstidsschema bland dem, som arbetar 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad (26 000 personer eller 16 procent) och bland dem som arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad (48 000 personer eller 13 procent).

Samtliga personer i deltidundersökningen har tillfrågats huruvida antalet arbetade timmar per vecka¹ och huruvida den tid man börjar och slutar arbetet per dag² varierar.

Trettioåtta procent (216 000 personer) uppger att antalet arbetstimmar varierar vecka för vecka, och 42 procent (241 000) uppger att de börjar/slutar arbetet olika tider från dag till dag.

Inga större skillnader har observerats mellan kvinnor med och utan barn, mellan olika åldersgrupper och mellan olika civilstånd.

Det är framförallt bland personer som vanligen arbetar 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad, som man ofta har varierande antal arbetstimmar per vecka (53 procent)³.

Ser man på personer med olika antal veckoarbetstimmar märks, att framförallt inom gruppen 10-19 timmar per vecka har man ofta varierande antal veckoarbetstimmar (43 procent) och börjar/slutar arbetet på olika tider (47 procent).

Över hälften av de personer som har varierande veckoarbetstimmar resp börjar/slutar arbetet på olika tider, arbetar över 20 timmar per vecka resp arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per månad.

En femtedel (46 000 personer) av dem vars veckoarbetstid varierar uppger att denna varierar enligt egna önskemål. I de flesta övriga fall (77 procent) varierar antalet veckoarbetstimmar enligt arbetsgivarens önskemål eller på grund av arbetets art och organisering.

¹ En variation på 2 timmar per vecka eller mindre har inräknats i alternativet "ingen variation".

² En variation på en halvtimme eller mindre per dag har inräknats i alternativet "ingen variation".

³ Omkring en fjärdedel av dem som arbetar 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad återfinns inom yrkesområdet Hälso- och sjukvård, där varierande antal veckoarbetstimmar är vanligt (64 procent).

Bland dem som vanligen arbetar så lite som 1-9 timmar per vecka, tycks det vara vanligare (30 procent) än i övriga veckoarbetstidsgrupper att arbetstiden varierar enligt egna önskemål.

En fjärdedel (61 000 personer) av dem som börjar/slutar arbetet olika tider från dag till dag uppger att variationen sker enligt egna önskemål. Även här kan observeras att särskilt i grupper med få antal arbetade timmar per vecka är det relativt vanligt att variationen sker enligt egna önskemål (1-9 timmar per vecka: 48 procent, 10-19 timmar per vecka: 31 procent).

Övertidsarbete förekommer ofta eller ibland för 22 procent (126 000 personer) av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år. Ju fler timmar man vanligen arbetar per vecka desto vanligare är övertidsarbete. I gruppen 1-9 timmar per vecka arbetar 10 procent (6 000 personer) övertid ofta eller ibland. Motsvarande procenttal i gruppen 10-19 timmar per vecka är 19 (25 000 personer), i gruppen 20-24 timmar 24 (52 000 personer) och i gruppen 25-34 timmar 27 (42 000 personer).

Vid en indelning i grupper efter antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad märks att övertidsarbete är minst vanligt bland dem som arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad (12 procent motsvarande 4 000 personer). I övriga grupper (8-14 dagar och 15 dagar (nätter) eller mer) är procentandelarna 24 resp 22 (motsvarande 40 000 resp 82 000 personer).

Omkring 90 procent (113 000 personer) av dem som säger sig ofta eller ibland arbeta på övertid, uppger att de får ersättning (i pengar eller tid) för detta arbete. Omkring en tiondel (12 000 personer) uppger att de inte får någon ersättning alls för sitt övertidsarbete. Personer som vanligtvis arbetar mindre än 20 timmar per vecka och som ofta eller ibland arbetar på övertid säger sig oftare helt sakna ersättning för sitt övertidsarbete (16 procent eller 5 000 personer) än de som vanligen arbetar 20 timmar eller mer per vecka, där endast 7 procent (7 000 personer) säger sig inte få någon ersättning alls för sitt övertidsarbete.

Texttabell 18. Deltidsanställda kvinnor 20-66 år, som uppger att de ofta eller ibland arbetar på övertid, fördelade på vanligen antal arbetade timmar per vecka och på huruvida man får ersättning för sitt övertidsarbete.

Antal vanligen arbetade timmar per vecka	Får ersättning för övertid		Får ingen ersättning för övertid		Summa	
	Antal 1000-tal	Procent	Antal 1000-tal	Procent	Antal 1000-tal	Procent
1-19	26	85	5	16	31	100
20-34	87	92	7	7	95	100
Samtliga	113	90	12	10	126	100

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år inom det kommunala området uppger särskilt ofta (20 procent motsvarande 6 000 personer), att de inte får någon ersättning alls för sitt övertidsarbete. Antalsmässigt är de som ej får någon ersättning, jämförelsevis talrika inom enskild tjänst (4 000 personer). Inom det statliga området och inom landstingsområdet är det uppskattningsvis sammanlagt omkring 1 000 personer som säger sig sakna ersättning för övertidsarbete.

Nära en tredjedel (3 000 personer) av dem som ofta eller ibland arbetar övertid och vars månadsförtjänst är 500 kronor eller mindre uppger att de ej får någon ersättning alls för sitt övertidsarbete. Motsvarande procenttal bland dem vars månadsförtjänst överstiger 500 kronor är 8.

Över hälften av dem som uppger att de får ersättning för övertidsarbete säger att de måste ta ut denna ersättning i pengar (54 procent eller 61 000 personer). Fyra procent (5 000 personer) uppger att ersättning måste tas ut i tid, medan 40 procent (45 000 personer) uppger att de kan välja mellan ersättning i pengar och i tid.

De allra flesta (94 procent motsvarande 533 000 personer) säger sig vara nöjda med sin arbetstidsförläggning. Man är i lika hög grad nöjd med arbetstidsförläggningen i alla grupper bestämda av barnantal, civilstånd, ålder, antal arbetade timmar per vecka, antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad.

Närmare hälften av de 34 000 personer som säger sig vara missnöjda med sin arbetstidsförläggning har sin arbetstid förlagd dagtid vardagar plus eventuellt lördagar/söndagar. Av dessa vill 80 procent (13 000 personer) fortfarande ha sin arbetstid förlagd till dagtid vardagar, men man vill arbeta enbart förmiddagar eller man vill ha någon annan förläggning mellan 7.00-18.00 eller man vill vara ledig samtliga helger.

En fjärdedel (9 000 personer) av de missnöjda har kvälls-, natt- och/eller helgarbete eventuellt kombinerat med morgon- eller eftermiddagsarbete. Sextionio procent av dessa vill arbeta dagtid på vardagar.

En femtedel (7 000 personer) av de missnöjda har skift och/eller turlistearbete. Åttio procent av dessa vill arbeta dagtid på vardagar. (Bilaga 8, III:8.)

5.8 Anställningsform, semester, kännedom om uppsägnings-
tidens längd (Bilaga 8, I:19-22)

5.8.1 Anställningsform

Deltidsanställda kvinnor har tillfrågats vilken anställningsform de

uppfattar sig ha¹. Tre fjärdedelar (421 000 personer) anser sig vara fast anställda, 7 procent (39 000 personer) uppger sig ha vikariat och 9 procent (52 000 personer) uppger att de har tillsvidare² eller extraanställning. Totalt nio procent (52 000 personer) uppger sig vara objektsanställda och under en procent (3 000 personer) anger annan icke närmare specificerad anställningsform.

Fast anställning uppger man i ungefär lika hög grad bland yngre och äldre kvinnor och bland kvinnor med och utan barn.

Vikariat förekommer jämförelsevis mindre sällan bland kvinnor med barn (9 procent mot 5 procent bland kvinnor utan barn) och bland kvinnor 20-44 år (9 procent mot 4 procent bland kvinnor 45-66 år).

Objektsanställning är vanligare bland äldre kvinnor än bland yngre kvinnor (5 resp 14 procent) och vanligare bland kvinnor utan barn än bland kvinnor med barn (13 resp 5 procent).

Såväl vikariat som tillsvidare/extra anställning är vanligare bland kvinnor med 2 eller fler barn än bland övriga kvinnor. Tjugotvå procent (30 000 personer) av kvinnor med 2 eller fler barn har vikariat eller är tillsvidare/extra anställda mot 14 procent (61 000 personer) av övriga kvinnor.

Bland dem som uppger sig vara fast anställda säger de flesta (73 procent eller 305 000 personer) att de vanligtvis arbetar 20 timmar eller mer per vecka. Inte mindre än 27 procent (116 000 personer) uppger sig emellertid arbeta under 20 timmar per vecka. Sjuttio procent (291 000 personer) uppger att de vanligen arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad. Fyra procent (15 000 personer) av dem som uppfattar sig vara fast anställda säger att de vanligen arbetar endast 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad.

De flesta objektsanställda är 45 år eller äldre (69 procent). Sextiofem procent (34 000 personer) av de objektsanställda uppger sig vanligen arbeta under 20 timmar per vecka. Sextioen procent arbetar vanligen 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad, vilket innebär med tanke på de korta veckoarbetstiderna att deltidsanställda objektsanställda kvinnor ofta också arbetar få timmar per dag.

Två tredjedelar av dem som har vikariat eller tillsvidare/extra anställning är under 45 år. En tredjedel har 2 eller fler barn. Fyrtiosju procent (43 000 personer) har en veckoarbetstid på vanligen under 20 timmar och 46 procent arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad.

¹ Se vidare avsnitt 4.3.7.

² Se vidare avsnitt 4.3.7 fotnot.

5.8.2 Semester

Drygt hälften (55 procent motsvarande 309 000 personer) uppger att de har semester¹ i form av betald ledighet och trettiosju procent (211 000 personer) uppger sig få semesterersättning¹. Fyra procent (25 000 personer) uppger sig ha vare sig semester eller semesterersättning. Likaså 4 procent (22 000 personer) säger sig ej veta, huruvida de har semester eller semesterersättning.

Två tredjedelar (22 000 personer) av dem som vanligen arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad, uppger sig ha semester eller semesterersättning, varav de flesta (76 procent) har semesterersättning. Bland dem som arbetar 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad eller 15 dagar (nätter) eller mer uppger 92 resp 94 procent att de har semester eller semesterersättning, varav 57 resp 63 procent har semester.

Personer som vanligen arbetar få antal timmar per vecka uppger mindre ofta att de har semester eller semesterersättning. Sjuotiofem procent av dem som arbetar 1-9 timmar per vecka uppger sig ha semester eller semesterersättning, varav 23 procent uppger att de har semester. Motsvarande procenttal bland dem som vanligen arbetar 10-19 timmar per vecka är 87 och 44, bland dem som arbetar 20-24 timmar 96 och 71 och bland dem som arbetar 25-34 timmar per vecka 96 och 67.

5.8.3 Kännedom om uppsägningstidens längd

De personer som deltog i deltidundersökningen har tillfrågats huruvida de känner till uppsägningstidens längd i den anställning de har. Graden av kännedom om uppsägningstidens längd kan utgöra ett exempel på effektiviteten i information om anställningsvillkoren.

Omkring hälften (301 000 personer) känner inte till eller är osäkra om uppsägningstidens längd från arbetsgivarens sida. Under hälften (43 procent eller 242 000 personer) känner inte till eller är osäkra om uppsägningstidens längd från egen sida.

Det finns en viss tendens till att kvinnor 20-44 år skulle vara något bättre informerade än kvinnor 45-66 år, kvinnor med barn något bättre informerade än kvinnor utan barn.

Tydligt är att ju färre timmar man vanligen arbetar per vecka, desto oftare känner man inte till eller är osäker om uppsägningstidens längd. Som exempel kan nämnas, att bland dem som vanligen arbetar 1-19 timmar per vecka är det 62 procent som inte känner till eller är osäkra om arbetstidens längd, medan bland dem som vanligen arbetar 20-34 timmar motsvarande procenttal är 48.

¹ Se vidare avsnitt 4.3.8.

5.9 Internutbildning, befordran (Bilaga 8, I:23-24)

Knappt en femtedel (100 000 personer) av de deltidsanställda kvinnorna 20-66 år uppger sig ha deltagit i internutbildning¹ under den tid de varit deltidsanställda.

En skillnad kan observeras mellan gifta och/eller sammanboende kvinnor (19 procent har deltagit i internutbildning) och ensamstående kvinnor (10 procent har deltagit i internutbildning). Det förefaller orimligt att tänka sig att civilståndet i och för sig skulle ha någon betydelse i detta sammanhang.

Ensamstående deltidsanställda kvinnor består av två grupper. Den ena gruppen utgörs av unga (20-44 år) kvinnor med barn, vilka i stor utsträckning (53 procent) påbörjat sitt nuvarande deltidsarbete så sent som 1973-74, vilket kan tänkas påverka andelen personer som erhållit internutbildning. Den andra gruppen utgörs av kvinnor utan barn, av vilka 79 procent är över 44 år. Ett närmare studium av åldersfördelning m m inom den senare gruppen skulle kanske bidra med en förklaring till den låga andelen personer som erhållit internutbildning.

Sju procent av de deltidsanställda kvinnorna 20-66 år uppger att de blivit befördrade¹ under den tid de varit deltidsanställda.

Ju färre antal vanligen arbetade timmar per vecka, desto lägre är andelen som deltagit i internutbildning resp befördrats. Exempelvis har bland dem som arbetar 1-9 timmar per vecka 11 procent (7 000 personer) deltagit i internutbildning och 2 procent (2 000 personer) blivit befördrade. Bland dem som arbetar 25-34 timmar, är motsvarande procenttal 19 (30 000 personer) och 10 (17 000 personer).

Bland personer som vanligen arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad, är det jämförelsevis få (9 procent eller 3 000 personer) som deltagit i internutbildning. Bland dem som arbetar 8-14 dagar (nätter)² per kalendermånad och bland dem som arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad, är motsvarande procenttal 21 respektive 17.

Vad gäller befordran kan inga signifikanta skillnader iakttagas mellan grupper med få resp många arbetade dagar (nätter) per kalendermånad.

5.10 Inkomst (Bilaga 8, I och III)

5.10.1 Månadsförtjänst i deltidsarbetet

Samtliga personer som deltog i deltidsundersökningen tillfrågades hur mycket de ungefärligen tjänar per månad före skatt på sitt deltids-

¹ Se vidare avsnitt 4.3.12.

² Omkring en fjärdedel av dem som arbetar 8-14 dagar (nätter) per kalendermånad återfinns inom yrkesområdet Hälso- och sjukvård, där internutbildning är relativt vanlig (28 procent).

arbete. Syftet med frågan var att erhålla en ungefärlig uppfattning om förtjänstläget. De erhållna uppgifterna kan självklart innehålla fel. Personer med oregelbundna arbetstider, personer för vilka lönen utbetalas för kortare perioder än en månad m fl kan ha haft svårt att veta hur stora deras genomsnittliga månadsförtjänster faktiskt är. Semesterersättningar, övertidsersättningar m m ingår endast i den mån den intervjuade själv utan anmaning inräknat dessa i månadsförtjänsten.

Månadsförtjänstuppgifterna i deltidundersökningen kan således endast betraktas som ungefärliga.

Fjorton procent (81 000 personer) uppger sig ha en månadsförtjänst om högst 500 kronor. Femtiosex procent (317 000 personer) uppger en förtjänst om 501-1500 kronor. Mer än 1500 kronor uppger 27 procent (152 000 personer). Tre procent (17 000 personer) vet ej eller vill ej uppge månadsförtjänst.

Fördelning på olika månadsförtjänstgrupper är i stort sett densamma för kvinnor med barn och kvinnor utan barn och för yngre (20-44 år) och äldre (45-66 år) kvinnor. En viss svag tendens föreligger, utvisande att kvinnor med barn resp yngre kvinnor skulle ha något högre månadsförtjänster (Bilaga 8, III:5-6).

Endast 152 ensamstående kvinnor med barn har intervjuats, varför uppgifterna om dem är osäkrare än för andra grupper. Man kan ändå säga att dessa kvinnor oftare har något högre förtjänster än övriga grupper. Fyrtio procent (7 000 personer) av de ensamstående kvinnorna uppger att de har en månadsförtjänst på mer än 1500 kronor (Bilaga 8, III:14).

Gifta och/eller sammanboende kvinnor, vars make har ett yrke ingående i gruppen yrken med stor andel högutbildade¹, har mer sällan en månadsförtjänst om 500 kronor eller mindre än övriga gifta och/eller sammanboende kvinnor, vars make har annat yrke (10 resp 16 procent). Kvinnor vars make har ett yrke med stor andel högutbildade har även oftare en månadsförtjänst om mer än 1500 kronor (35 resp 24 procent) (Bilaga 8, III:18 b).

Även om månadsförtjänsterna skulle vara kraftigt underskattade, är fördelningen på uppgiven månadsförtjänst för alla grupper bestämda av civilstånd och barnantal sådan att möjligheterna att försörja sig på enbart lönen från deltidarbetet ofta torde vara mycket begränsade.

Självklart sammanhänger månadsförtjänstens storlek med antalet vanligen arbetade timmar på så sätt att ju fler arbetade timmar, desto högre månadsförtjänst². Bland dem som arbetar 1-9 timmar

¹ Se avsnitt 5.5 fotnot.

² Bilaga 8, III:5.

per vecka, uppger 78 procent (48 000 personer) att de har en månadsförtjänst om högst 500 kronor och 19 procent (12 000 personer) anger en förtjänst om 501-1500 kronor. Nitton procent (26 000 personer) av dem som arbetar 10-19 timmar per vecka uppger att de tjänar 500 kronor eller mindre per månad och 68 procent (90 000 personer) uppger en månadsförtjänst om 501-1500 kronor.

Personer som arbetar 20-24 timmar per vecka har till 70 procent (151 000 personer) uppgett en månadsförtjänst om 501-1500 kronor och 25 procent (53 000 personer) säger sig tjäna över 1500 kronor per månad. Motsvarande procenttal bland dem som arbetar 25-34 timmar per vecka är 41 (65 000 personer) och 54 (86 000 personer).

I de två grupper som har högst antal veckoarbetstimmar (20-24 resp 25-34) uppger 2 procent (5 000 resp 3 000 personer) att de tjänar 500 kronor eller mindre per månad. Exempel på personer med så låga månadsförtjänster och lång veckoarbetstid är dagmammor med 1-2 dagbarn och hemsamariter (vård av nära anhörig, varvid lön erhålles för färre timmar än vad arbetet faktiskt omfattar).

Ju lägre månadsförtjänst man uppgett, desto oftare önskar man arbeta mer än för närvarande (1-500 kronor: 29 procent eller 24 000 personer, 501-1500 kronor: 14 procent eller 45 000 personer, mer än 1500 kronor: 8 procent eller 13 000 personer). Däremot är det ingen större skillnad mellan månadsförtjänstgrupperna vad gäller andel personer som säger sig vilja arbeta 35 timmar eller mer per vecka, där andelen varierar från 3 till 5 procent från den lägsta till den högsta månadsförtjänstgruppen.

Personer i den lägsta månadsförtjänstgruppen (1-500 kronor) uppger något mindre ofta än övriga grupper att de tycker deltid är lagom/vill vara hemma hos barnen (41 procent mot genomsnittligt 52 procent). Samtidigt uppger de jämförelsevis ofta att annat arbete ej fanns att få/dåligt med arbete (12 procent mot i genomsnitt 8 procent).

I samtliga tre månadsförtjänstgrupper är arbete "dagtid vardagar plus ev lördag/söndag" den vanligaste arbetstidsförläggningen. Denna arbetstidsförläggning är dock något mindre vanlig i månadsförtjänstgruppen mer än 1500 kronor (64 procent mot 69-70 i de övriga grupperna). Detta beror bl a på att bland dem som tjänar mer än 1500 kronor är skift- och turlistearbete relativt vanligt (18 procent mot 10 i genomsnitt). Lika många personer med skift- eller turlistearbete återfinns emellertid i månadsförtjänstgruppen 501-1500 kronor. Däremot förekommer skift- eller turlistearbete nästan inte alls i månadsförtjänstgruppen 1-500 kronor.

I den lägsta månadsförtjänstgruppen är i stället enbart kvälls-, natt och/eller helgarbete relativt vanligt (17 procent mot genomsnittligt 13) och likaså s k övrig arbetstidsförläggning (12 procent mot 9 i genomsnitt).

Omkring tre fjärdedelar (mot 83 procent i genomsnitt) av dem som har kvälls-, natt- och/eller helgarbete eller s k övrig arbetstidsförläggning, har dock uppgett en månadsförtjänst på över 500 kronor.

Drygt en fjärdedel av dem som uppger sig tjäna 500 kronor eller mindre per månad, mot 3 procent i de andra grupperna, arbetar vanligen 1-7 dagar per kalendermånad. Samtidigt arbetar 37 procent av dem som tjänar 500 kronor eller mindre, mot 68-70 procent i de övriga grupperna 15 dagar eller mer per kalendermånad.

Arbetstidsschema är mindre vanligt i de lägre månadsförtjänstgrupperna (1-500 kronor: 70 procent, 501-1500 kronor: 85 procent, mer än 1500 kronor: 94 procent).

Övertidsarbete¹ är också mindre vanligt i lägre månadsförtjänstgrupper (1-500 kronor: 10 procent, 501-1500 kronor: 23 procent, mer än 1500 kronor: 28 procent).

Vissa yrken har ett förtjänstläge som rätt starkt avviker från genomsnittet för samtliga deltidsanställda kvinnor 20-66 år. Det gäller framförallt yrkesgrupperna Husligt arbete och Städning, där 30 respektive 28 procent uppger sig ha en månadsförtjänst på 500 kronor eller mindre. Sammanlagt 53 000 personer med Husligt arbete eller Städning har en månadsförtjänst om 1-500 kronor. Dessa personer utgör samtidigt 65 procent av samtliga personer i detta förtjänstläge.

Personer inom de tre yrkesgrupper, som har särskilt stor andel högutbildade, nämligen Hälso- och sjukvård, Pedagogiskt arbete och Övriga yrken, har också i större utsträckning än andra yrkesgrupper månadsförtjänster om mer än 1500 kronor. Andelen personer med en månadsförtjänst om mer än 1500 kronor är i dessa tre yrkesgrupper 50, 52 resp 40. Dessa procentandelar motsvarar tillsammans taget 64 000 personer, utgörande 42 procent av samtliga deltidsanställda kvinnor 20-66 år i förtjänstläget mer än 1500 kronor. (Bilaga 8, III:46.)

I den högsta månadsförtjänstgruppen (mer än 1500 kronor) anser sig en mycket hög andel (88 procent) vara fast anställda. Motsvarande procenttal för månadsförtjänstgruppen 501-1500 kronor är 74. I den lägsta månadsförtjänstgruppen uppger endast omkring hälften att de är fast anställda, medan man i stället i stor utsträckning anser sig vara objektsanställd (22 procent) eller tillsvidare/extraanställd (15 procent). De flesta objektsanställda (62 procent) och de flesta tillsvidare/extraanställda (75 procent) uppger dock en månadsförtjänst om mer än 500 kronor.

Arton procent (15 000 personer) av dem som tjänar 500 kronor

¹ Andel som arbetar övertid ofta eller ibland.

eller mindre per månad, uppger, att de varken har semester eller semesterersättning mot 4 procent i genomsnitt.

Kännedom om uppsägningstidens längd är vanligare bland personer i högre månadsförtjänstgrupper än bland personer i lägre månadsförtjänstgrupper.

Vad gäller såväl andel personer som erhållit internutbildning, som andel personer som befordrats under den tid de varit deltidsarbetande, är det tydligt att dessa andelar är högre i de högre månadsförtjänstgrupperna (1-500 kronor: 8 procent har deltagit i internutbildning och 2 procent har blivit befordrade, 501-1500 kronor: 16 procent har deltagit i internutbildning och 6 procent har blivit befordrade, mer än 1500 kronor: 27 procent har deltagit i internutbildning och 13 procent har blivit befordrade).

Inga större skillnader märks mellan de olika månadsförtjänstgrupperna vad gäller anställningsåret för det nuvarande deltidsarbetet. Där emot är det så att personer med högre månadsförtjänst betydligt oftare haft annat förvärvsarbete före sitt nuvarande deltidsarbete (1-500 kronor: 38 procent, 501-1500 kronor: 53 procent, mer än 1500 kronor: 67 procent). Bland personer med högre månadsförtjänst är det dessutom så att det tidigare förvärvsarbetet ofta varit ett heltidsarbete. Bland dem som tidigare haft förvärvsarbete är andelen som haft heltidsarbete i de olika månadsförtjänstgrupperna sålunda (1-500 kronor: 39 procent, 501-1500 kronor: 54 procent, mer än 1500 kronor: 67 procent). Personer med lägre månadsförtjänst har i stället oftare varit sysselsatta med hushållsarbete eller barntillsyn. Bland personer med en månadsförtjänst om 1-500 kronor har 36 procent tidigare sysslat med hushållsarbete och 24 procent sysslat med barntillsyn.

5.10.2 Familjeinkomst 1973

Förtjänsterna från deltidsarbetet utgör endast en del av de totala familjeinkomsterna. I familjeinkomsterna ingår även eventuella kapitalinkomster, rörelseinkomster och pensioner (i det fall kvinnan är gift och/eller sammanboende för både man och hustru).

I deltidsundersökningen har samtliga tillfrågats om storleken på den sammanlagda familjeinkomsten samt den egna totala inkomsten 1973.

I nedanstående texttabell ges en fördelning på familjeinkomst 1973 för kvinnor 20-66 år, som varit deltidsanställda från 1972 eller tidigare.

Texttabell 19. Deltidsanställda kvinnor 20-66 år, som påbörjat sitt deltidsarbete 1972 eller tidigare, fördelade på familjeinkomst och på civilstånd.

Familjeinkomst 1973	Antal personer 1000-tal	Procentandel
Giftn och/eller sammanboende kvinnor		
1-30 000 kronor	23	6
30 001-40 000 kronor	58	16
40 001-50 000 kronor	83	23
50 001- kronor	138	39
Vet ej, uppgift saknas	57	16
Summa	359	100
Ensamstående kvinnor		
1-4 500 kronor	2	4
4 501-10 000 kronor	7	18
10 001-15 000 kronor	11	29
15 001-20 000 kronor	7	19
20 001- kronor	10	27
Vet ej, uppgift saknas	2	4
Summa	39	100

En jämförelse av ovanstående texttabell med tabell 12 b i bilaga 8, III, där giftn och/eller sammanboende kvinnors inkomstfördelning 1973 redovisas, ger vid handen att i familjer med deltidsanställd hustru är mannens inkomster av nästan helt avgörande betydelse för den totala familjeinkomstens storlek.

Då man studerar familjeinkomsten 1973 i familjer med och utan barn märks, att i familjer med giftn och/eller sammanboende makar har barnfamiljerna något oftare än icke-barnfamiljer högre inkomster. Skillnaden är dock rätt liten. (Bilaga 8, III:12.)

Bland ensamstående kvinnor är dock skillnaden i inkomst 1973 stor mellan kvinnor med och utan barn. Sjuttionio procent av ensamstående kvinnor med barn uppger att de 1973 hade en inkomst på mer än 15 000 kronor medan endast 39 procent av de ensamstående kvinnorna utan barn hade en inkomst överstigande 15 000 kronor.

5.11 Tidigare sysselsättning

Bland deltidsanställda kvinnor 20-66 år är det 19 procent (110 000 personer) som haft sitt nuvarande arbete sedan 1964 eller tidigare¹. Fjorton procent (78 000 personer) har haft sitt nuvarande arbete på deltid sedan 1964 eller tidigare.

Över hälften (57 procent motsvarande 322 000 personer) påbörjade sitt nuvarande arbete någon gång 1965-1972². Femtiosex procent (320 000 personer) påbörjade sitt nuvarande arbete på deltid någon gång 1965-1972.

Tjugotre procent (132 000 personer) påbörjade sitt nuvarande arbete 1973-1974³, och 29 procent (165 000 personer) påbörjade sitt nuvarande arbete på deltid 1973-1974.

Då man ser på yngre och äldre kvinnor märks - vilket ju också förefaller naturligt - att kvinnor i åldrarna 45-66 år oftare än kvinnor 20-44 år haft såväl sitt nuvarande arbete, som sitt nuvarande arbete på deltid länge. Exempelvis kan nämnas att 11 procent (34 000 personer) av de yngre kvinnorna och 30 procent (76 000 personer) av de äldre kvinnorna påbörjade sitt nuvarande arbete 1964 eller tidigare och 5 resp 25 procent (14 000 resp 64 000 personer) påbörjade sitt nuvarande arbete på deltid 1964 eller tidigare. Trettiofyra procent (100 000 personer) av de yngre och 13 procent (33 000 personer) av de äldre påbörjade sitt nuvarande arbete 1973-74, och motsvarande tal, vad gäller nuvarande arbete på deltid är 38 resp 16 procent (124 000 resp 41 000 personer).

Samma skillnader som här observerats mellan äldre och yngre kvinnor föreligger också mellan kvinnor med och utan barn⁴.

Personer som arbetar få timmar per vecka har inte lika ofta som de som arbetar fler timmar per vecka, haft sitt nuvarande arbete under lång tid. Så har t ex 12 procent (7 000 personer) av dem som arbetar 1-9 timmar/vecka, 16 procent (21 000 personer) av dem som arbetar 10-19 timmar/vecka, 21 procent (44 000 personer) av dem som arbetar 20-24 timmar/vecka och 24 procent (38 000 personer) av dem som arbetar 25-34 timmar/vecka påbörjat sitt nuvarande arbete 1964 eller tidigare. Inte heller har de fullt lika ofta haft sitt nuvarande arbete på deltid länge, men här är skillnaderna mycket små.

¹ Har haft arbetet 9-10 år eller längre.

² Har haft arbetet ungefär 2 till 9 år.

³ Har haft arbetet ungefär 1 år eller mindre.

⁴ Barn under 12 år.

Nära en tredjedel (175 000 personer) har börjat arbeta på deltid direkt efter det att de haft ett heltidsarbete (eventuellt med uppehåll p g a tjänstledighet). Av dessa har hälften nu barn under 12 år. De som vid intervjutillfället ej hade barn 12 år eller yngre kan emellertid vid den tidpunkt då de övergick från heltids- till deltidarbete ha haft barn i dessa åldrar.

Ytterligare 23 procent eller 133 000 personer har före sitt nuvarande deltidarbete varit förvärvsarbetande. Även detta tidigare förvärvsarbete var emellertid ett deltidarbete.

Fyrtiotvå procent (240 000 personer) har före sitt nuvarande deltidarbete sysslat med hushållsarbete och eventuellt barntillsyn i hemmet. Fyra procent (20 000 personer) har haft annan sysselsättning¹.

Bland dem som tidigare haft ett heltidsarbete är det 5 procent (9 000 personer) som nu arbetar 1-9 timmar per vecka och 77 procent (134 000 personer) som nu arbetar 20-34 timmar per vecka. Bland dem som tidigare haft annat deltidarbete är det en något högre andel som nu arbetar 1-9 timmar per vecka, nämligen 9 procent (12 000 personer) och en mindre andel som arbetar 20 timmar eller mer per vecka, nämligen 66 procent (88 000 personer).

De som före sitt nuvarande deltidarbete sysslade med hushållsarbete eller barntillsyn i hemmet arbetar ännu oftare nu 1-9 timmar per vecka (15 procent eller 37 000 personer). Endast 58 procent (139 000 personer) arbetar nu 20 timmar eller mer per vecka.

5.12 Fackföreningstillhörighet

Omkring hälften (290 000 personer) av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år uppger sig vara fackföreningsanslutna. Av dessa uppger 6 procent (19 000 personer) att de har eller har haft fackligt förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidanställda.

Fackföreningsanslutning är betydligt mindre vanligt bland dem som arbetar mindre än 20 timmar per vecka än bland dem som arbetar 20 timmar eller mer per vecka. Fjorton procent (8 000 personer) av dem som arbetar 1-9 timmar per vecka uppger att de är fackföreningsanslutna. Av dem som arbetar 10-19 timmar per vecka är 32 procent (43 000 personer) fackföreningsanslutna. Sextiofyra procent (239 000 personer) av dem som arbetar 20-34 timmar per vecka säger att de är fackföreningsanslutna.

¹ Exempelvis studier, sjukdom, permittering/förlorat tidigare arbete.

Vanligast är fackföreningsanslutning bland personer som har skift- eller turlistearbete (73 procent eller 43 000 personer). Minst vanlig är fackföreningsanslutning bland personer med enbart kvälls-, natt- eller helgarbete (40 procent eller 28 000 personer) och bland personer med sk övrig arbetstidsförläggning (37 procent eller 9 000 personer). Personer med skift- eller turlistearbete arbetar till största delen (85 procent) mer än 20 timmar per vecka, vilket i och för sig inte helt kan "förklara" den höga andelen fackföreningsanslutna bland dem.

Ser man på de näringsgrenar¹ där anslutningsgraden är hög (64 procent eller mer) så finns här sammanlagt 42 000 personer med skift- och/eller turlistearbete, dvs 71 procent av samtliga med skift- eller turlistearbete. I dessa näringsgrenar är anslutningsgraden endast i något undantagsfall högre än den som gäller för personer med skift- och/eller turlistearbete överhuvud.

Ju färre antal arbetade dagar (nätter) per kalendermånad, desto mindre vanlig är fackföreningsanslutning. Endast 19 procent av dem som vanligen arbetar 1-7 dagar (nätter) per kalendermånad är fackföreningsanslutna mot omkring hälften av dem som arbetar 8-14 resp 15 eller fler dagar (nätter) per kalendermånad (48 resp 55 procent).

Fackföreningsanslutning är vidare mindre vanlig bland personer som saknar arbetstidsschema (35 procent) än bland dem som har arbetstidsschema (55 procent).

Personer som uppger sig ha vikariat, objektsanställning eller tillsvidare/extraanställning är också mer sällan fackföreningsanslutna (37, 19 resp 25 procent motsvarande 15 000, 10 000 och 13 000 personer).

Personer som uppger sig sakna såväl semester som semesterersättning är också sällan fackföreningsanslutna (15 procent eller 4 000 personer). Fackföreningsanslutning är också något mindre vanlig bland personer som uppger sig ha semesterersättning (40 procent eller 85 000 personer) än bland dem som uppger sig ha semester (63 procent eller 196 000 personer).

Endast en tiondel (8 000 personer) av dem som uppger att de har en månadsförtjänst om 500 kronor eller mindre är fackföreningsanslutna. I mellanskiktet 501-1500 kronor är 51 procent (162 000 personer) fackföreningsanslutna mot 75 procent (114 000 personer) av dem vars månadsförtjänst överstiger 1500 kronor.

---

¹ Varuhushandel, Dagligvaruhandel utom livsmedelshandel, Hälso- och sjukvård, Post- och telekommunikation, Statlig offentlig förvaltning och andra tjänster och Socialvård utom husligt arbete, Undervisning inom det kommunala området.

Fackföreningsanslutning är vanligare bland personer som haft sitt nuvarande arbete resp sitt nuvarande arbete på deltid länge än bland dem som haft sitt arbete under ett fåtal år. Som exempel kan nämnas att bland dem som började sitt nuvarande arbete 1973-74, är 37 procent fackföreningsanslutna medan bland dem som började 1964 eller tidigare är andelen fackföreningsanslutna 66 procent.

Fackföreningsanslutning är vidare mindre vanlig bland personer som före sitt nuvarande deltidarbete ej var förvärvsarbetande. Anslutningsgraden bland dem som tidigare sysslade med hushållsarbete eller med barntillsyn inklusive hushållsarbete, är 41 procent. Vanligast är fackföreningsanslutning bland dem som tidigare arbetat på heltid (64 procent).

Personer som under den tid de varit deltidarbetande, genomgått internutbildning eller blivit befordrade, är jämförelsevis ofta fackföreningsanslutna (67 resp 71 procent motsvarande 68 000 resp 28 000 personer).

Deltidsundersökningens resultat vad gäller fackföreningsanslutning bland personer med olika anställningsvillkor m m, pekar på att personer som har osäkrare och i många andra avseenden sämre anställningsförhållanden och som är mindre etablerade på arbetsmarknaden, jämförelsevis sällan är fackföreningsanslutna.

Deltidsundersökningen ger ej besked om bakgrunden till att just dessa personer i så liten utsträckning är medlemmar i fackförening. Tänkbara bidragande orsaker till att man ej går med i fackförening kan exempelvis vara, att man finner fackföreningsavgiften betungande. Man är kanske inte särskilt intresserad av facklig verksamhet då man kanske betraktar sig som tillfällig på arbetsmarknaden, eller förvärvsarbetet upptar en mycket liten del av ens tid och intresse. Man tror kanske att anslutning till fackförening inte skulle kunna förbättra anställningsvillkoren, eller man är dåligt informerad om fackföreningen och dess verksamhet etc.

5.13 Yrken (Bilaga 8, del II)

5.13.1 Fördelning på yrken

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år har fördelats på yrke på så sätt att yrken (2-siffernivå eller i vissa fall sammanslagningar av 2-siffergrupper) med minst omkring 20 000 deltidanställda kvinnor 20-66 år särredovisas och övriga yrken presenteras sammanslagna. Pedagogiskt arbete, Hälso- och sjukvårdsarbete och Övriga yrken är de tre här redovisade yrken som bör ha störst andel högt utbildade.

Texttabell 20. Deltidsanställda kvinnor 20-66 år fördelade på yrke.

Yrke	Antal deltid- anställda kvinnor 20-66 år 1000-tal	Procent- andel
Hälso- och sjukvårds- arbete	85	15
Pedagogiskt arbete	20	4
Bokförings- och kassaarbete	29	5
Övriga kontorsyrken	76	13
Affärsbiträden	57	10
Transport- och kommunikationsarbete	23	4
Tillverkningsarbete	41	7
Husligt arbete	93	16
Städning	91	16
Övrigt servicearbete	26	4
Övriga yrken	29	5
Summa	-568	100

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år återfinns till mycket stor del inom Hälso- och sjukvårdsarbete, Kontorsarbete, Affärsbiträden, Husligt arbete och Städning.

Omkring en fjärdedel (134 000 personer) av samtliga deltidanställda kvinnor i åldrarna 20-66 år har ett yrke som tillhör yrken med stor andel högutbildade¹. Ser man enbart på gifta och/eller sammanboende kvinnor (där motsvarande procentandel är 23), visar det sig att yrken med stor andel högutbildade är vanligare än bland kvinnor vars make har ett yrke där andelen högutbildade är stor än bland övriga kvinnor med förvärvsarbetande make (38 resp 17 procent).

Fördelningen på olika kombinationer av hustruns och makens yrke ses i nedanstående texttabell.

¹ Hälso- och sjukvårdsarbete, Pedagogiskt arbete och Övriga yrken.

Texttabell 21. Gifta och/eller sammanboende deltidanställda kvinnor 20-66 år, vars make är förvärvsarbetsande efter egen och makens yrkestillhörighet.

	Antal 1000-tal	Procent- andel
Båda makarna har yrken där andelen högutbildade är stor	49	10
Hustrun har yrke med stor andel högutbildade. Maken har annat yrke	59	12
Maken har yrke med stor andel högutbildade. Hustrun har annat yrke	78	17
Båda makarna har yrken där andelen högutbildade är liten	287	60
Uppgift saknas	3	1
Summa	475	100

5.13.2 Faktisk och önskad veckoarbetstid

Arbetstidens längd varierar mycket för deltidanställda kvinnor inom olika yrken.

Inom Pedagogiskt arbete, Husligt arbete och Städning arbetar över hälften av de deltidanställda kvinnorna mindre än 20 timmar per vecka (51, 52 resp 57 procent). Även inom Transport- och kommunikationsarbete är denna korta arbetstid vanlig (40 procent).

Lång deltid (20 timmar eller mer per vecka) är vanlig framförallt inom Tillverkningsarbete (83 procent arbetar 20 timmar eller mer per vecka), inom Övriga kontorsyrken (82 procent) och inom Hälso- och sjukvårdsarbete (81 procent).

Inom Bokförings- och kassaarbete, Affärsbiträden, Övrigt servicearbete och Övriga yrken arbetar mellan en fjärdedel och en tredjedel mindre än 20 timmar per vecka (26, 25, 24 och 32 procent).

Inom de tre yrken med stor andel personer som arbetar mindre än 20 timmar per vecka, är andelen personer som vill arbeta fler timmar per vecka också jämförelsevis hög (Pedagogiskt arbete 31 procent vill arbeta mer, Husligt arbete 18 procent och Städning 18 procent). Övriga yrken med relativt stor andel personer som vill arbeta fler timmar per vecka är Affärsbiträden (17 procent), Transport- och kommunikationsarbete (17 procent), Övrigt servicearbete (16 procent) och Övriga yrken (18 procent).

Liten andel personer som vill arbeta fler timmar per vecka finns särskilt inom Övriga kontorsyrken (7 procent).

Inom de tre yrken där lång deltid är jämförelsevis vanlig, är det liten skillnad mellan andelen som faktiskt arbetar mindre än 20 timmar per vecka och andelen som vill arbeta mindre än 20 timmar per vecka. (Hälso- och sjukvård 20 resp 16 procent, Övriga kontorsyrken 19 resp 18 procent, Tillverkningsarbete 17 resp 15 procent.)

Inom de yrken där lång deltid är mindre vanlig, är det oftast större skillnad mellan den andel som faktiskt arbetar mindre än 20 timmar per vecka och den andel som skulle vilja arbeta mindre än 20 timmar per vecka. (Pedagogiskt arbete 51 resp 41 procent, Husligt arbete 52 resp 46 procent, Städning 57 resp 47 procent.)

I det fall de deltidanställda kvinnorna skulle arbeta det antal timmar per vecka som de säger sig vilja, skulle andelen kvinnor som arbetar mindre än 20 timmar per vecka bli lägre (från 34 till 29 procent motsvarande en minskning med 32 000 personer) och samtidigt skulle en utjämning ske mellan yrken.

Nu arbetar 66 procent av de deltidanställda kvinnorna 20 timmar eller mer per vecka, och i det fall man skulle ha den veckoarbetstid som man sagt sig vilja ha, skulle 72 procent arbeta 20 timmar eller mer per vecka. Totalt säger sig 4 procent (motsvarande 22 000 personer) vilja arbeta 35 timmar¹ eller mer per vecka och här kan ingen större skillnad iakttagas mellan olika yrken. Möjligen är andelen lägre inom Övriga kontorsyrken (2 procent).

---

¹ Arbete 35 timmar eller mer per vecka räknas definitionsmässigt som heltidsarbete.

1. In der ersten Sitzung...

2. In der zweiten Sitzung...

3. In der dritten Sitzung...

4. In der vierten Sitzung...

5. In der fünften Sitzung...

6. In der sechsten Sitzung...

7. In der siebten Sitzung...

8. In der achten Sitzung...

9. In der neunten Sitzung...

10. In der zehnten Sitzung...

11. In der elften Sitzung...

12. In der zwölften Sitzung...

13. In der dreizehnten Sitzung...

14. In der vierzehnten Sitzung...

15. In der fünfzehnten Sitzung...

16. In der sechzehnten Sitzung...

17. In der siebzehnten Sitzung...

18. In der achtzehnten Sitzung...

19. In der neunzehnten Sitzung...

20. In der zwanzigsten Sitzung...

5.13.3 Arbetstidsförläggning

Inom de flesta här redovisade yrken arbetar de flesta på vardagar plus ev även lördag/söndag¹. Lördags/söndagsarbete förekommer särskilt ofta bland Affärsbiträden, där 43 procent (motsvarande 24 000 personer) av samtliga arbetar såväl vardagar dagtid som ibland på helger.

Inom Hälso- och sjukvård, Transport- och kommunikationsarbete och Städning arbetar endast omkring hälften eller färre på dagtid vardagar plus ev även lördag/söndag (31, 45 resp 53 procent).

Inom Hälso- och sjukvård är enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete¹ (28 procent motsvarande 24 000 personer) och skift-turlistearbete (35 procent motsvarande 30 000 personer) vanligt. Turlistearbete innebär också arbete på lördagar och söndagar.

Även inom Transport- och kommunikationsarbete är enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete (21 procent motsvarande 5 000 personer) och skift-turlistearbete (23 procent motsvarande 5 000 personer) vanligt.

Likaså förekommer ofta enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete inom Städningsarbete (23 procent motsvarande 21 000 personer).

Även udda arbetstider² är vanliga inom Städningsarbete (22 procent motsvarande 20 000 personer).

En stor del av dem som arbetar dagtid vardagar samt även lördag/söndag är Affärsbiträden (35 procent) eller har Husligt arbete (19 procent motsvarande 13 000 personer). Personer med enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete återfinns främst inom Hälso- och sjukvård (33 procent motsvarande 24 000 personer) och inom yrkesgruppen Städning (30 procent motsvarande 21 000 personer). Omkring hälften av dem som har skift- eller turlistearbete arbetar inom Hälso- och sjukvård (30 000 personer), och 39 procent av dem, som har udda arbetstider, har Städningsarbete (20 000 personer).

Inom samtliga yrken, med undantag av Hälso- och sjukvård, arbetar över hälften 15 dagar eller mer per kalendermånad. Inom Hälso- och sjukvård arbetar 8 procent (7 000 personer) 1-7 dagar per kalendermånad, och 56 procent (48 000 personer) arbetar 8-14 dagar per kalendermånad.

Yrken där mer än tre fjärdedelar arbetar 15 dagar eller mer per kalendermånad är Övriga kontorsyrken, Tillverkningsarbete, Städning och Övrigt servicearbete.

¹ Se avsnitt 4.1.5.

² Till udda arbetstider räknas morgon- och/eller kvällspass, varierande arbetstider där arbetets art bestämmer, varierande arbetstider där den anställde själv bestämmer samt arbetar när som helst då arbetsgivaren ringer.

Inom samtliga yrken har 80 procent eller fler arbetstidsschema i den meningen att de minst en vecka i förväg vet när och hur de kommer att arbeta.

Inom Hälso- och sjukvårdsarbete, Affärsbiträden och Transport- och kommunikationsarbete har omkring hälften eller fler varierande antal arbetstimmar från en vecka till en annan (64, 50 resp 50 procent). Inom de andra yrkena är denna procentandel lägre.

Städning är det yrke inom vilket man oftast (80 procent) har samma antal arbetstimmar varje vecka, trots att endast omkring hälften har arbete på dagtid. Inom denna grupp finns säkerligen många som alltid arbetar på udda arbetstider¹.

Bland dem som har varierande arbetstider per vecka är det i samtliga yrken så att variationen ofta sker på arbetsgivarens önskemål. Särskilt vanligt är detta inom yrken där varierande arbetstider per vecka ofta förekommer, som Hälso- och sjukvård (89 procent enligt arbetsgivarens önskemål), Transport- och kommunikationsarbete (89 procent) och Affärsbiträden (79 procent). Minst lika vanligt är det dock att antalet arbetstimmar per vecka varierar enligt arbetsgivarens önskemål för dem som har Husligt arbete (84 procent).

Inom Städning, Tillverkningsarbete och Övriga kontorsyrken är det vanligare än inom andra yrken att arbetstiden varierar enligt egna önskemål (omkring 40 procent).

Omkring en femtedel av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år uppger att de ofta eller ibland arbetar på övertid. Störst andel personer som arbetar på övertid, omkring 30 procent, finns inom Bokförings- och kassaarbete, Övriga kontorsyrken, Affärsbiträden och Övriga yrken. Övertid är minst vanlig inom Städning (13 procent).

De allra flesta (omkring 90 procent eller fler) inom samtliga yrken säger sig vara nöjda med sin arbetstidsförläggning. Affärsbiträdena skiljer sig något från andra yrken. Elva procent av Affärsbiträdena säger sig vara missnöjda med sin arbetstidsförläggning.

I nedanstående tabell ges en sammanfattning av de variabler som behandlats i detta avsnitt.

---

¹ Se fotnot 2 föregående sida.

Texttabell 22. Andel personer som arbetar dagtid vardagar plus ev även lördag/söndag¹ (I), som vanligen arbetar 15 dagar eller mer per kalendermånad (II), som har arbetstids-schema (III), som arbetar samma antal arbetstimmar varje vecka (IV), som börjar/slutar arbetet samma tider varje dag (V), som sällan eller aldrig arbetar övertid (VI), som är nöjd med sin arbetstidsförläggning (VII) av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år inom respektive yrke.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	Antal deltid- anställda kvinnor 20-66 år totalt 1000-tal
Hälso- och sjukvårdsarbete	31	35	88	36	41	79	92	84
Pedagogiskt arbete	82	57	96	76	44	78	92	20
Bokförings- och kassaarbete	72	58	86	61	63	71	96	29
Övriga kontorsyrken	93	74	84	70	70	71	96	76
Affärsbiträden	74	63	86	50	47	72	89	57
Transport- och kommunikationsarbete	45	62	89	50	47	78	93	23
Tillverkningsarbete	76	83	79	72	66	82	96	41
Husligt arbete	86	67	84	63	52	79	96	93
Städning, fastighetsskötsel	53	76	82	80	69	87	93	91
Övrigt servicearbete	78	76	89	71	67	80	94	26
Övriga yrken	77	65	83	56	53	68	94	29
Samtliga	68	65	85	62	57	78	94	568

5.13.4 Anställningsform, semester

Anställningsform

Som tidigare nämnts, utgör den fördelning på anställningsform som ges i deltidundersökningen ej den faktiska fördelningen, utan anger vilken anställningsform intervjupersonerna tror sig ha.

Över 70 procent i de flesta yrken anser att de har fast anställning. Undantag utgör Pedagogiskt arbete (58 procent) och Husligt arbete (40 procent). Anmärkningsvärt är att inte mindre än 88 procent inom yrket Städning, anser sig vara fast anställda.

¹ Hela arbetstiden förlagd 7.00-18.00 vardagar plus eventuellt arbete även lördag/söndag.

Vikariat förekommer särskilt ofta inom Pedagogiskt arbete (24 procent motsvarande 5 000 personer), men även jämförelsevis ofta inom Hälso- och sjukvårdsarbete (13 procent motsvarande 11 000 personer) och inom Övriga yrken (13 procent motsvarande 4 000 personer).

De allra flesta objektsanställda (86 procent) har Husligt arbete. Av personer med husligt arbete uppger 48 procent att de är objektsanställda.

Från 6 till 16 procent av de deltidanställda kvinnorna i de olika yrkena uppger, att de är tillsvidare eller extraanställda. Vanligast är denna anställningsform inom Transport- och kommunikationsarbete (16 procent motsvarande 4 000 personer)

Inom de flesta yrken uppger över hälften att de har semester i form av betald ledighet. Undantag utgör Husligt arbete (33 procent uppger sig ha semester), Övrigt servicearbete (38 procent) och Städning (47 procent). Inom dessa tre yrken uppger man ofta att man har semesterersättning (54, 56, 43 procent).

Att man saknar såväl semester som semesterersättning uppger man inte så sällan inom Pedagogiskt arbete (10 procent motsvarande 2 000 personer), inom Husligt arbete (9 procent motsvarande 8 000 personer) och inom Övriga yrken (8 procent motsvarande 2 000 personer).

Inom Städningsarbete uppger 7 procent (6 000 personer) att de inte vet huruvida de har semester eller semesterersättning.

5.13.5 Internutbildning och befordran

Internutbildning förekommer särskilt ofta bland deltidanställda kvinnor 20-66 år inom Pedagogiskt arbete (39 procent), inom Övriga yrken (30 procent), inom Hälso- och sjukvårdsarbete (28 procent) och inom Transport- och kommunikationsarbete (26 procent). Internutbildning är sällsynt inom Tillverkningsarbete (5 procent) och inom Städning (5 procent).

Andelen deltidanställda som säger sig ha befordrats under den tid de varit deltidanställda, är i genomsnitt 7 procent. Med befordran avses ändrade arbetsuppgifter eller ökat ansvar i kombination med höjd lön. Vanligast är befordran inom Övriga yrken (16 procent). Omkring en tiondel har befordrats inom Pedagogiskt arbete, Bokförings- och kassaarbete, Övriga kontorsyrken och Transport- och kommunikationsarbete.

5.13.6 Fackföreningstillhörighet

Bland de yrken som behandlas i deltidundersökningen är fackföreningsanslutning lägst inom Husligt arbete (31 procent eller 29 000 personer) och inom Städning (44 procent eller 40 000 personer). Dessa två yrken är de, som vid sidan av Pedagogiskt arbete, har högst andel personer som arbetar mindre än 20 timmar per vecka¹. Personer med Pedagogiskt arbete hör till dem som särskilt ofta är fackföreningsanslutna (59 procent eller 12 000 personer). Fackföreningsanslutna personer med Pedagogiskt arbete uppger också ofta att de har eller har haft fackligt förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidanställda (14 procent eller 2 000 personer). I de andra yrkena varierar andelen personer bland de fackföreningsanslutna som haft förtroendeuppdrag, mellan 4 och 10 procent. Samtidigt som yrkena Husligt arbete, Städning och Pedagogiskt arbete har ungefär lika stor andel personer som arbetar mindre än 20 timmar per vecka, så skiljer de sig kraftigt åt vad gäller fördelningen på huvudsaklig sysselsättning före det nuvarande deltidarbetet. Personer med Pedagogiskt arbete har ofta (64 procent) också tidigare haft ett förvärvsarbete, medan detta inte är lika vanligt bland personer med Husligt arbete eller Städning (49 resp 46).

Högst fackföreningsanslutning finns inom Hälso- och sjukvård (69 procent eller 59 000 personer) och inom Övrigt servicearbete (62 procent eller 16 000 personer). Inom båda dessa yrken är andelen personer, som vanligen arbetar 20 timmar eller mer per vecka, jämförelsevis hög. Samtidigt finns det andra yrken där andelen personer med lång deltid är större eller ungefär lika stor.

5.13.7 Tidigare sysselsättning

I de olika yrkena har mellan omkring en fjärdedel och en tredjedel påbörjat sitt deltidarbete 1973-74.

Inom Bokförings- och kassaarbete och inom Övrigt servicearbete har en jämförelsevis hög andel (24 resp 23 procent) börjat sitt deltidarbete redan före 1965.

Vad gäller typ av tidigare sysselsättning skulle man kunna dela in yrkena i två kategorier, en där 55-65 procent tidigare varit förvärvsarbetande och en där ungefär 45-50 procent haft förvärvsarbete före sitt nuvarande deltidarbete. Den förra gruppen utgörs av Hälso- och sjukvård, Pedagogiskt arbete, Övriga kontorsyrken, Affärsbiträden, Tillverkningsarbete och Övriga yrken. Den senare kategorien utgörs av Bokförings- och kassaarbete, Transport- och kommunikationsarbete, Husligt arbete, Städning och Övrigt servicearbete.

¹ Fackföreningsanslutning är minst vanlig bland personer som vanligtvis arbetar mindre än 20 timmar per vecka. Se avsnitt 5.12.

5.14 Arbetsgivare och näringsgren (Bilaga 8, del II)

5.14.1 Fördelning på arbetsgivare och näringsgren

De deltidanställda kvinnorna 20-66 år har fördelats efter typ av arbetsgivare på statligt anställda (44 000 personer), landstingsanställda (79 000 personer), kommunalanställda (165 000 personer) och anställda i enskild tjänst (280 000 personer).

De största näringsgrenarna inom det statliga området är Post- och telekommunikation (15 000 personer) och Offentlig förvaltning och andra tjänster (22 000 personer). Den senare näringsgrenen indelas i Offentlig förvaltning (8 000 personer), Försvar och polisväsen (5 000 personer), Undervisning (6 000 personer) och Övrigt (4 000 personer).

Inom landstingen är den helt dominerande näringsgrenen Hälso- och sjukvård med 73 000 personer. Femtusen personer är anställda inom Offentlig förvaltning och andra tjänster.

De största näringsgrenarna inom det kommunala området är Husligt arbete inom socialvård (65 000 personer), Undervisning (46 000 personer). Övrig socialvård (22 000 personer) och Hälso- och sjukvård (12 000 personer).

Deltidsanställda kvinnor i enskild tjänst har fördelats på ett stort antal näringsgrenar. Inom Tillverkningsindustri arbetar 73 000 personer, inom Handel, restaurang och hotell 112 000 personer, inom Samfärdsel 5 000 personer och inom Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning och uppdragsverksamhet sammanlagt 27 000 personer. Inom näringsgrenarna Undervisning, forskning, hälso- och sjukvård samt socialvård arbetar sammanlagt 16 000 personer, och likaså 16 000 personer finns inom näringsgrenarna Reparation av motorfordon, tvätteriverksamhet, hushållsarbete och annan personlig service. Inom Övriga tjänster finns 18 000 personer.

5.14.2 Faktisk och önskad veckoarbetstid

Texttabell 23. Andel personer som vanligen arbetar 20 timmar eller mer per vecka (I), som önskar arbeta fler timmar per vecka (II), som tycker deltid är lagom/vill vara hemma hos barnen (III), som skulle vilja arbeta på heltid om vissa hinder undanröjdes (IV) av samtliga deltidsanställda kvinnor 20-66 år i respektive arbetsgivarkategori.

Arbetsgivare	I	II	III	IV	Antal deltidсанställda kvinnor 20-66 år totalt 1000-tal
Staten	74	11	57	8	44
Enskild	65	14	53	8	280
Landsting	81	14	57	8	79
Kommun	57	17	46	8	165
Samtliga	66	15	52	8	568

Den enda näringsgren inom det statliga området, som i denna rapport studeras särskilt, är Post- och telekommunikation. Inom andra näringsgrenar är stickprovsstorleken så liten att olika skattningar blir behäftade med stor osäkerhet och dessa näringsgrenar redovisas därför sammanslagna.

Inom det statliga området är lång deltid mindre vanlig inom Post- och telekommunikation (63 procent) än inom Offentlig förvaltning och andra tjänster (84 procent). Vad gäller andel som önskar arbeta fler timmar per vecka än vad det faktiskt gör, föreligger ingen skillnad mellan dessa näringsgrenar.

Andelen personer i enskild tjänst med lång deltid är i allmänhet högre inom Tillverkningsindustrin och inom Handel, restaurang och hotell än inom övriga näringsgrenar. Bland 2-siffergrupper inom dessa näringsgrenar är andelarna högst inom Textil, tillverkning av kläder, sko, läder och päls (83 procent) och inom Restaurang och hotell (83 procent). Lägst andel deltidсанställda kvinnor 20-66 år med lång deltid finns inom Massa-, papperstillverkning och grafisk produktion (56 procent), inom Livsmedelsdetaljhandel (62 procent), inom Livsmedels-, dryckes- och tobakstillverkning (68 procent) och inom Övrig tillverkningsindustri (68 procent).

Inom Bank- och försäkringsverksamhet, fastighetsförvaltning, uppdragsverksamhet är andelen personer med lång deltid 43 procent, och inom Tjänster rör det sig om 55-60 procent.

Inom de flesta näringsgrenar, som har jämförelsevis stor andel personer med kort deltid, finns det också en relativt stor andel personer som önskar arbeta fler timmar per vecka. Det gäller t ex Livsmedels-, dryckes- och tobakstillverkning (18 procent önskar arbeta fler timmar per vecka), Massa- och papperstillverkning, grafisk produktion (21 procent) och Livsmedelsdetaljhandel (17 procent). Även inom Varuhushandeln är det en jämförelsevis stor andel (17 procent) som önskar arbeta mer. Inom Tjänster är det likaså ofta nära en femtedel som önskar arbeta fler timmar per vecka.

Inom landstinget är, som nämnts, näringsgrenen Hälso- och sjukvård dominerande bland de deltidanställda kvinnorna. Utmärkande för deltidanställda kvinnor inom denna näringsgren är, att man i hög utsträckning arbetar 20 timmar per vecka eller mer (82 procent), att 13 procent önskar arbeta fler timmar per vecka än de faktiskt gör.

Landstingets

Två näringsgrenar inom det kommunala området har jämförelsevis stor andel personer med kort deltid. Dessa är Husligt arbete inom socialvård (61 procent eller 40 000 personer) och inom Intresseorganisationer, rekreations- och nöjesverksamhet, bibliotek (73 procent eller 6 000 personer).

Kommunal tj

Någon större skillnad i andel personer som önskar arbeta fler timmar per vecka än de faktiskt gör, kan ej iakttagas mellan olika näringsgrenar inom det kommunala området.

5.14.3 Arbetstidsförläggning

Texttabell 24. Andel personer som arbetar enbart vardagar dagtid plus ev även lördag/söndag (I), som vanligen arbetar 15 dagar eller mer per kalendermånad (II), som har arbetstids-schema (III), som arbetar samma antal arbetstimmar varje vecka (IV), som börjar/slutar arbetet samma tider varje dag (V), som sällan eller aldrig arbetar över-tid (VI), som är nöjd med sin arbetstidsförläggning (VII) av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år inom statlig, enskild, kommunal och landstingstjänst.

Arbetsgivare	I	II	III	IV	V	VI	VII	Antal deltidanställda kvinnor 20-66 år totalt 1000-tal
Staten	58	67	91	64	61	73	94	44
Enskild	55	67	82	63	59	77	94	280
Landsting	30	46	88	41	46	79	92	79
Kommun	70	69	87	68	57	81	95	165
Samtliga	56	65	85	62	57	78	94	568

Deltidsanställda kvinnor 20-66 år inom Post- och telekommunikation har en annan fördelning på arbetstidsförläggning än personer inom övriga näringsgrenar på det statliga området. Endast 45 procent inom Post- och telekommunikation arbetar vardagar dagtid plus eventuellt lördag/söndag (mot 76 procent av övriga statligt anställda kvinnor. Detta kan till stor del förklaras av att en rätt stor andel (27 procent motsvarande 4 000 personer) inom denna näringsgren arbetar skift eller efter turlista. Inom hela det statliga området är det 6 000 personer som har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, 6 000 personer som har skift- eller turlistearbete och 4 000 personer som har udda arbetstider¹.

Inom Post- och telekommunikation arbetar man mer sällan än på det övriga statliga området 15 dagar eller mer per månad (59 procent inom Post- och telekommunikation mot 72 procent inom övrig statlig verksamhet). Man arbetar också jämförelsevis sällan (44 procent) samma antal timmar varje vecka och börjar/ slutar mer sällan samma tid varje dag (42 procent). Motsvarande andelar inom övrig statlig verksamhet är 73 respektive 91. Både inom Post- och telekommunikation och inom övrig statlig verksamhet säger över 90 procent, att de är nöjda med sin arbetstidsförläggning (91 resp 97 procent).

En jämförelsevis liten andel personer som arbetar dagtid vardagar plus eventuellt lördag/söndag finns inom Livsmedels-, dryckes- och tobakstillverkning (64 procent). Inom denna näringsgren är också enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete rätt vanligt (10 procent motsvarande 1 000 personer), liksom udda arbetstider (17 procent motsvarande 2 000 personer). Andelen personer som arbetar dagtid vardagar plus ev lördag/söndag är liten också inom Massa- och papperstillverkning, grafisk industri (47 procent). Inom denna näringsgren har 32 procent (5 000 personer) enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, och 20 procent (3 000 personer) har udda arbetstider¹.

Inom Varuhushandel arbetar 65 procent dagtid vardagar, varav hälften även på lördag/söndag. I övrigt finns inom denna näringsgren rätt jämn fördelning på enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, skift eller turlistearbete och övrigt (udda arbetstider¹) med drygt en tiondel (motsvarande 2 000 personer) inom respektive typ av arbetstidsförläggning.

¹ Till udda arbetstider räknas morgon- och/eller kvällspass, varierande arbetstider där arbetets art bestämmer, arbetar när som helst när arbetsgivaren ringer.

Sextio procent arbetar dagtid vardagar inom Livsmedelsdetaljhandel, varav drygt hälften även arbetar på lördag/söndag. Sjuttionio procent (4 000 personer) har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, omkring en tiondel (3 000 personer) har skift- eller turlistearbete och likaså en tiondel (3 000 personer) har udda arbetstider. Sextiofem procent arbetar dagtid vardagar inom Dagligvaruhandel utom livsmedel, varav drygt hälften även på lördag/söndag. En femtedel arbetar skift eller efter turlista (4 000 personer). Inom Restaurang och hotell arbetar 63 procent dagtid vardagar plus ev även lördag/söndag. Sexton procent (2 000 personer) arbetar skift eller efter turlista, och omkring en tiondel (mellan 1 000 och 2 000 personer) finns i var och en av grupperna enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete och övrigt (udda arbetstider).

Inom näringen Tjänster märks framförallt två näringsgrenar med liten andel personer som arbetar dagtid vardagar plus ev lördag/söndag. Dessa näringsgrenar är Undervisning, forskning, hälso- och sjukvård och socialvård med 67 procent och Övriga tjänster med 43 procent, som har denna arbetstidsförläggning. I den förra näringsgrenen fördelar man sig även rätt jämnt på enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete (15 procent eller 2 000 personer), skift- eller turlistearbete (8 procent eller 1 000 personer) och udda arbetstider (11 procent eller 2 000 personer). I den senare näringsgrenen har 30 procent (5 000 personer) enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete och 26 procent (5 000 personer) udda arbetstider.

Sammanlagt inom hela det privata området finns det 32 000 personer som har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, 19 000 personer som arbetar skift eller efter turlista och 32 000 personer som arbetar på udda arbetstider.

Andelen personer som arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad, växlar från näringsgren till näringsgren (51 till 86 procent). Lägst andelar finns inom Livsmedelsdetaljhandel och inom Reparation av motorfordon, tvätteriverksamhet, hushållsarbete och annan personlig serviceverksamhet, där andelarna i båda fallen är 51 procent.

Inom så gott som samtliga näringsgrenar har över 75 procent arbetstidsschema, i den meningen att de minst en vecka i förväg vet när och hur de kommer att arbeta.

Andelen personer som arbetar samma antal timmar varje vecka varierar från näringsgren till näringsgren (ca 50 till 80 procent). Lägst andel har Livsmedelsdetaljhandel (55 procent), Dagligvaruhandel utom livsmedel (48 procent) och Sällanköpsvaruhandel (50 procent).

Även vad gäller andel personer som börjar och slutar samma tider varje dag är variationen rätt stor från näringsgren till näringsgren (35-70 procent). Liten andel personer med varierande arbetstider dag från dag har näringsgrenarna Varuhushandel (54 procent), Livsmedelsdetaljhandel (55 procent), Dagligvaruhandel utom livsmedel

(35 procent), Sällanköpsvaruhandel (52 procent) och Livsmedels-, dryckes- och tobakstillverkning (53 procent).

Övertidsarbete förekommer särskilt ofta inom samma näringsgrenar som de ovan nämnda, nämligen de med liten andel personer med varierande arbetstider dag från dag. Drygt en fjärdedel inom respektive näringsgren har övertidsarbete. Övertidsarbete förekommer också ofta inom Övriga tjänster (26 procent).

Inom så gott som samtliga näringsgrenar säger över 90 procent att de är nöjda med sin arbetstidsförläggning. Undantag utgör Varuhushandel där 13 procent säger sig vara missnöjda.

Inom landstinget dominerar Hälso- och sjukvården. Här arbetar endast 36 procent dagtid vardagar, varav en fjärdedel ibland även arbetar på lördag/söndag. En fjärdedel (17 000 personer) har enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, 34 procent (25 000 personer) arbetar skift eller efter turlista. Udda arbetstider av olika slag har 5 000 personer.

Inom Hälso- och sjukvård arbetar endast 44 procent 15 dagar eller mer per kalendermånad. Tolv procent saknar arbetstidsschema. En stor andel (60 procent) har varierande antal arbetstimmar från vecka till vecka. Även andelen personer som börjar och slutar olika tider varje dag är rätt stor (54 procent). En femtedel uppger att de ofta eller ibland arbetar på övertid. Nittiotvå procent säger att de är nöjda med sin arbetstidsförläggning.

Näringsgrenar inom det kommunala området med liten andel personer som arbetar dagtid vardagar plus eventuellt även lördag/söndag, är Hälso- och sjukvård (57 procent, varav omkring en fjärdedel ibland också arbetar på lördag/söndag), Övrig socialvård (47 procent). I den förra näringsgrenen har omkring en fjärdedel (3 000 personer) enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete och 13 procent (2 000 personer) arbetar skift eller efter turlista.

I den senare näringsgrenen har också omkring en fjärdedel (5 000 personer) enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete och en fjärdedel (5 000 personer) arbetar skift eller efter turlista.

Inom hela det kommunala området finns det 16 000 personer med enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete, 9 000 personer med skift- eller turlistearbete och 10 000 personer med udda arbetstider.

Andelen personer som arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad varierar från 51 till 86 procent mellan olika näringsgrenar inom det kommunala området. Lägst andel finns inom Hälso- och sjukvård (56 procent) och Övrig socialvård (51 procent). Inom dessa två näringsgrenar är också andelen personer med varierande arbetstid från vecka till vecka stor (41 respektive 47 procent). Dessa två näringsgrenar har också en relativt stor andel personer

som börjar och slutar olika tider varje dag (42 respektive 45 procent). Stor andel personer med varierande arbetstider från dag till dag finns även inom Husligt arbete inom socialvård och inom Intresseorganisationer, rekreations- och nöjesverksamhet och bibliotek (51 respektive 46 procent).

Övertid är vanligast inom Kommunal förvaltning, där 32 procent arbetar övertid ofta eller ibland.

Inom samtliga näringsgrenar på det kommunala området säger över 90 procent att de är nöjda med sin arbetstidsförläggning.

5.14.4 Fackföreningstillhörighet

Fackföreningsanslutning är vanligast bland statligt anställda (69 procent eller 30 000 personer) och bland landstingsanställda (68 procent eller 54 000 personer). Bland de kommunalanställda är omkring hälften fackföreningsanslutna (83 000 personer), medan inom det privata området 44 procent (123 000 personer) är fackföreningsanslutna.

Andelen fackföreningsanslutna inom Post- och telekommunikation är 65 procent motsvarande 10 000 personer. Inom det övriga statliga området taget som en helhet uppger 71 procent (20 000 personer), att de är fackföreningsanslutna.

Fem procent (2 000 personer) av de fackföreningsanslutna inom det statliga området uppger att de har eller har haft förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidssysselsatta.

Andelen deltidsoanställda kvinnor 20-66 år inom enskild tjänst, som uppger sig vara fackföreningsanslutna, är lägre än inom statlig, kommunal och landstingstjänst (44 procent motsvarande 123 000 personer). Anslutningsgraden varierar dock rätt kraftigt från näringsgren till näringsgren, men endast två näringsgrenar (av dem med tillräcklig stickprovstorlek) ligger anslutningsgraden i nivå med vad som gäller inom det statliga och landstingsområdet eller inom de flesta näringsgrenar på det kommunala området. Dessa två näringsgrenar är Varuhushandel där anslutningsgraden är den högsta noterade, nämligen 79 procent (15 000 personer) och Dagligvaruhandel utom livsmedel där andelen fackföreningsanslutna är 64 procent (11 000 personer).

En anslutningsgrad på omkring hälften eller något däröver har man inom Textil, tillverkning av kläder, sko, läder och päls (52 procent motsvarande 6 000 personer), inom Metallvarutillverkning, maskintillverkning, tillverkning av elektriska produkter, byggande och reparation av fartyg samt instrumenttillverkning (53 procent motsvarande 10 000 personer) och inom Restaurang och hotell (54 procent motsvarande 8 000 personer).

Inom övriga näringsgrenar på det enskilda området är anslutningsgraden lägre än 50 procent. Särskilt låg är den inom Reparation av motorfordon, tvätteriverksamhet, hushållsarbete samt annan personlig serviceverksamhet (22 procent motsvarande 3 000 personer).

Sju procent (9 000 personer) av de fackföreningsanslutna inom det enskilda området uppger att de haft något förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidssysselsatta. Textil, tillverkning av kläder, sko, läder, päls avviker emellertid kraftigt från övriga näringsgrenar genom att inte mindre än 18 procent (1 000 personer) uppger att de har eller har haft förtroendeuppdrag.

Inom Hälso- och sjukvård uppger 70 procent (51 000 personer) att de tillhör fackförening, vilket är en jämförelsevis mycket hög anslutningsgrad.

Fyra procent av de fackföreningsanslutna inom landstinget uppger att de har eller har haft något förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidssysselsatta.

Totalt uppger omkring hälften av de deltidanställda kvinnorna 20-66 år inom det kommunala området att de är fackföreningsanslutna. Andelen fackföreningsanslutna varierar dock kraftigt från näringsgren till näringsgren. Lägst är den inom Husligt arbete inom socialvård (25 procent motsvarande 16 000 personer) och Intresseorganisationer, rekreations- och nöjesverksamhet samt bibliotek (34 procent motsvarande 3 000 personer). Dessa näringsgrenar är de av samtliga i deltidundersökningen redovisade näringsgrenar som har högst andel personer som arbetar mindre än 20 timmar per vecka (61 respektive 73 procent).

Man kan även i övrigt observera en tendens till att näringsgrenar med låg anslutningsgrad också har en större andel personer som arbetar mindre än 20 timmar per vecka än näringsgrenar med hög anslutningsgrad dock inte på långt när så hög som i de två ovan nämnda näringsgrenarna inom det kommunala området. Flera undantag från denna tendens finns dock.

Inom det kommunala området är andelen fackföreningsanslutna över 60 procent i alla undersökta näringsgrenar (motsvarande sammanlagt 64 000 personer), utom i de två ovan nämnda med särskilt låg anslutningsgrad.

Åtta procent (7 000 personer) av de fackföreningsanslutna inom det kommunala området uppger att de har eller har haft förtroendeuppdrag under den tid de varit deltidssysselsatta. Särskilt vanligt tycks förtroendeuppdrag vara inom näringsgrenen Undervisning (12 procent motsvarande 4 000 personer).

5.15 H-region (Bilaga 8, del II)

5.15.1 Fördelning på H-region

De intervjuade personerna har fördelats på s k H-region. H-region anger tätortsgrad. Ju lägre nummer (H 1, H 2 . . . H 6) regionen tilldelats, desto tätare befolkad är den. Beträffande H-regionernas omfattning se texttabell 25 samt bilaga 4.

Texttabell 25. Antalet deltidsanställda kvinnor 20-66 år i de olika H-regionerna.

H-region	Antal deltidsanställda kvinnor 20-66 år 1000-tal
H 1: Stockholms A-region	107
H 2: Göteborgs och Malmö- Lund-Trelleborgs A- regioner	77
H 3: Kommunblock med mer än 90 000 inv i en cirkel med 30 km radie runt kommun- blockscentrum	182
H 4: Kommunblock med 27 000-90 000 inv inom 30 km radie runt kommunblocks- centrum samt med <u>mer</u> än 300 000 inv inom 100 km radie runt kommunblocks- centrum	134
H 5: Samma avgränsnings- villkor som för H 4 men med <u>mindre</u> än 300 000 inv inom 100 km radie runt kommun- blockscentrum	40
H 6: Kommunblock med mindre än 27 000 inv inom 30 km radie runt kommunblockscentrum	28

5.15.2 Faktisk och önskad veckoarbetstid

I stort sett gäller, att ju glesare befolkad regionen är, desto större andel av de deltidssysselsatta kvinnorna i åldrarna 20-66 år arbetar vanligen mindre än 20 timmar per vecka. I region H 1 arbetar 27 procent mindre än 20 timmar per vecka, i regionerna H 2 och H 3 är motsvarande procentandelar 32 och 33, i regionerna H 4 och H 5 39 och 38 och i region H 6 arbetar nära hälften mindre än 20 timmar per vecka.

Samtidigt uppger man oftare i de glesare befolkade regionerna att man skulle vilja arbeta fler timmar per vecka än vad man faktiskt gör. I region H 6 önskar 28 procent (8 000 personer) arbeta fler timmar per vecka. I regionerna H 4 och H 5 är motsvarande procenttal 18 (24 000 resp 7 000 personer), i region H 3 14 procent (26 000 personer) och i regionerna H 1 och H 2 10 och 11 procent (11 000 resp 8 000 personer).

I region H 6 säger sig inte mindre än 9 procent (3 000 personer), att de skulle vilja arbeta 35 timmar eller mer per vecka (heltid). Motsvarande procentandelar i de andra regionerna är 3 till 4.

5.15.3 Arbetstidsförläggning

Andelen personer som arbetar dagtid vardagar plus eventuellt även lördag/söndag varierar en del från region till region. Högst andelar finns inom regionerna H 1 och H 6 (73 och 72 procent). Inom övriga regioner är motsvarande andelar 65 till 68 procent. Resultaten antyder att andelen personer som även arbetar på lördag/söndag är något högre i de glesare än i de tätare befolkade regionerna. I genomsnitt är andelen personer med sådant arbete 12 procent.

Enbart kvälls-, natt- och/eller helgarbete är mycket ovanligt i region H 6 (6 procent). I övriga regioner rör det sig om 12-16 procent.

Skift- eller turlistearbete förekommer oftare i regionerna H 3, H 4, H 5 och H 6 (11-14 procent) än i region H 1 och H 2, där motsvarande procenttal är 6 till 7.

Vad gäller andelen personer som arbetar 15 dagar (nätter) eller mer per kalendermånad föreligger inga stora skillnader mellan regionerna. Någon större skillnad mellan regionerna vad beträffar andelen personer med arbetstidsschema kan inte heller iakttagas. Möjligen ser man en svag tendens till att arbetstidsschema är något vanligare i de tätare befolkade regionerna.

Sextiotvå procent av samtliga deltidanställda kvinnor 20-66 år uppger att de arbetar samma antal timmar varje vecka. Inga större skillnader märks mellan de olika regionerna. I regionerna H 1, H 2 och H 3 är det något vanligare än i de glesare befolkade regionerna att man börjar och slutar sitt arbete vid samma tider varje dag (58 till 65 procent). I region H 4 och H 5 är motsvarande procenttal 51 och 52 och i region H 6 44.

Arbete på övertid förekommer ibland eller ofta för omkring en femtedel av de deltidanställda kvinnorna i åldrarna 20-66 år. Inom region H 1 uppger 31 procent, att de ofta eller ibland arbetar på övertid. Inom de övriga regionerna rör det sig om 18 till 24 procent.

Andelen personer som uppger sig vara nöjda med sin arbetstidsförläggning varierar ej nämnvärt mellan de olika regionerna (93 till 96 procent).

5.15.4 Anställningsform

Region H 6 skiljer sig kraftigt från övriga regioner vad gäller den anställningsform man anser sig ha. Endast 55 procent (16 000 personer) uppger sig vara fast anställda mot 70 till 78 procent i de övriga regionerna. Inom region H 6 är objektsanställning jämförelsevis vanlig (24 procent eller 7 000 personer mot 7 till 11 i övriga regioner). Femton procent (4 000 personer) i region H 6 uppger sig vara tillsvidare/extraanställda mot 7 till 11 procent i övriga regioner.

5.15.5 Fackföreningstillhörighet

Vad gäller fackföreningstillhörighet är skillnaden mellan H-regionerna liten. Högst anslutningsgrad finner man i region H 3 och H 5 (55 procent i vardera regionen).

Bland de fackföreningsanslutna uppger 3 till 8 procent i de olika regionerna att de har eller har haft förtroendeuppdrag.

5.15.6 Tidigare sysselsättning

Endast små skillnader kan observeras mellan regionerna vad gäller det år då man påbörjade sitt nuvarande deltidarbete. Inte heller föreligger några större skillnader regionerna emellan vad gäller typ av sysselsättning före det nuvarande deltidarbetet. Förvärvsarbete som tidigare sysselsättning är vanligast i region H 5 (58 procent) och minst vanlig i region H 6 (49 procent).

Augusti 1975

Bilaga 1
P 1366

TEKNISK RAPPORT AVSEENDE

"UNDERSÖKNING AV DELTIDSARBETANDE"

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND	102
1.1	Syfte	102
2	UNDERSÖKNINGENS UPPLÄGGNING	102
2.1	Allmänt	102
2.2	Population	102
2.3	Urval	103
2.4	Urvalsförfarande	103
2.5	Mätperiod	103
2.6	Estimations- och uppräkningsförfarande	104
2.7	Mätinstrument	104
3	UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE	105
3.1	Resultat av fältarbete - bortfall	105
3.2	Imputering	107
3.3	Bearbetning	107
3.4	Tabeller	110
4	UNDERSÖKNINGSRESULTATENS TILLFÖRLITLIGHET	110
4.1	Olika typer av fel	110
4.2	Felens sannolika omfattning	111
4.3	Konfidensintervall	111
4.4	Systematiska fel	112
4.5	Sammanfattning av tillförlitlighetsdiskussionen	115

1 BAKGRUND

Undersökningen, här kallad Deltidsundersökningen, genomfördes av Statistiska Centralbyråns (SCB) utredningsinstitut på uppdrag av Delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor. De första kontakterna togs sent på hösten 1973.

1.1 Syfte

Undersökningens syfte har varit att kartlägga förekomsten av deltidarbete samt att belysa de deltidarbetandes arbets- och familjeförhållanden samt orsaker till deltidarbete, emedan detta har uppmärksammats som en till övervägande del kvinnlig arbetsform.

Undersökningens resultat avses kunna utnyttjas av såväl Delegationen själv för dess egna ändamål, som av arbetsmarknadens organisationer och andra intressenter.

2 UNDERSÖKNINGENS UPPLÄGGNING

2.1 Allmänt

Då undersökningens frågeställningar väl lämpade sig härför, genomfördes undersökningen som en tilläggsundersökning till arbetskraftsundersökningarna (AKU).

Härigenom kunde den aktuella gruppen (deltidsarbetande) lätt selekteras fram genom - huvudsakligen - de ordinarie AKU-frågorna samtidigt som en rad variabler fanns tillgängliga redan genom AKU-intervjun.

2.2 Population

Deltidsundersökningens undersökningspopulation, varmed avses den mängd personer som skall undersökas, utgörs av en del av AKUs undersökningspopulation vilken i sin tur består av alla i Sverige kyrkobokförda personer mellan 14 och 74 år.

Den delmängd av AKU-populationen som utgör Deltidsundersökningens population karaktäriseras av att

1. åldern (vid intervjutillfället) begränsades till 16-74 år
2. som deltidarbetande definierades personer vilka vanligen arbetar 1-34 timmar per vecka och för vilka detta inte innebär heltidsarbete (gäller vissa yrken). Till populationen räknades inte heller medhjälpare familjemedlemmar utan kontant lön, då dessa anses inta en särställning jämfört med populationen i övrigt.

Personer som har två deltidarbeten och som totalt vanligen arbetar mer än 34 timmar per vecka ingår således inte!

Även personer vars deltidarbete bestod i heltidsarbete vissa veckor per månad och inget arbete alls övriga veckor fick lov att utgå ur populationen eftersom de enligt AKUs definitioner i vissa fall måste räknas som heltidsarbetande.

2.3 Urval

Som urvalsram för AKU utnyttjas SCBs på magnetband upplagda register över totalbefolkningen (RTB), vilket bygger på de vid länsdatakontoren befintliga regionala befolkningsregistren.

2.4 Urvalsförfarande

Urvalet för varje månadsundersökning i AKU dras bland personer som fyllt 14 men ej 75 år.

Urvalet är proportionellt stratifierat och systematiskt inom strata. Stratumindelningen görs på följande sätt. Populationen indelas i två klasser med avseende på kön:

- i) män
- ii) kvinnor

två klasser med avseende på civilstånd:

- i) gifta
- ii) icke gifta

samt fem klasser med avseende på inkomst:

- i) ingen deklarerad inkomst
- ii) deklarerad inkomst 0 - 5 499 kr
- iii) " - 5 500 - 12 499 kr
- iv) " - 12 500 - 35 499 kr
- v) " - 35 500 - w kr

Genom kombination av dessa indelningar erhålls $2 \times 2 \times 5 = 20$ strata.

AKUs totala urval under ett kvartal delas i tre oberoende delar, ett för varje månad i kvartalet. (Var tredje månad återkommer samma urval, men för varje tillfälle förnyas det till viss del - $1/8$ av intervjupersonerna byts ut). Då man varje månad intervjuar ca 18 000 personer innebär detta att man under ett kvartal får ett totalurval på 54 000 personer. Med den tidigare nämnda definitionen uppskattades antalet deltidsarbetare därav till knappa 2 000 per månad, dvs inte fullt 6 000 per kvartal (se vidare under punkt 3.1).

AKU-urvalet dateras upp och kompletteras inför varje intervjutillfälle genom en s k märkbandsrutin.

2.5 Mätperiod

Det beslutades att Deltidsundersökningen skulle utföras som en tilläggsundersökning till AKU under andra kvartalet 1974.

AKU-urvalet fördelas vanligtvis på två angränsande mätperioder per månad - varje mätperiod omfattar en helgfri vecka. P g a helger o d kom emellertid både april- och juniundersökningen att omfatta

endast en mätvecka - i maj fördelades urvalet dock som vanligt på två mätveckor. Fördelningen på en eller två mätveckor påverkar naturligtvis inte urvalets storlek.

Mätveckor: 1-7 april
                                       6-12 maj och 13-19 maj
                                       10-16 juni.

2.6   Estimations- och uppräkningsförfarande

I AKU tillämpas s k sammansatta skattningar. Detta estimationsförfarande innebär att möjligheten till precisionsvinster på grund av att samma intervjupersoner deltar vid flera undersökningstillfällen tillvaratas i själva estimationsprocessen.

För att förbättra precisionen i skattningarna görs i AKU även en efterstratifiering genom att urvalet fördelas efter kön, civilstånd (endast kvinnorna) och ålder (1-årsklasser i åldrarna 14-19 och 60-69 samt 5-årsklasser i åldrarna 20-59 och 70-74) i uppräkningsklasser (n_g). Mot varje uppräkningsklass svarar ett för varje månad beräknat befolkningsprognostal (N_g). Viktsberäkningen sker genom att $\frac{N_g}{n_g}$ beräknas för varje uppräkningsklass och påföres samtliga individer i uppräkningsklassen. Dessa vikter utnyttjades även i Deltidsundersökningen men då omräknade för att gälla skattningar av kvartalsmedelvärden - dvs månadsvikterna dividerades med 3.

Således bildas varje förekommande skattning i Deltidsundersökningen som

$$\frac{1}{3} \sum_{t=1}^3 \sum_g \frac{N_g}{n_g} \sum_i Y_{gi} \quad (1)$$

där N_g alltså är ett prognostal över antalet personer i den aktuella uppräkningsklassen och n_g är motsvarande antal i stickprovet. Y_{gi} = variabelvärdet för i-te individen i uppräkningsklass g.

P g a att AKUs skattningar inte bildas på samma sätt (utan med tidigare nämnda sammansatta metod) kan direkta jämförelser mellan skattningarna i AKU och i Deltidsundersökningen inte göras.

2.7   Mätinstrument

Intervjuformuläret (bilaga 7) arbetades fram under januari och februari i samarbete med representanter från Delegationen.

Det ordinarie AKU-formuläret kompletterades med ett par tillägsfrågor till de intervjupersoner (ip) som arbetade heltid, dvs mer än 34 tim under mätveckan, för att utröna huruvida dessa vanligen arbetade deltid och således skulle ingå i Deltidsundersökningens urval.

Intervjuformuläret till Deltidsundersökningen måste tidsmässigt begränsas till 20 minuter, då den skulle följa direkt på AKU-intervjun vilken beräknas ta 10 minuter i anspråk. En halvtimme anses utgöra gränsen för hur lång en telefonintervju bör vara.

Formuläret kom att bestå av totalt 36 frågor, varav 12 st berörde arbetstiden och dess förläggning, 10 st arbetsförhållanden i övrigt, 8 st familjesituation inklusive barntillsyn, 3 st motiv till och önskemål om deltidsarbete och slutligen 3 st inkomst. (Se bilaga 7.)

Då huvudundersökningen var planerad till andra kvartalet 1974 medgav tiden inte att en regelrätt provundersökning genomfördes. Dock kontrollerades formuläret tämligen noga bl a ur tidssynpunkt, av dels ett antal intervjuare som för tillfället var sysselsatta på SCB i Stockholm, dels genom att ett tiotal intervjuare från Stockholm med omnejd sammankallades till genomgång av formuläret samt ombads göra intervjuer med de ip i utgående paneler i mars-AKU som visade sig vara deltidsarbetande. Endast ett fåtal (3 st) dylika "autentiska" intervjuer kom dock till stånd. Emellertid är de synpunkter som ett antal erfarna intervjuare har på ett intervjuformulär av väl så stort värde i brist på en fullständig provundersökning.

3 UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE

Ip-brev, gällande Deltidsundersökningen kunde inte utsändas då ingående ip ju inte kunde identifieras i förväg. Alla intervjupersoner i AKU får emellertid ett ip-brev före första intervjutillfället.

Intervjuade gjorde ca 300 av SCBs lokalombud (loko) vilka som grundutbildning genomgått utredningsinstitutets brev- och internatkurs.

Instruktion (15 sidor) och övningsuppgifter (7 sidor) utsändes till samtliga loko som skulle arbeta med de tre aktuella arbetskraftsundersökningarna. Inför maj- och juniundersökningarna utsändes även en kompletterande instruktion, baserad på erfarenheterna från aprilundersökningen.

Endast direkta intervjuer med ip själv var tillåtna i Deltidsundersökningen och loko uppmanades, i de fall AKU-intervjun genomfördes med annan än ip, t ex make/maka, (vilket är tillåtet i AKU) p g a att ip inte personligen var anträffbar under AKUs fältarbetsperiod, att återkomma till ip för deltidsintervju under den utsträckta fältarbetstid som tillämpades för Deltidsundersökningen. I några enstaka fall tilläts emellertid indirekta intervjuer.

3.1 Resultat av fältarbete - bortfall

Fältarbetet resulterade i att man för april månad intervjuade 1 877, för maj 1 794 och för juni månad 1 680 deltidsarbetande, dvs totalt blev antalet intervjuer 5 351. Dessutom intervjuades 31 st personer som vid närmare betraktande inte kunde anses vara deltidsarbetande och därför icke ansågs tillhöra nettourvalet.

Eftersom undersökningen utfördes som en tilläggsundersökning till AKU måste två typer av bortfall beaktas. Dels det bortfall som beror på att en individ ej anträffats eller vägrat delta i AKU, dels det bortfall som beror på att en individ ej återanträffats eller vägrat delta i Deltidsundersökningen, efter det att AKU-intervjun genomförts.

TABELL A

RESULTATREDOVISNING FÖR DELTIDSUNDERSÖKNINGEN

	Andra kvartalet 1974						Summa Antal	%
	April		Maj		Juni			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
<u>AKU-resultat:</u>								
Bruttourval	17 448		17 392		17 442		52 282	
därav ip avliden	8		18		13		39	
ip utomlands	15		19		26		60	
Nettourval	17 425		17 355		17 403		52 183	
Intervjuer	16 769		16 606		16 531		49 906	
Bortfall	656		749		872		2 277	
därav ip ej anträffad	209		250		422		881	
vägran	437		491		431		1 359	
annat skäl	10		8		19		37	
Bortfallet i proc av nettourvalet		3,8		4,3		5,0		4,
Bortfall som vid imputering blivit "deltidsarbetande"	-		-		-		263	
<u>P 1366:</u>								
Bruttourval	1 943		1 837		1 728		5 508	
därav ej inkomst	5		3		2		10	
slutat arbeta	1		2		-		3	
arbetar heltid	-		4		5		9	
arbetar vanligen ej	2		-		4		6	
övrigt	-		-		-		3	
Nettourval	1 935		1 828		1 717		5 743	
därav imputerade							263	
Intervjuer	1 877		1 794		1 680		5 351	
Bortfall	58		34		37		129	
därav sjuka	7		4		4		15	
ej anträffade	2		2		1		5	
vägrare	40		27		27		94	
övrigt	9		1		5		15	
Bortfallet i procent av nettourvalet		3,0		2,0		2,2		2,

Totala bortfallet i P 1366: 263 + 129 = 392

i procent av nettourvalet:

$$\frac{392}{5743} = 6,8 \%$$

3.2 Imputering

Vad beträffar bortfallsbehandlingen i AKU så sker där en s k imputering, vilket innebär att man för varje bortfallsindivid letar rätt på en "liknande" svarsindivid. Med "liknande" avses då att individerna har samma värden på variablerna kön, civilstånd (endast kvinnor), ålder och län. Därefter överförs svarsindividens variabelvärden på bortfallsindivid. I tabeller etc kommer bortfallet alltså inte att "synas". Andra kvartalet 1974 uppgick detta bortfall i AKU till 2 277 vilket utgjorde 4,4 % av nettourvalet 52 183.

Av dessa 2 277 bortfallsindivider i AKU är det ju omöjligt att säga hur många som var deltidsarbetande enligt Deltidsundersökningens definitioner. Däremot utgör de imputerade uppgifterna en god gissning på storleken på denna del av Deltidsundersökningens totala bortfall. Antalet är 263 st.

Den andra delen av det totala bortfallet utgörs som ovan nämnts av de personer för vilka intervju erhållits i AKU men inte i Deltidsundersökningen. Deras antal uppgick till 129 st sammanlagt under de tre undersökningsmånaderna vilket utgör 2,4 % ($= \frac{129}{5480}$) av nettourvalet (5 480) obeaktat AKU-bortfallet.

Det totala bortfallet i deltidundersökningen skulle således ungefärligen kunna beräknas som summan av "imputerade deltidsarbetande" i AKU-bortfallet och bortfallet i själva Deltidsundersökningen, dvs $263 + 129 = 392$ utgörande 6,8 % ($= \frac{392}{5480 + 263}$) av nettourvalet då AKU-bortfallet beaktats ($= 5480 + 263$).

I Deltidsundersökningen har imputering av detta bortfall (uppgående till 392 personer således) gjorts på följande sätt: Uppgifter från en svarsindivid, som så långt möjligt liknar bortfallsindividens m ap kön, ålder och barnantal (denna senare uppgift är för de 263 som var bortfall i ordinarie AKU imputerad) har i sin helhet (dvs både vad gäller de ordinarie AKU-uppgifterna och Deltidsundersökningens uppgifter) överförts till bortfallsindividerna.

3.3 Bearbetning

Såväl AKU- som deltidformulären avregistrerades, kodades (näringsgren), granskades, stansades och kontrollstansades samt - då så befanns nödvändigt - kompletterades med avseende på saknade eller inkonsekventa svar.

Granskningsarbetet visade sig tämligen krävande eftersom ett stort antal av formulärets frågor logiskt griper in i varandra och en viss kontroll över att de var konsistent besvarade var nödvändig. För ytterligare ett antal frågor måste dessutom viss omkodning och/eller listning ske.

De nya, i formuläret ej angivna koder som kom till användning var:

FRÅGA Kolumn/korttyp		Koder som ej framgår av formuläret
22-23/2	Ip kan ej ange vanlig arbetstid per vecka (sid 2 i formuläret). Vet ej	98
Fr 4 40/2	Svaren kodades om och placerades i kol 70-71 i korttyp 3. 1-7 i kol 40 motsvaras i kol 70-71 av 01-07. Därtill kommer;	
(70-71/3)	Ip arbetar vanligen någon gång mellan 15.00 - 22.00.	08
	Ip hoppar in när som helst - arbetsgivaren ringer.	09
	Ip arbetar varierande tider p g a att han/hon är egen företagare och arbetets art får bestämma.	10
	Ip arbetar vanligen morgon + kvällspass.	11
	Ip arbetar vanligen någon gång mellan 4.30-10.00	12
	Ip arbetar hemma med total frihet att förlägga arbetstiden som han/hon vill - även egna företagare, då arbetets art ej bestämmer arbetstiden.	13
	För de fyra första svarsalternativen på fråga 4 (kodnr 01-04) gäller dessutom att en timmes förskjutning över tidsgränserna tolererades. Detta gäller även fråga 24 angående makes/makas arbetsförläggning.	
Fr 9 47/2	Ip skulle helst vilja ha mer sammanhängande arbetstid, tex full arbetsdag ett par dagar/vecka i stället för deltid alla dagar.	8
Fr 10 48-49/2	"Vet ej"	98
50/2	"Vet ej"	4
Fr 11 a+b	Ip anställd i "eget" AB	11
51-52/2 52-53/2	Ips uppsägningstid 1 vecka	12

FRÅGA Kolumn/korttyp		Koder som ej framgår av formuläret
Fr 12	Ip har hemarbete	7
55/2	Ip arbetar i makes/makas eller föräldrars firma	8
Fr 14-15		
58-59/2	"Vet ej"	98
60-63/2	"-	98
64-68/2	"-	98
Fr 26	Tillsyn av modern p g a dennas graviditetsledighet.	10
18-33/3	Barnen följer med föräldrarna till arbetet eller hemarbetande ip.	11
	Två eller fler familjer hjälper varandra.	12
	Lekskola.	13
Fr 27	Ip är pensionär	2
46/3	Ip har inte råd med barntillsynskostnaderna.	3
	Ip hjälper son eller dotter med barnpassning, skulle annars inte arbeta alls.	4
	Ip vill ha tid över för hobby eller liknande.	5
Fr 31b	"Vet ej"	4
52/3		
Fr 34	Ip vägrar svara	9997
56-59/3	"Vet ej"	9998
Fr 36	Ip var ej gift eller sammanboende 1973.	16
62-63/3		

Generellt gäller dessutom att kod 9 (99) tillämpats då svar saknats, 98 för "vet ej" och 97 då ip vägrat besvara frågan.

De stansade och på magnetband överförda intervjuerna kontrollerades även maskinellt med avseende på rimliga värden och logiska svars-mönster.

Bandet påfördes även uppgifter om nationalitet (pos 232-233), H-region, vilket är en regional indelning baserad på befolkningstäthet, (pos 234) och vikt (pos 235-238; en decimal). (Se avsnittet om estimations- och uppräkningsförfarandet.)

3.4 Tabeller

De tabeller som sedermera kördes fram var av i huvudsak fyra olika slag.

- A Jämförelsetabeller - där de deltidsarbetande jämfördes i vissa avseenden med dels heltidsarbetande, dels med personer utanför arbetskraften. Tabellerna redovisar uppräknade värden och bortfallet har imputerats. Dessa tabeller innehåller givetvis endast ordinarie AKU-uppgifter för andra kvartalet 1974.
- B Frekvenstabeller - där frekvenserna för varje fråga i deltidsformuläret redovisades, dels för varje månad för sig - dels för hela kvartalet. Tabellerna redovisar svarsstratum (dvs bortfallet har ej imputerats) och är inte uppräknade (dvs stickprovsnivå).
- C Korstabeller på stickprovsnivå - där flertalet av tabellerna utslutande redovisar anställda. Tabellerna redovisar svarsstratum.
- D Korstabeller på befolkningsnivå - dvs uppräknade korstabeller med bortfallet imputerat. Även dessa tabeller ägnas huvudsakligen åt de anställda och däribland framförallt kvinnor 20-66 år.

4 UNDERSÖKNINGSRESULTATENS TILLFÖRLITLIGHET

För att bedöma säkerheten i undersökningsresultaten måste man ta hänsyn till flera faktorer som kan ge upphov till fel i resultaten. Med att ett fel förekommer menas här att skattningen av en parameter skiljer sig från det sanna värdet.

4.1 Olika typer av fel

De fel som förekommer vid undersökningar av denna typ kan efter orsak grovt delas upp i

- i övertäckningsfel, dvs fel som beror på att enheter som ej tillhör undersökningspopulationen kommer med vid resultatredovisningen
- ii undertäckningsfel, dvs fel som beror på att vissa enheter i undersökningspopulationen inte ingår i urvalsramen
- iii mätfel, dvs fel som t ex kan bero på att ip missuppfattat frågor eller på att en eller flera intervjuare feltolkat instruktionerna eller missuppfattat ip
- iv bearbetningsfel, dvs fel som kan uppkomma vid det manuell eller maskinella handhavandet av det insamlade materialet

- v bortfallsfel, dvs fel som beror på att mätvärde för vissa enheter saknas på en eller flera undersökningsvariabler
- vi stickprovfel, dvs fel i skattningen som beror på att endast ett stickprov undersöks.

Felen i-v uppträder vid såväl stickprovsundersökningar som totalundersökningar och felet vi endast vid stickprovsundersökningar.

4.2 Felens sannolika omfattning

För att få en uppfattning om felens sannolika omfattning tillämpas den statistiska sannolikhetsteorin. Varje skattning betraktas som en slumpvariabel med en viss sannolikhetsfördelning som beror på samtliga tidigare nämnda fel. Slumpvariationen i denna fördelning mäts med skattningens standardavvikelse. Slumpvariabeln antages vara normalfördelad och därmed entydigt bestämd av skattningens förväntade värde och standardavvikelse.

Om skattningens förväntade värde inte överensstämmer med parametrarnas sanna värde har skattningen ett systematiskt fel. Fel av typerna i-vi kan samtliga bidra till det systematiska felet. (Se vidare under punkt 4.4.)

4.3 Konfidensintervall

Med konfidensintervall menas ett intervall kring en skattning som med en viss konfidensgrad omsluter skattningens förväntade värde. Om intervallet är sådant att det med säkerhet innehåller det förväntade värdet har det konfidensgraden 100 %. Om det däremot med säkerhet inte innehåller det förväntade värdet är konfidensgraden 0 %. Vanligen arbetar man med 95-procentiga konfidensintervall som för en normalfördelad variabel beräknas som skattningen ± 2 gånger standardavvikelsen för skattningen.

Vid bestämning av konfidensintervallen föreslås i enlighet med avsnittet om estimations- och uppräkningsförfarandet att

$$\sqrt{\frac{1}{9} \sum_{t=1}^3 \sum N_g^2 \frac{1 - \frac{n_g}{N_g}}{n_g(n_g - 1)} \left[\sum (X_{gi})^2 - \frac{(\sum X_{gi})^2}{n_g} \right]} \quad (2)$$

användes som skattning av standardavvikelsen.

Ett 95-procentigt konfidensintervall beräknas då som

$$\text{skattningen} \pm 2 \sqrt{\frac{1}{9} \sum_{t=1}^3 \sum N_g^2 \frac{1 - \frac{n_g}{N_g}}{n_g(n_g - 1)} \left[\sum (X_{gi})^2 - \frac{(\sum X_{gi})^2}{n_g} \right]}$$

4.4 Systematiska fel

Om systematiska fel förekommer måste konfidensintervallets läge ändras för att parametrarnas samma värde skall ligga i intervallet med den tänkta konfidensgraden. Det nya intervallet erhålles genom att korrigera konfidensintervallets nedre och övre gräns.

Att objektivt skatta det systematiska felet kräver, om det ens är möjligt, speciella undersökningar och experiment vilka för en undersökning av denna typ torde medföra orimliga kostnader. I det följande skall emellertid riskerna för systematiska fel diskuteras med utgångspunkt från de tidigare nämnda feltyperna i-vi.

i och ii Täckningsfel

Med den definition av undersökningspopulationen (se sid 2) som gäller i deltidundersökningen föreligger en viss risk att personer som egentligen inte arbetar deltid (enl def.) ändå blir intervjuade. Ett antal sådana fall påträffades också vid granskning och kontroll. Dessa ingår således inte i materialet och att ett beaktansvärt antal andra liknande intervjuer kommit med kan anses föga troligt.

En form av undertäckning skulle kunna sägas föreligga i det att personer som regelbundet arbetar heltid 1-3 veckor per månad och är helt lediga övriga veckor ju i en viss bemärkelse kan sägas vanligen arbeta deltid! Enligt AKUs definitioner betraktas dessa emellertid som heltidsarbetande och på grund av detta har de ej kunnat tas med i Deltidsundersökningen och kan således ej heller sägas ha givit upphov till något systematiskt fel. Personer som arbetar deltid (dvs ≤ 34 tim) varannan vecka ingår dock i urvalet.

Systematiska fel p g a täckningsfel torde därför inte förekomma.

iii Mätfel

Den typ av mätfel som skulle kunna vara aktuella i denna undersökning är då ip missförstått frågan eller frågan har varit svårbesvarad från ips synpunkt.

En del av denna osäkerhet får tillskrivas det något varierande språkbruk som vidhåftar flera av de variabler och alternativ som ingår i undersökningens frågeställningar. T ex Exakt vad är ett arbete? Vem är fast anställd? Vad kännetecknar en anställning? Uppenbarligen ger inte alla människor exakt samma innebörd åt dessa begrepp.

Emellertid skall svårigheterna inte överdrivas, de allra flesta frågorna är tämligen entydiga och de punkter där tveksamhet kan råda diskuteras nedan.

"Antal vanligen arbetade timmar"

För de personer som arbetar mycket oregelbundet och inte har någon överenskommelse om arbetstimmarnas antal, kan denna fråga vara omöjlig att exakt besvara. Man får då nöja sig med vad ip anser vara det troligaste timantalet såvida ip kunnat ange något sådant.

Fr 4

Arbetstidens vanliga förläggning kan för vissa grupper ha varit svår att ange men p g a alternativens utformning torde de flesta svaren ha hamnat i rätt kategori. Tveksamma fall skrevs ut av intervjuaren och kodades därefter av utredningsmännen.

Fr 6-7

Här föreligger naturligtvis risk att ip inte har skillnaden mellan tidens förläggning och dess omfång klar för sig. Risken påpekades i instruktionen och intervjuarna ombads vid behov utreda saken för ip.

Frågan enligt vems önskemål arbetstiden bestäms är i många fall avgjort svårbesvarad men den torde dock inte ha missförståtts i någon relevant mening. Svaren på frågan måste ju tolkas så att de får en viss subjektiv innebörd.

Av vad som framkommit under fältarbete och granskning har frågorna dock inte orsakat några större problem.

Fr 12

Antalet och variationerna i anställningsformer speciellt bland deltidsarbetande är svåröverskådligt men svarsalternativen i denna fråga begränsades ändå till i huvudsak fem grupper. Detta kan ha medfört svårigheter för ip och intervjuaren att klassificera en viss bestämd anställningsform. Dock ombads intervjuarna anteckna de besvärliga fallen i stället för att koda in dessa och genomgången av detta material visade att även om svårkodade fall förekom så har frågan förmodligen generellt sett fungerat väl.

Fr 20

Emedan ett flertal definitioner av vilka personer som skall räknas till i ett hushåll finns och eftersom olika definitioner också ger mycket olika resultat bör den definition som använts i Deltidsundersökningen ha ett visst intresse i detta sammanhang även om frågan inte misstänks innehålla något mätfel i betydelsen avvikelse från definitionen.

Definition av hushåll: Ett hushåll består av de personer som bor i samma bostadslägenhet och som tillhör samma kosthushåll, dvs äter minst ett huvudmål per dag gemensamt under minst 5 dagar/vecka.

Fr 27-29

Osäkerheten i denna frågekombination ligger i att den varierande tidsaspekten ("... skälen till att Ni tog arbete på deltid..." och "Skulle Ni vilja arbeta heltid...")eventuellt inte uppmärksammas. Ip kan alltså ha besvarat frågan varför han/hon nu arbetar deltid i stället för frågan varför han/hon tog deltidsarbete. Oftast sammanfaller väl dessa skäl, speciellt som mer än 50 % visade sig ha haft sitt deltidsarbete i mindre än 4 år, men tvetydigheten bör dock inte försummas att påpekas vid en tolkning av resultaten.

Fr 34

Som framgår av frågans formulering: "Ungefär hur mycket tjänar Ni per månad före skatt på Ert deltidsarbete?" kan man inte förvänta sig exakta besked från alla ip och framför allt inte från dem vars lön varierar mycket från månad till månad eller de som har vecko-, tim- eller annan löneform.

Förutom ovanstående frågetecken torde mätinstrumentet ha fungerat tillfredsställande och några skäl att misstänka systematiska fel p g a mätinstrumentfel föreligger inte.

iv Bearbetningsfel

Bearbetningsfel kan inträffa om instruktionerna för granskning, kodning eller stansning missuppfattats. När det gäller granskning och kodning har stickprovskontroller utförts under arbetets gång. Med utredningsinstitutets kontrollprogram har också såväl granskning, kodning som stansning kontrollerats. Inga bearbetningsfel kan anses föreligga.

v Bortfallsfel

Bortfallsfel innebär inga systematiska fel om bortfallet är slumpmässigt. Det partiella bortfallet¹ är i denna undersökning för de flesta variabler negligerbart, då det uppgår till högst 1,2 % av svarsstratum för frågan och i de flesta fall är betydligt lägre.

Dock finns tre undantag och det gäller då de tre inkomstfrågorna - fr 34, 35 och 36. P g a att dessa frågor hör till de frågor som brukar betraktas som 'känsliga' bör man här vara uppmärksam på såväl

1 Dvs svar saknas på vissa frågor.

andelen "vet ej"-svar som på andelen "vägrar svara" - inget av dessa svarsalternativ ger ju den typ av information som frågan är avsedd att inhämta och därför kan de betraktas som en form av bortfall. För dessa frågor utgör då "vägrar svara"-andelen av svarsstratum omkring 1,5 - 3,6 % och om "vet ej"-svaren betraktas som ev kamouflerad vägran uppgår andelen intervjuer utan meningsfulla svar på frågorna 34 och 35 till ca 5 % och på fråga 36 till ca 17 % av svarsstratum. Detta bör - speciellt vad beträffar fr 36 - ej falla ur minnet vid diskussioner om svarsstratums fördelning då det kan ha en snedvridande effekt.

För att underlätta subjektiva bedömningar om de eventuella systematiska felen i skattningarna till följd av individbortfallet² redovisas bortfallsindividerna samt svarsindividerna fördelade på kön och ålder.

	Intervjuer		Bortfall	
	Antal	%	Antal	%
Båda könen	5351	100,0	392	100,0
Män	440	8,2	45	11,5
Kvinnor	4911	91,8	347	88,5
16-19 år	203	3,8	12	3,1
20-24 år	285	5,3	18	4,6
25-34 år	1236	23,1	80	20,4
35-44 år	1204	22,5	78	19,9
45-54 år	1296	24,2	93	23,7
55-64 år	895	16,7	84	21,4
65-74 år	232	4,4	27	6,9

vi Stickprovself

Stickprovself beror på att endast ett urval studeras i stället för hela populationen. I stället för att mäta populationens parametrar skattas dessa med hjälp av urvalets resultat. Det urvalsförfarande som använts är ett sannolikhetsurval dvs man känner urvalssannolikheten för varje utvald person. Det förhållandet att vårt urvalsförfarande är ett sannolikhetsurval, samt att skattningarna sker med estimatorn (1) medför ytterst små systematiska fel. Orsaken till att systematiska fel kan uppstå är att talen N_g är att betrakta som prognoser. De studier som utförts har dock visat att felen i prognostalen är små varför några betydande systematiska fel p g a detta ej uppstår.

4.5 Sammanfattning av tillförlitlighetsdiskussionen

Sammanfattningsvis kan generellt sägas att systematiska fel inte torde förekomma i sådan utsträckning att det har avgörande betydelse för undersökningens resultat, dock bör vad som sagts angående inkomstfrågorna beaktas vid analys av resultaten.

² Dvs hela intervjun saknas p g a vägran, ip ej anträffad eller dylikt.

The first part of the report discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the successful operation of any business and is a key factor in determining the financial health of the company. The report also highlights the need for regular audits and reviews to ensure that all records are up-to-date and accurate.

Item	Quantity	Value
1. Office supplies	100	100.00
2. Travel expenses	50	50.00
3. Advertising	20	20.00
4. Salaries	150	1500.00
5. Rent	12	1200.00
6. Utilities	10	100.00
7. Insurance	8	80.00
8. Depreciation	5	50.00
9. Interest	3	30.00
10. Profit	10	100.00
Total	478	4780.00

The second part of the report provides a detailed analysis of the data presented in the table above. It shows that the largest expense is for salaries, followed by rent and utilities. The report also notes that the profit margin is relatively low, which may indicate that the company is not yet fully optimized for profitability. The author suggests several strategies for improving the company's financial performance, including reducing overhead costs, increasing sales, and improving operational efficiency.

Approximativa skattningar av halva 95-procentiga konfidensintervallets längd; för Deltidsundersökningen vad beträffar samtliga sysselsatta 16-74 år.

Stickprovsstorlek (basta)l n _g	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd	Uppräknat värde	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd ¹
22	9	2 500	1 040
27	10	3 000	1 140
31	11	3 500	1 230
35	12	4 000	1 320
40	12	4 500	1 400
44	13	5 000	1 470
49	14	5 500	1 540
53	14	6 000	1 610
57	15	6 500	1 680
62	15	7 000	1 740
66	16	7 500	1 800
71	16	8 000	1 860
75	17	8 500	1 920
80	18	9 000	1 980
84	18	9 500	2 030
88	18	10 000	2 080
97	19	11 000	2 180
106	20	12 000	2 280
115	21	13 000	2 370
124	22	14 000	2 460
133	22	15 000	2 550
141	23	16 000	2 630
150	24	17 000	2 710
159	25	18 000	2 790
168	25	19 000	2 870
177	26	20 000	2 940
221	29	25 000	3 290
265	32	30 000	3 600
309	34	35 000	3 890
354	38	40 000	4 150
398	39	45 000	4 400
442	41	50 000	4 640
531	45	60 000	5 080
619	48	70 000	5 480
707	52	80 000	5 860
796	55	90 000	6 210
884	58	100 000	6 540
1 061	63	120 000	7 150
1 238	68	140 000	7 710
1 415	73	160 000	8 230

¹ Avrundning av beräknade värden till jämnt tiotal har gjorts.

Stickprovsstorlek (bastal) n _g	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd	Uppräcknat värde	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd
1 592	77	180 000	8 710
1 769	81	200 000	9 170
2 211	90	250 000	10 210
2 653	98	300 000	11 130
3 095	106	350 000	11 970
3 537	113	400 000	12 740
3 979	119	450 000	13 460
4 421	125	500 000	14 120
5 306	136	600 000	15 330
6 190	145	700 000	16 410
7 074	154	800 000	17 380
7 958	161	900 000	18 260
8 843	169	1 000 000	19 060
10 611	181	1 200 000	20 470
12 380	192	1 400 000	21 660
14 148	200	1 600 000	22 650
15 917	208	1 800 000	23 490
17 685	214	2 000 000	24 180

Approximativa skattningar av halva 95-procentiga konfidensintervallets längd; för Deltidsundersökningen vad beträffar sysselsatta kvinnor 20-66 år.

Stickprovsstorlek (bastal) n_g	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd	Uppräknat värde	Halva 95-procentiga konfidensintervallets längd ¹
22	9	2 500	1 040
27	10	3 000	1 140
31	11	3 500	1 230
35	12	4 000	1 320
40	12	4 500	1 400
44	13	5 000	1 470
49	14	5 500	1 540
53	14	6 000	1 610
57	15	6 500	1 680
62	15	7 000	1 740
66	16	7 500	1 800
71	16	8 000	1 860
75	17	8 500	1 920
80	18	9 000	1 980
84	18	9 500	2 030
88	18	10 000	2 080
97	19	11 000	2 180
106	20	12 000	2 280
115	21	13 000	2 370
124	22	14 000	2 460
133	22	15 000	2 550
141	23	16 000	2 630
150	24	17 000	2 710
159	25	18 000	2 790
168	25	19 000	2 870
177	26	20 000	2 940
221	29	25 000	3 280
265	32	30 000	3 590
309	32	35 000	3 880
354	37	40 000	4 140
398	39	45 000	4 380
442	41	50 000	4 620
531	45	60 000	5 050
619	48	70 000	5 440
707	51	80 000	5 800
796	54	90 000	6 140
884	57	100 000	6 460
1 061	62	120 000	7 050
1 238	67	140 000	7 580
1 415	71	160 000	8 070
1 592	75	180 000	8 520
1 769	79	200 000	8 940
2 211	87	250 000	9 880
2 653	95	300 000	10 700
3 095	101	350 000	11 420
3 537	107	400 000	12 070
3 979	112	450 000	12 640
4 421	116	500 000	13 150

1 Avrundning av beräknade värden till jämnt tiotal har gjorts.

Department of Health and Human Services
Office of the Inspector General

Investigative Services
Fiscal Year 2025
Budget

Item	Quantity	Unit	Rate	Total
1	1			1
2	1			2
3	1			3
4	1			4
5	1			5
6	1			6
7	1			7
8	1			8
9	1			9
10	1			10
11	1			11
12	1			12
13	1			13
14	1			14
15	1			15
16	1			16
17	1			17
18	1			18
19	1			19
20	1			20
21	1			21
22	1			22
23	1			23
24	1			24
25	1			25
26	1			26
27	1			27
28	1			28
29	1			29
30	1			30
31	1			31
32	1			32
33	1			33
34	1			34
35	1			35
36	1			36
37	1			37
38	1			38
39	1			39
40	1			40
41	1			41
42	1			42
43	1			43
44	1			44
45	1			45
46	1			46
47	1			47
48	1			48
49	1			49
50	1			50
51	1			51
52	1			52
53	1			53
54	1			54
55	1			55
56	1			56
57	1			57
58	1			58
59	1			59
60	1			60
61	1			61
62	1			62
63	1			63
64	1			64
65	1			65
66	1			66
67	1			67
68	1			68
69	1			69
70	1			70
71	1			71
72	1			72
73	1			73
74	1			74
75	1			75
76	1			76
77	1			77
78	1			78
79	1			79
80	1			80
81	1			81
82	1			82
83	1			83
84	1			84
85	1			85
86	1			86
87	1			87
88	1			88
89	1			89
90	1			90
91	1			91
92	1			92
93	1			93
94	1			94
95	1			95
96	1			96
97	1			97
98	1			98
99	1			99
100	1			100

UB-nr					1-6
Föd år	-mån	-dag	-nr		7-16

UNDERSÖKNING AV DELTIDSARBETE
(Tillägg till AKU i april, maj, juni 1974)

TILL DELTIDSARBETANDE dvs OM FRÅGORNA 22, 26, T1 BESVARATS MED 1-19 ELLER 20-34 TIMMAR.

UNDANTAG:

- IP SOM HAR FULL ARBETSVECKA MINDRE ÄN 35 TIMMAR
- IP SOM ÄR MEDHJÄLPANDE FAMILJEMEDLEM UTAN KON-
TANT LÖN

DATUM ...../..... 1974 Loko nr .....

OBS! INSÄNDES TILLSAMMANS MED UB OCH AKU-FORMULÄRET

Den här gången har vi också fått i uppdrag att ställa några frågor för att belysa deltidssarbetet och de deltidssarbetandes situation. Med deltidssarbete avser vi arbete som vanligen omfattar mindre än 35 timmar per vecka.

Dessa frågor kommer alltså inte att vara knutna till hur Ni arbetade just förra veckan utan hur Ni normalt arbetar.

INTERVJU I P 1366	☐	17
INDIREKT INTERVJU I AKU, IP ANTRÄFFBAR EFTER AKUs FÄLTARBETSPERIOD	☐	18
INDIREKT INTERVJU I AKU, DIREKT INTERVJU OMÖJLIG/OLÄMPLIG ATT GENOMFÖRA	☐	19
IP VÄGRAR DELTA I TILLÄGGSUNDERSÖKNINGEN	☐	20

ANM:

UPPGIFTERNA ÖVERFÖRES FRÅN AKU-FORMULÄRET			
FRÅGANS NR I AKU	KOD		
17 (ANSTÄLLD ELLER EGEN FÖRETAGARE)	EGEN FÖRETAGARE	☐	21
	ANSTÄLLD	☐	
22, 26, T1 (IP ARBETAR VANLIGEN)	ANTAL TIM/VECKA	☐ ☐	22-23
30 (BARNENS ÅLDER)	FÖDELSEÅR	ANTAL BARN	
	74	☐	24
	73	☐	25
	72	☐	26
	71	☐	27
	70	☐	28
	69	☐	29
	68	☐	30
	67	☐	31
	66	☐	32
	64-65	☐	33
61-63	☐	34	
58-60	☐	35	

Fråga 1

Har Ni mer än ett arbete?

1 JA

36

2 NEJ → FORTSÄTT MED FRÅGA 3

TILL DE SOM SVARAR JA PÅ FRÅGA 1 LÄMNAS FÖLJANDE INFORMATION

Våra följande frågor avser endast det arbete som Ni räknar som Ert huvudsakliga arbete.REPETERA UNDER INTERVJUNS GÅNG VID MINSTA TVEKSAMHET ATT FRÅGORNA AVSER IPS HUVUDSAKLIGA ARBETE

Fråga 2

Hur många timmar arbetar Ni vanligen per vecka i Ert huvudsakliga arbete?

37-38

 TIMMAR PER VECKA I HUVUDSAKLIGA ARBETET

FRÅGA 3 AVSER ENDAST "ANSTÄLLDA" ENLIGT FRÅGA 17 I AKU-FORMULÄRET. OM EGEN FÖRETAGARE FORTSÄTT MED FRÅGA 4. FRÅGA 3 ÄR EN UTVIDGNING AV FRÅGA 18b I AKU-FORMULÄRET. ÖVERFÖR DIREKT FRÅN AKU-FORMULÄRET OM IP ARBETAR I STATLIG ELLER ENSKILD TJÄNST. ENDAST DE SOM ARBETAR I KOMMUNAL TJÄNST SKALL FÅ FRÅGA 3.

- 1 STATLIG TJÄNST
- 2 ENSKILD TJÄNST

Fråga 3

Ni sade tidigare att Ni arbetade i kommunal tjänst. Är Er arbetsgivare landstinget eller kommunen?

- 3 LANDSTINGET
- 4 KOMMUNEN

39

Fråga 4

Hur är Er arbetstid vanligtvis förlagd? Arbetar Ni .... ?

- 1 .... endast vardagar (mån-fre) med arbetstiden förlagd någonstans mellan 7 på morgonen och 6 på kvällen
- 2 .... vardagar (mån-fre) med arbetstiden förlagd någonstans mellan 7 på morgonen och 6 på kvällen och även någon gång på lör-, sön- eller andra helgdagar
- 3 .... vardagar (mån-fre) med hela arbetstiden förlagd efter klockan 6 på kvällen
- 4 .... vardagar (mån-fre) med hela arbetstiden förlagd efter klockan 6 på kvällen och även någon gång på lör-, sön- eller andra helgdagar
- 5 .... enbart lördagar och söndagar
- 6 .... skift (t ex 2-skift, 3-skift) eller efter tjänstgöringslista eller turlista } → FORTSÄTT MED FRÅGA 6
- 7 .... annan arbetstid. Hur? .....

40

Fråga 5

Har Ni ett arbetstidsschema så att Ni, åtminstone en vecka i förväg, vet när och hur Ni kommer att arbeta?

- 1 JA
- 2 NEJ

41

Fråga 6a

Arbetar Ni alltid samma antal timmar per vecka eller varierar antalet timmar från vecka till vecka?

- 1 ARBETAR ALLTID SAMMA ANTAL TIMMAR PER VECKA —————> 7
- 2 HAR VARIERANDE TIMANTAL FRÅN EGEN FÖRETAGARE —————> 7
VECKA TILL VECKA
ANSTÄLLD —————> 6b
- 3 VET EJ, KAN EJ SVARA —————> 7

42

Fråga 6b

Varierar antalet arbetstimmar per vecka enligt arbetsgivarens eller enligt Era egna önskemål?

- 1 VARIERANDE ANTAL ARBETSTIMMAR PER VECKA ENLIGT ARBETSGIVARENS ÖNSKEMÅL/ARBETETS ART OCH ORGANISERING
- 2 VARIERANDE ANTAL ARBETSTIMMAR PER VECKA ENLIGT EGNA ÖNSKEMÅL
- 3 MÅNADSFLEX
- 4 ANNAT, VAD? .....

43

FORTSÄTT MED FRÅGA 8 FÖR SKIFTARBETARE, TJÄNSTGÖRINGSLISTA OCH TURLISTA (DVS ALT 6 PÅ FRÅGA 4)

Fråga 7a

Börjar och slutar Ni alltid Ert arbete på samma tider varje dag eller har Ni varierande arbetstider från dag till dag?

- 1 BÖRJAR OCH SLUTAR ALLTID PÅ SAMMA TIDER VARJE DAG —————> 8
- 2 HAR VARIERANDE TIDER FRÅN DAG TILL DAG EGEN FÖRETAGARE —————> 8
ANSTÄLLD —————> 7
- 3 VET EJ, KAN EJ SVARA —————> 8

44

Fråga 7b

Varierar Era arbetstider enligt arbetsgivarens eller enligt Era egna önskemål, eller har Ni kanske s k flexetid?

- 1 VARIERANDE ARBETSTIDER ENLIGT ARBETSGIVARENS ÖNSKEMÅL/ARBETETS ART OCH ORGANISERING
- 2 VARIERANDE ARBETSTIDER ENLIGT EGNA ÖNSKEMÅL
- 3 FLEXTID
- 4 ANNAT, VAD? .....

45

Fråga 8

Är Ni nöjd med Er arbetstidsförläggning dvs med de tider och veckodagar Ni nu arbetar på?

- 1 JA —————> FORTSÄTT MED FRÅGA 10
- 2 NEJ

46

Fråga 9

Hur skulle Ni helst vilja ha Er nuvarande arbetstid förlagd?

- 1 Vardagar (mån-fre), inom tidsramen 7.01 - 18.00
(tiden inom tidsramen spelar ingen roll)
- 2 Vardagar (mån-fre), inom tidsramen 7.01 - 13.00
- 3 Vardagar (mån-fre), inom tidsramen 13.01 - 18.00
- 4 Kvällstid vardagar (mån-fre), inom tidsramen 18.01 - 22.00
- 5 Nattid vardagar (mån-fre), inom tidsramen 22.01 - 7.00
- 6 Lördag, söndag eller andra helger
- 7 Övrigt. Hur? .....

47

Fråga 10

Hur många timmar per vecka skulle Ni för närvarande vilja arbeta med den timlön Ni nu har?

48-49

	TIMMAR PER VECKA I HUVUDSAKLIGA ARBETET
--	---

<p>KODA NEDAN OM DET ANTAL TIMMAR SOM IP VILL ARBETA ÄR MER, MINDRE ELLER DETSAMMA SOM IP VANLIGTVIS ARBETAR. JÄMFÖR MED FRÅGA 22, 26, T1 I AKU-FORMULÄRET ELLER MED FRÅGA 2 HÄR OVAN FÖR IP MED MER ÄN ETT ARBETE</p>
--

- 1 MER
- 2 MINDRE
- 3 SAMMA

50

<p>FRÅGORNA 11-13 STÄLLS ENDAST TILL "ANSTÄLLDA" ENLIGT FRÅGA 17 I AKU-FORMULÄRET. OM "EGEN FÖRETAGARE" FORTSÄTT MED FRÅGA 14</p>

Fråga 11a

Känner Ni till hur lång uppsägningstiden är från Er arbetsgivares sida?

- 01 NEJ
- 02 OSÄKER
- 03 JA, INGEN UPPSÄGNINGSTID
- 04 JA, 14 DAGAR
- 05 JA, 1 MÅNAD
- 06 JA, 2-3 MÅNADER
- 07 JA, 4-5 MÅNADER
- 08 JA, 6 MÅNADER ELLER LÄNGRE
- 09 JA, TIDSBESTÄMT VIKARIAT/FÖRORDNANDE → FORTS. MED FRÅGA 13
- 10 JA, ANNAN TID. VILKEN? .....

51-52

Fråga 11b	Känner Ni till hur lång uppsägningstiden är från <u>Er egen</u> sida?
53-54	01 NEJ 02 OSÄKER 03 JA, INGEN UPPSÄGNINGSTID 04 JA, 14 DAGAR 05 JA, 1 MÅNAD 06 JA, 2-3 MÅNADER 07 JA, 4-5 MÅNADER 08 JA, 6 MÅNADER ELLER LÄNGRE 09 JA, TIDSBESTÄMT VIKARIAT/FÖRORDNANDE 10 JA, ANNAN TID. VILKEN? .....
Fråga 12	Vilken anställningsform har Ni?
55	1 Fast anställning/ordinarie/extra ordinarie/grupp 1 2 Tillfälligt eller tidsbestämt vikariat/förordnande/grupp 2 3 Objektanställd (t ex hemsamariter, dagbarnvårdare, byggnadsarbetare) 4 Tillsvidare/extra 5 Annan anställningsform. Vilken? ..... 6 Provtjänstgöring
Fråga 13a	Hur många anställningar har Ni haft under den senaste 12-månadersperioden?
56	1 1 ANSTÄLLNING → FORTSÄTT MED FRÅGA 14 2 2 ANSTÄLLNINGAR 3 3 ANSTÄLLNINGAR 4 4-6 ANSTÄLLNINGAR 5 7-10 ANSTÄLLNINGAR 6 11 ELLER FLER ANSTÄLLNINGAR 7 VET EJ
Fråga 13b	Hur många av dessa anställningar har varit deltidsarbeten? (Deltid = 1-34 tim/ve)
57	1 90 % ELLER MER 2 60-89 % 3 40-59 % 4 10-39 % ..... ANTAL DELTIDSARBETEN 5 MINDRE ÄN 10 % 6 VET EJ

Fråga 14

Hur många dagar (och nätter) arbetar Ni vanligen under en kalendermånad?

58-59

 DAGAR (NÄTTER) PER KALENDERMÅNAD I HUVUDSAKLIGA ARBETET

Fråga 15

När började Ni Er nuvarande anställning/Ert nuvarande arbete?

60-63

 ÅR MÅNAD

2

.... och sedan när arbetar Ni på deltid?

65-68

 ÅR MÅNAD

Fråga 16

Vad gjorde Ni innan Ni började Ert nuvarande arbete på deltid?

- 01 ARBETADE HELTID
 02 HADE ANNAT DELTIDSARBETE (MINDRE ÄN 35 TIM/VECKA)
 03 HUSHÅLLSARBETE
 04 BARNTILLSYN INKLUSIVE HUSHÅLLSARBETE
 05 STUDIER
 06 VÄRNPLIKT
 07 SJUKDOM
 08 PERMITTERAD/FÖRLORAT TIDIGARE ARBETE
 09 ARBETSMARKNADSUTBILDNING/OMSKOLNING
 10 ANNAT. VAD? .....

69-70

FRÅGORNA 17-18 STÄLLS ENDAST TILL "ANSTÄLLDA" ENLIGT FRÅGA 17 I AKU-FORMULÄRET. OM "EGEN FÖRETAGARE" FORTSÄTT MED FRÅGA 19

Fråga 17

Har Ni deltagit i någon internutbildning under den tid Ni arbetat deltid? Med internutbildning menar vi utbildning som är betald och oftast också arrangerad av arbetsgivaren. Introduktionskurser eller inskolning på arbetsplatsen ingår ej.

71

- 1 JA
 2 NEJ

Fråga 18

Har Ni blivit befördrad under den tid Ni arbetat deltid? (Med befördran avser vi förändrade arbetsuppgifter eller ökat ansvar i kombination med höjd lön.)

72

- 1 JA
 2 NEJ

Nu kommer några frågor som ställs för att vi skall kunna beskriva de deltidsarbetandes familjesituation.

FRÅGAN ÄR EN UTVIDGNING AV FRÅGA 29 I AKU-FORMULÄRET. ÖVERFÖR DIREKT FRÅN AKU-FORMULÄRET FRÅGA 29 OM IP ÄR GIFT. DE "OGIFTA" OCH "FÖRUT GIFTA" SKALL FÅ FRÅGA 19

Fråga 19

Är Ni sammanboende (sedan minst 6 månader)?

- 1 JA
2 NEJ

73

KODA IN CIVILSTÅNDET NEDAN
OM IP ÄR SAMMANBOENDE SÄTTS CIVILSTÅNDET HÄR NEDAN TILL SAMMANBOENDE. DE SOM INTE ÄR SAMMANBOENDE BEHÅLLER CIVILSTÅNDEN "OGIFTA" OCH "FÖRUT GIFTA"

- 1 GIFTA
2 SAMMANBOENDE
3 OGIFTA
4 FÖRUT GIFTA

74

Fråga 20

Hur många personer består Ert hushåll av?

75-76

FRÅGORNA 21-25 STÄLLS ENDAST TILL GIFTA ELLER SAMMANBOENDE. OM "OGIFTA" OCH "FÖRUT GIFTA" FORTSÄTT TILL ANVISNINGEN TILL FRÅGA 26

Fråga 21

Är Er make/maka förvärvsarbetande?

- 1 JA
2 NEJ, PERMITTERAD/FÖRLORAT TIDIGARE ARBETE
3 NEJ → FORTSÄTT TILL ANVISNINGEN PÅ FRÅGA 26

77

Fråga 22a

Vad slags huvudsakligt arbete har (hade) Er make/maka och

Fråga 22b

till vilket yrke vill Ni hänföra detta arbete?

78-80

Fråga 23

Arbetar (arbetade) han/hon vanligen mer eller mindre än 35 timmar/vecka?

1-6
UB-nr
7

- 1 35 TIM/VECKA ELLER MER
2 MINDRE ÄN 35 TIM/VECKA

Fråga 24

Hur är (var)hans/hennes arbetstid förlagd? Arbetar (arbetade)han/hon . . . ?

- 1 . . . . endast vardagar (mån-fre) med arbetstiden förlagd någonstans mellan 7 på morgonen och 6 på kvällen
- 2 . . . . vardagar (mån-fre) med arbetstiden förlagd någonstans mellan 7 på morgonen och 6 på kvällen och även någon gång på lör-, sön- eller andra helgdagar
- 3 . . . . vardagar (mån-fre) med hela arbetstiden förlagd efter klockan 6 på kvällen
- 4 . . . . vardagar (mån-fre) med hela arbetstiden förlagd efter klockan 6 på kvällen och även någon gång på lör-, sön- eller andra helgdagar
- 5 . . . . enbart lördagar och söndagar
- 6 . . . . skift (t ex 2-skift, 3-skift) eller efter tjänstgöringslista eller turlista
- 8 7 . . . . annan arbetstid. Hur? .....

Fråga 25

Har (hade)han/hon ett arbetstidsschema så att han/hon, åtminstone en vecka i förväg, vet ungefär när och hur han/hon kommer att arbeta?

- 1 JA
- 2 NEJ

9

FRÅGA 26 STÄLLS ENDAST TILL IP SOM HAR BARN SOM ÄR FÖDDA 1961 ELLER SENARE (DVS SOM ÄR 12 ÅR ELLER YNGRE)

Fråga 26

Hur är barntillsynen ordnad för Era barn som är födda 1961 eller senare?

FYLL I EN KOLUMN FÖR VARJE BARN SOM ÄR FÖTT 1961 ELLER SENARE. ANGE FÖRST BARNETS FÖDELSEÅR

10-11   1

12-13   2

14-15   3

16-17   4

18-19   1

20-21   2

22-23   2

24-25   3

26-27   3

28-29   4

30-31   4

32-33   4

	BARN 1	BARN 2	BARN 3	BA
FÖDELSEÅR	.....	.....	.....	.....
<u>TILLSYN UTANFÖR HEMMET:</u>				
DAGHEM, FRITIDSHEM	01	01	01	01
KOMMUNALT FAMILJEDAGHEM (DAGMAMMA)	02	02	02	02
PRIVAT FAMILJEDAGHEM (DAGMAMMA)	03	03	03	03
<u>TILLSYN I HEMMET AV:</u>				
MAKE/MAKA	04	04	04	04
SLÄKTING	05	05	05	05
BARNSKÖTERSKA, BARNFLICKA	06	06	06	06
ANDRA BARN (T EX SYSKON)	07	07	07	07
BARNET KLARAR SIG SJÄLV	08	08	08	08
ANNAN TILLSYN	09	09	09	09

ANGE VAD: .....

Fråga 27

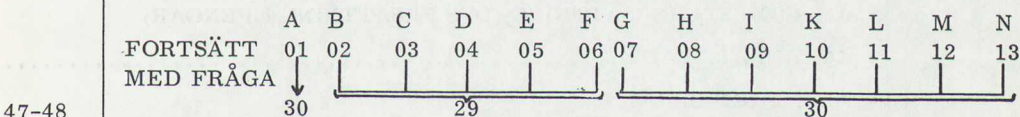
Vilka är skälen till att Ni tog arbete på deltid och inte på heltid?

- 34 1 A TYCKER DELTID ÄR LAGOM/VILL VARA HEMMA HOS BARNEN
- 35 1 B SVÅRIGHETER MED BARNTILLSYN
- 36 1 C HUSHÅLLSARBETE OBS
- 37 1 D STUDIER
- 38 1 E ANNAT ARBETE FANNS EJ ATT FÅ/DÅLIGT MED ARBETE
- 39 1 F LÅNG RESTID
- 40 1 G VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG
- 41 1 H BEROENDE PÅ MAKES/MAKAS ARBETSTIDER
- 42 1 I HÄLSOSKÄL, ORKAR EJ MER
- 43 1 K VILL ARBETA SÅ LITE SOM MÖJLIGT
- 44 1 L LÖNAR SIG INTE ATT ARBETA MER/NUVARANDE ARBETE GER TILLRÄCKLIGA INKOMSTER
- 45 1 M FÖRENINGSENGAGEMANG O D
- 46 1 N ANNAT, VAD? .....

- OM IP ANGVIT ENDAST ETT SKÄL PÅ FRÅGA 27 KODA IN DETTA SKÄL PÅ FRÅGA 28 UTAN ATT STÄLLA FRÅGAN
- OM IP ANGVIT MER ÄN ETT SKÄL PÅ FRÅGA 27 STÄLL FRÅGA 28. RINGA IN ENDAST ETT NUMMER = SKÄL

Fråga 28

Vilket var det huvudsakliga skälet?

OBS
ANVISNING

OBS
ANVISNING

OM ALT B, C, D, E, F PÅ FRÅGA 28 STÄLL RESPEKTIVE FÖLJDFRÅGA

Fråga 29

Skulle Ni vilja arbeta heltid . . . .

- (B) . . . . om barntillsyn gick att ordna
- (C) . . . . om hushållsarbetet tog mindre tid i anspråk
- (D) . . . . när studierna är avslutade
- (E) . . . . om det gick att få heltid/om det gick att få mer arbete
- (F) . . . . om restiden var kortare

- 1 JA
- 2 NEJ

49

FRÅGORNA 30-32 STÄLLS ENDAST TILL "ANSTÄLLDA" ENLIGT FRÅGA 17 I AKU. OM "EGEN FÖRETAGARE" FORTSÄTT MED FRÅGA 33

Fråga 30	<p>Arbetar Ni någon gång övertid, dvs tid utöver Er egen överenskomna arbetstid?</p> <p>1 Ja, ofta</p> <p>2 Ja, ibland</p> <p>3 Ja, någon enstaka gång</p> <p>4 Nej, aldrig</p> <p style="text-align: right;">} —→ FORTSÄTT MED FRÅGA 32</p>
Fråga 31a	<p>Vad får Ni då för ersättning?</p> <p>1 Övertidsersättning, dvs mer än för ordinarie tid(i pengar eller tid)</p> <p>2 Samma som för ordinarie arbetstid(i pengar eller timme mot timme)</p> <p>3 Ingen alls</p> <p>4 Annat. Vad? .....</p> <p style="text-align: right;">} —→ FORTSÄTT MED FRÅGA 32</p>
Fråga 31b	<p>Kan Ni välja om Ni vill ta ut övertiden i tid eller pengar, eller måste Ni ta ut övertiden i antingen tid eller pengar?</p> <p>1 KAN VÄLJA</p> <p>2 MÅSTE TA UT ÖVERTIDEN I TID</p> <p>3 MÅSTE TA UT ÖVERTIDEN I PENGAR</p>
Fråga 32	<p>I vilken form får Ni ut Er semester i Er nuvarande anställning? Får Ni den i form av betald ledighet eller som semesterersättning?</p> <p>1 JA, SEMESTER (DVS BETALD LEDIGHET)</p> <p>2 JA, SEMESTERERSÄTTNING (DVS ERSÄTTNING I PENGAR)</p> <p>3 JA, ANNAT. VAD? .....</p> <p>4 NEJ, INGETDERA</p> <p>5 VET EJ</p>
Fråga 33a	<p>Tillhör Ni någon facklig organisation?</p> <p>1 JA</p> <p>2 NEJ —→ FORTSÄTT MED FRÅGA 34</p>
Fråga 33b	<p>Har Ni eller har Ni haft något förtroendeuppdrag inom fackföreningen under den tid Ni varit deltidsarbetande?</p> <p>1 JA</p> <p>2 NEJ</p>

Fråga 34

Ungefär hur mycket tjänar Ni per månad före skatt på Ert deltidsarbete?

56-59

KRONOR PER MÅNAD I HUVUDSAKLIGA ARBETET

OM IP EJ KAN UPPGE SIN INKOMST PER MÅNAD, ANTECKNA HÄR NEDAN HUR MYCKET IP TJÄNAR PER TIM, VECKA, UPPDRAG ETC I HUVUDSAKLIGA ARBETET OCH FÖRSÖK SEDAN RÄKNA OM DETTA TILL MÅNADSIN- KOMST MED HJÄLP AV UPPGIFTERNA OM HUR MYCKET IP VANLIGEN ARBETAR

.....

.....

Fråga 35

Hur stor var Er inkomst under år 1973 innan skatten var dragen? Med in- komst menar vi lön, rörelseinkomster, kapitalinkomst och pension.

- 01 INGEN INKOMST
- 02 2 000 KR ELLER MINDRE
- 03 2 001 - 4 500 KR
- 04 4 501 - 7 400 KR
- 05 7 401 - 10 000 KR
- 06 10 001 - 15 000 KR
- 07 15 001 - 20 000 KR
- 08 20 001 - 25 000 KR
- 09 25 001 - 30 000 KR
- 10 30 001 - 35 000 KR
- 11 35 001 - 40 000 KR
- 12 MER ÄN 40 000 KR
- 97 VÄGRAR SVARA
- 98 VET EJ

60-61

FRÅGA 36 STÄLLS ENDAST TILL IP SOM ÄR GIFTA ELLER SAMMANBOENDE

Fråga 36

Hur stora var ungefärligen Era och Er makas/makes sammanlagda inkomster under år 1973 innan skatten var dragen. Med inkomst menar vi lön, rörelseinkomster, kapitalinkomster och pension.

- 01 INGEN INKOMST
- 02 MINDRE ÄN 10 000 KR
- 03 10 001 - 20 000 KR
- 04 20 001 - 30 000 KR
- 05 30 001 - 35 000 KR
- 06 35 001 - 40 000 KR
- 07 40 001 - 45 000 KR
- 08 45 001 - 50 000 KR
- 09 50 001 - 55 000 KR
- 10 55 001 - 60 000 KR
- 11 60 001 - 70 000 KR
- 12 70 001 - 80 000 KR
- 13 80 001 - 90 000 KR
- 14 90 001 - 100 000 KR
- 15 MER ÄN 100 000 KR
- 97 VÄGRAR SVARA
- 62-63 98 VET EJ

64

3

GÅ TILL
FRÅGORNA A, B OCH C I AKU-FORMULÄRET
(Ej aktuellt då ip tillhör utgående panel.)

GLÖM INTE ATT FYLLA I KONTAKTRUTAN PÅ AKU-FORMULÄRET!

65-69

LOKO-nr

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

1042-INT

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Statens

System

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

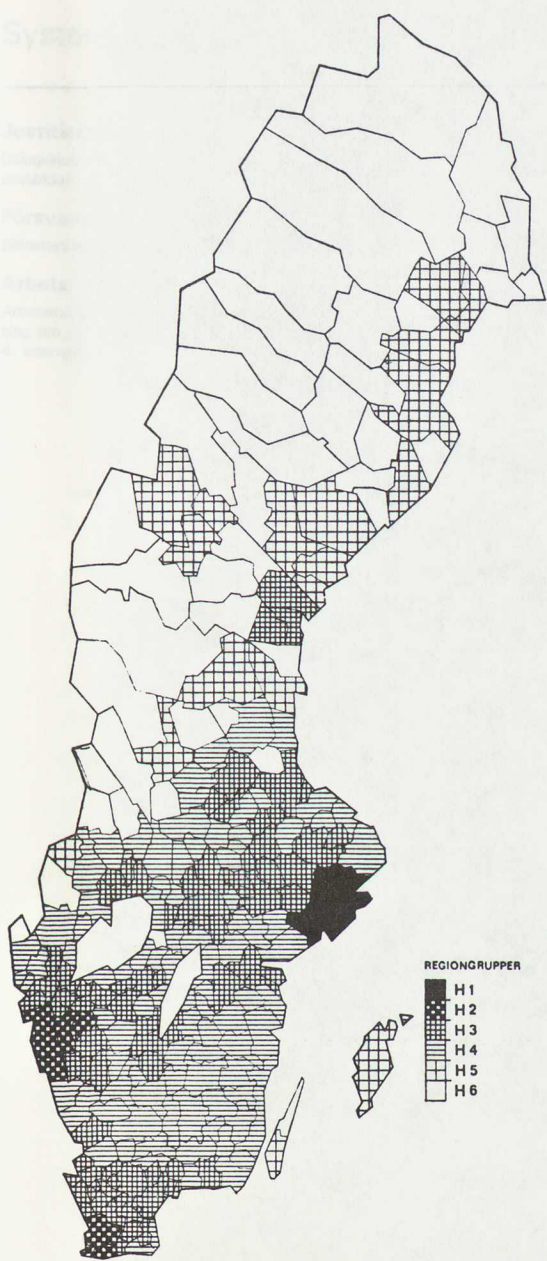
Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

Regioner

REGIONGRUPPER
H1
H2
H3
H4
H5
H6

Statens offentliga utredningar 1976

Kronologisk förteckning

---

1. Arbetsmiljölag. A.
2. Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag. A.
3. Rapport i psykosociala frågor. A.
4. Internationella konventioner inom arbetarskyddet. A.
5. Säkerhetspolitik och totalförsvär. Fö.
6. Deltidsanställdas villkor. Ju.
7. Deltidsarbete 1974. Ju.

Statens offentliga utredningar 1976

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Delegationen för jämställdhet mellan män och kvinnor. 1. Deltidsanställdas villkor. [6] 2. Deltidsarbete 1974. [7]

Försvarsdepartementet

Säkerhetspolitik och totalförsvar. [5]

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmiljöutredningen. 1. Arbetsmiljölag. [1] 2. Bakgrund till förslag om arbetsmiljölag. [2] 3. Rapport i psykosociala frågor. [3] 4. Internationella konventioner inom arbetarskyddet. [4]

LiberFörlag
Allmänna Förlaget

ISBN 91-38-02751-8